जनकपुर टुडेको सम्पर्क नं.
९८५४०२६०२५,
९८०१६२६०२६,
०४१-५२७४९१
विज्ञापनको लागि मात्र
jtodaynews@gmail.com

छिटो र सर्वाधिक बिक्री हुने
मधेशको पहिलो 'क' वर्गको राष्ट्रिय दैनिक

जनकपुर टुडे

Janakpur Today Daily
www.ejanakpurtoday.com

जनकपुर टुडेको APP डाउनलोड गर्नका लागि QR Scan गर्नुहोस्

वर्ष २८ • अंक १४० • २०८३ साल आश्विन २१ गते बुधबार (7 October, Wednesday, 2026) • पृष्ठ ८ • मूल्य रु. ५।-

गृहमन्त्री फकिराको विरोधमा जलेश्वर बजार बन्द

टुडे समाचारदाता

जलेश्वर । मधेश प्रदेशका गृह, सञ्चार तथा कानुनमन्त्री फकिरा महतोको नेतृत्वमा गरिएको बजार अनुगमनको शैलीप्रति असन्तुष्टि जनाउँदै जलेश्वरका व्यवसायीहरूले बजार बन्द गरेका छन् ।

अनुगमनका क्रममा व्यवसायीलाई त्रसित बनाउने, धम्क्याउने तथा आवश्यक प्रक्रिया पूरा नगरी जरिवाना गरिएको आरोप लगाउँदै व्यवसायीहरूले विरोधस्वरूप बजार बन्द गरेका छन् ।

व्यवसायीहरूले उपभोक्ताको हित र बजार नियमनका लागि अनुगमन आवश्यक भए पनि त्यसका नाममा व्यवसायीलाई आतंकित बनाउने तथा अपमानजनक व्यवहार गर्ने कार्य स्वीकार्य नहुने बताएका छन् ।

अनुगमनका क्रममा अपनाइएको कार्यशैलीप्रति आपत्ति जनाउँदै जलेश्वर उद्योग वाणिज्य संघले व्यवसायीहरूसँग ऐक्यबद्धता जनाउँदै मधेश सरकारसमक्ष ज्ञापनपत्रसमेत बुझाएको छ ।

अध्यक्ष चौधरीले मन्त्री महतो नेतृत्वको अनुगमन टोलीले व्यवसायीलाई त्रसित बनाउने र धम्की दिने शैली अपनाएको भन्दै सोको विरोधमा बजार बन्द गर्नुपरेको बताए ।

संघले व्यवसायीमाथि भएको भनिएको ज्यादतीको विरोधमा बजार बन्द गरेको र आफूहरुको माग सम्बोधन नभए चरणबद्ध आन्दोलन तथा विरोधका कार्यक्रम अघि बढाउने चेतावनीसमेत दिएको छ ।

१५औं महाधिवेशनः देउवा समूह छाडेका महेन्द्रदेखि रञ्जितसम्म

मधेशबाट उपसभापति र सहमहामन्त्रीमा आधा दर्जनभन्दा बढी नेता मैदानमा

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । नेपाली कांग्रेसको १५औं महाधिवेशनमा मधेश प्रदेशबाट केन्द्रीय पदाधिकारीमा उम्मेदवारी दिने नेताहरूको संख्या बढेको छ । विशेषगरी उपसभापति र सहमहामन्त्री पदमा मधेशका नेताहरूले आफ्नो दाबी प्रस्तुत गरेका छन् । यस क्रममा पूर्वसहमहामन्त्री तथा पूर्वमन्त्री महेन्द्र यादवको पुनः सहमहामन्त्री पदमा उम्मेदवारीलाई विशेष चासोका साथ हेरिएको छ ।

१४औं महाधिवेशनमा तत्कालीन सभापति शेरबहादुर देउवा समूहबाट मधेशी क्लस्टरतर्फ सहमहामन्त्री निर्वाचित भएका यादव यसपटक देउवा समूह छाडेर सभापति गगनकुमार थापा नेतृत्वको कांग्रेसमा सक्रिय छन् । उनले धनुषा-४ बाट प्रतिनिधिसभा सदस्यको निर्वाचनसमेत लडेका थिए । १४औं महाधिवेशनमा यादवले मधेशी क्लस्टरतर्फ २ हजार २६ मत प्राप्त गरी सहमहामन्त्री जितेका थिए ।

यादवले यसपटक पनि मधेशी क्लस्टरतर्फबाट सहमहामन्त्रीमै उम्मेदवारी दिएका छन् । आफूले अघिल्लो कार्यकालमा हासिल गरेको संगठनात्मक अनुभवलाई निरन्तरता दिन र मधेश तथा कांग्रेसबीचको सम्बन्ध अझ बलियो बनाउन पुनः सोही पदमा प्रतिस्पर्धा गरेको उनको भनाइ छ ।

उपसभापतिमा चन्द्रमोहन, फरमुल्लाह र रञ्जित

मधेशबाट उपसभापति पदमा तीन नेताको उम्मेदवारी परेको छ । धनुषाका डा. चन्द्रमोहन यादवले खुलातर्फ उपसभापतिमा उम्मेदवारी दर्ता गरेका छन् । उनी यसअघि कांग्रेस केन्द्रीय सदस्य

थिए र पछिल्लो समय शेखर कोइराला समूहसँग जोडिएर राजनीतिमा सक्रिय थिए । कोइराला समूहबाट कांग्रेसको मूलधारमा फर्किने क्रममा उनको नाम पनि चर्चामा थियो ।

त्यस्तै, बारा-पर्सा क्षेत्रका प्रभावशाली नेता फरमुल्लाह मन्सुरले समावेशी उपसभापतिमा उम्मेदवारी दिएका छन् । मन्सुर १४औं महाधिवेशनमा देउवा समूहबाट मुस्लिम क्लस्टरतर्फ सहमहामन्त्री निर्वाचित भएका थिए । उनी पूर्वश्रम तथा रोजगारमन्त्रीसमेत हुन् । पाँच दशक लामो राजनीतिक यात्रामा संसदीय र संगठनात्मक दुवै अनुभव हासिल गरेका मन्सुरले यसपटक सहमहामन्त्रीबाट एक तह माथि उक्लिने प्रयास गरेका छन् ।

सप्तरीका रञ्जित कर्णले पनि समावेशी उपसभापतिमा उम्मेदवारी दर्ता गरेका छन् । कर्ण नेपाल विद्यार्थी संघका पूर्वअध्यक्ष हुन् भने संविधानसभा सदस्यसमेत भइसकेका छन् । उनी २०६९ सालमा नेविसंघको नेतृत्वमा पुगेका थिए । २०७४ मा सप्तरीबाट प्रदेशसभा चुनाव लडेका कर्ण पछिल्लो समय पार्टीको मधेश राजनीतिमा सक्रिय छन् ।

सहमहामन्त्रीमा मधेशबाट महेन्द्र यादवसँगै धनुषाका रामपल्टन साह, मुक्ताकुमारी यादव र सर्लाहीका मनिष कुमार मिश्रले पनि उम्मेदवारी दिएकी छन् ।

मुक्ता विशेष महाधिवेशनबाट मधेशी क्लस्टरतर्फ सहमहामन्त्री बनेकी थिइन् र पुनः सोही पदमा दोहोरिने तयारीमा छिन् ।

सप्तरीका तेजुलाल चौधरीले थारू क्लस्टरतर्फ सहमहामन्त्रीमा उम्मेदवारी दिएका छन् । उनी तीनपटक प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचित भइसकेका छन् । २०७४ मा युवा तथा खेलकुद राज्यमन्त्री र २०८१ मा युवा तथा खेलकुदमन्त्री बनेका चौधरी १४औं महाधिवेशनमा पनि थारू क्लस्टरतर्फ सहमहामन्त्रीका उम्मेदवार थिए, तर उमाकान्त चौधरीसँग पराजित भएका थिए ।

धनुषाका अब्दुल सत्तारले मुस्लिम क्लस्टरतर्फ सहमहामन्त्रीमा उम्मेदवारी दिएका छन् । उनी १४औं महाधिवेशनबाट केन्द्रीय सदस्य निर्वाचित भएका थिए । नेपाल मुस्लिम संघका संस्थापक अध्यक्षसमेत रहेका सत्तारले करिब १५ वर्ष उक्त संस्थाको नेतृत्व गरेका थिए ।

१५औं महाधिवेशनमा मधेशले कांग्रेसको पदाधिकारी तहमा आफ्नो उपस्थिति बलियो बनाउने प्रयास गरेको देखिन्छ । यी उम्मेदवारमध्ये कसले बाजी मार्छन् भन्ने विषयले कांग्रेसभित्रको शक्ति सन्तुलनमा मधेशको भूमिकालाई समेत प्रभावित गर्ने देखिएको छ ।

पदाधिकारीमा ४१ जनाको उम्मेदवारी

नेपाली कांग्रेसको १५औं महाधिवेशनमा २७ पदाधिकारी पदका लागि ४१ जनाले उम्मेदवारी दर्ता गराएका छन् । निर्वाचन हुने पदाधिकारीमा सभापति १, वरिष्ठ उपसभापति १, उपसभापति ४, महामन्त्री ३ र सहमहामन्त्री ११ पद छन् । कांग्रेसको नयाँ केन्द्रीय कार्यसमिति २९७ सदस्यीय समिति रहनेछ ।

कांग्रेस सभापतिमा गगन थापा र श्यामकृष्ण खड्गीको उम्मेदवारी

जनकपुरधाम । नेपाली कांग्रेसको सभापति पदका लागि गगन कुमार थापा र श्यामकृष्ण खड्गीले उम्मेदवारी दर्ता गराएका छन् ।

सभापतिका लागि सबैभन्दा पहिले श्यामकृष्ण खड्गीले मनोनयन दर्ता गराएका थिए । त्यसपछि गगन कुमार थापाले पनि सभापति पदमा आफ्नो उम्मेदवारी दर्ता गराएका हुन् ।

यससँगै कांग्रेसको १५औं महाधिवेशनमा सभापति पदका लागि दुई उम्मेदवारबीच प्रतिस्पर्धा हुने भएको छ ।

कमला नदीको पुल निर्माण अन्तिम चरणमा, मङ्सिरदेखि सञ्चालनमा ल्याउने तयारी

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । पूर्व-पश्चिम हुलाकी राजमार्गअन्तर्गत धनुषा-सिरहा जिल्ला जोड्ने कमला नदीमाथिको पुल निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ । लामो समयदेखि अलपत्रजस्तै बनेको पुलको पुनःनिर्माणले गति लिएसँगै आगामी मङ्सिर महिनादेखि पुल सञ्चालनमा ल्याउने तयारी गरिएको हुलाकी राजमार्ग निर्देशनालय योजना कार्यालय जनकपुरधामले जनाएको छ ।

कार्यालय प्रमुख कृष्णकुमार महतोले जनाए अनुसार पुलको १० नम्बर पिलर उठाउने काम सम्पन्न भइसकेको छ भने अहिले सुपर ढलानको काम भइरहेको छ । पुलको फाउण्डेसनसहित तीनवटा पिलरको सबलीकरण तथा ढलानको कामसमेत अन्तिम चरणमा पुगेको उनले जानकारी दिए ।

पुल निर्माणका बाँकी कामलाई तीव्रता दिइएको र पुलका दुवैतर्फ पुग्ने सडकमा माटो भर्ने कामसमेत सम्पन्न भइसकेकाले मङ्सिरदेखि आवागमन सञ्चालन गर्ने तयारी भइरहेको महतोले बताए ।

कमला नदीमाथिको उक्त पुल निर्माण सम्पन्न भएर सञ्चालनमा आउने तयारी भइरहेका बेला विसं २०७८ असारमा आएको बाढीले पुलको पिलरमा क्षति पुऱ्याएको थियो । बाढीका कारण पिलर भाँचिएपछि पुल जीर्ण अवस्थामा पुगेको थियो ।

पुलमा क्षति पुगेपछि पुनःनिर्माणमा लामो समय लाग्दा धनुषा-सिरहाका स्थानीय बासिन्दाले प्रत्यक्ष समस्या भोग्दै आएका थिए । हुलाकी राजमार्गको महत्वपूर्ण संरचनाका रूपमा रहेको पुल सञ्चालनमा नआउँदा नदी पार गर्न स्थानीयवासीले लामो समयसम्म डुंगाको सहारा लिनुपर्ने अवस्था

थियो ।

विशेषगरी वर्षायाममा कमला नदीमा पानीको बहाव बढ्दा आवतजावत थप जोखिमपूर्ण हुने गरेको थियो । पुल निर्माणमा भएको ढिलाइले स्थानीय बासिन्दाको दैनिक आवागमन, व्यापार-व्यवसाय तथा कृषि उपजको ओसारपसारसमेत प्रभावित हुँदै आएको थियो ।

अब पुनःनिर्माण अन्तिम चरणमा पुगेपछि भने धनुषा, सिरहा तथा आसपासका क्षेत्रका बासिन्दाले सहज यातायातको सुविधा पाउने अपेक्षा गरिएको छ ।

कमला पुल निर्माणको मूल ठेक्का विसं २०६८ मा पप्पु-लुम्बिनी जेभीले पाएको थियो । बाढीबाट पुलमा क्षति पुगेपछि अहिले सोही निर्माण कम्पनीले पुलको पुनःनिर्माणको काम गरिरहेको छ ।

पुलका क्षतिग्रस्त संरचनाको सबलीकरण, पिलर निर्माण तथा ढलानलगायत कामलाई प्राथमिकतामा राखेर निर्माण अघि बढाइएको कार्यालयले जनाएको छ । निर्माणका क्रममा देखिएका प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय समस्या समाधान गर्दै कामलाई गति दिइएको कार्यालयले जनाएको छ ।

कमला पुलसँगै पूर्व-पश्चिम हुलाकी राजमार्गअन्तर्गत मधेस प्रदेशका विभिन्न जिल्लामा सडक तथा पुल निर्माणको काम पनि तीव्र रूपमा अघि बढिरहेको छ ।

हुलाकी राजमार्ग निर्देशनालय योजना कार्यालय जनकपुरधामका अनुसार सिरहादेखि सर्लाहीसम्मको ४०६ दशमलव ४३ किलोमिटर सडकखण्डमध्ये हालसम्म ३४७ दशमलव ६३ किलोमिटर सडक कालोपत्र भइसकेको छ । यस सडकखण्डमा पर्ने २४ वटा पुलको निर्माणसमेत सम्पन्न भइसकेको छ ।

कार्यालयका सूचना अधिकारी रञ्जितकुमार रायले सिरहामा कूल ५७ दशमलव ५२ किलोमिटर हुलाकी सडक रहेकामा २९ दशमलव ९८ किलोमिटर निर्माण सम्पन्न भएको जानकारी दिए । अझै २७ दशमलव ४६ किलोमिटर सडक निर्माणाधीन अवस्थामा छ ।

हुलाकी राजमार्गको निर्माणलाई आर्थिक वर्ष २०८२/८३ भित्रै सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । तर राजमार्गको सीमाभित्र रहेका घरटहरा हटाउन ढिलाइ हुनु, विभिन्न स्थानमा जग्गासम्बन्धी विवाद हुनु तथा अन्य स्थानीय समस्या देखिनुका कारण केही स्थानमा निर्माण प्रभावित भएको कार्यालय प्रमुख महतोले बताए ।

निर्माणाधीन सडकखण्डमा देखिएका अवरोध हटाएर बाँकी काम समयमै सम्पन्न गर्ने प्रयास भइरहेको उनको कथन छ ।

पूर्व-पश्चिम हुलाकी राजमार्गलाई नेपालकै पुराना र महत्वपूर्ण राजमार्गमध्ये एक मानिन्छ । मधेश प्रदेशका आठवटै जिल्लालाई पूर्व-पश्चिम रूपमा जोड्ने भएकाले यो राजमार्गलाई मधेशको आर्थिक तथा सामाजिक विकाससँग प्रत्यक्ष जोडेर हेर्ने गरिएको छ ।

सडक तथा पुल निर्माण सम्पन्न हुँदै गएपछि विगतमा दुर्गम मानिएका ग्रामीण क्षेत्र अहिले क्रमशः सहज सडक सञ्जालमा जोडिन थालेका छन् । हुलाकी सडक सञ्चालनमा आएपछि ग्रामीण क्षेत्रबाट बजारसम्म कृषि उत्पादन पुऱ्याउन, बजारबाट आवश्यक सामग्री गाउँसम्म लैजान तथा शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका लागि आवतजावत गर्न सहज हुने छ ।

कमला पुल सञ्चालनमा आएपछि धनुषा र सिरहाबीचको यातायात सम्बन्ध थप सहज हुनेछ । पुलले दुई जिल्लाका स्थानीय बजार, कृषि क्षेत्र तथा सेवा केन्द्रबीचको पहुँच विस्तार गर्नुका साथै पूर्व-पश्चिम आवागमनलाई समेत सहज बनाउनेछ ।

हुलाकी सडक र यसअन्तर्गतका पुल निर्माण सम्पन्न हुँदै जाँदा मधेस प्रदेशको व्यापार, कृषि, पर्यटन तथा अन्य आर्थिक गतिविधिले थप गति लिने अपेक्षा गरिएको छ । सडक पूर्वाधारको विस्तारसँगै स्थानीय उत्पादनले बजार पाउने, यातायात लागत घट्ने र निजी क्षेत्रको लगानी बढ्ने सम्भावना पनि देखिएको छ ।

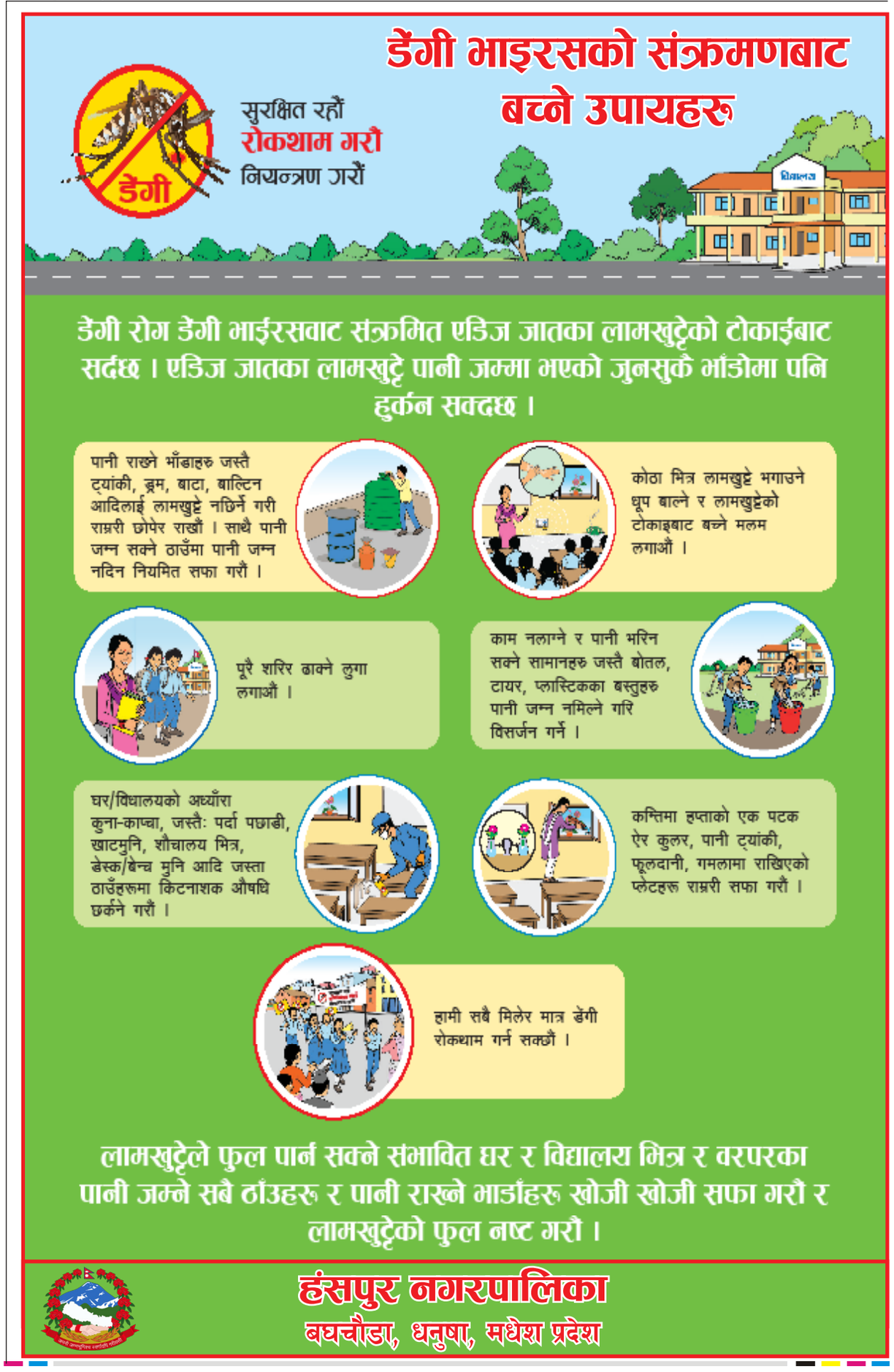

१ अर्ब ७० करोडको कृषि विश्वविद्यालय भवन : आधा बजेट सकियो, निर्माण भने सुस्त

टुडे समाचारदाता

राजविराज । मधेस कृषि विश्वविद्यालयराजविराजमानिर्माणाधीन भवनको काम अपेक्षाअनुसार अघि बढ्न नसकेको गुनासो बढदै जाँदा मधेस प्रदेश सरकारका अर्थमन्त्री युवराज भट्टराई र शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्री मनोजकुमार सिंह नेतृत्वको टोलीले स्थलगत अनुगमन गरेको छ।

निर्माणाधीन भवनको म्याद नजिकिँदै जाँदा पनि कामको गति सुस्त रहेको र पर्याप्त बजेटको अभाव देखिएको भन्दै सरकारले निर्माणलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाउने जनाएको छ।

मन्त्रीद्वय भट्टराई र सिंहसहित पूर्वमन्त्री तथा प्रदेशसभा सदस्य सतिशकुमार सिंह, प्रदेशसभा सदस्य माला कर्णलगायतको टोलीले विश्वविद्यालयको निर्माणाधीन भवनको निरीक्षण गर्नुका साथै शैक्षिक, प्रशासनिक, परीक्षा तथा अनुसन्धानसम्बन्धी गतिविधिबारे समेत जानकारी लिएको थियो।

अनुगमनका क्रममा मन्त्रीहरूले विश्वविद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक तथा पदाधिकारीसँग छुट्टाछुट्टै छलफल गरेका थिए । विद्यार्थीका समस्या, शिक्षकका शैक्षिक समस्या तथा विश्वविद्यालयका पदाधिकारीले भोगिरहेका प्रशासनिक र पूर्वाधारसम्बन्धी कठिनाइबारे जानकारी लिँदै मन्त्रीहरूले मधेस प्रदेशको

गौरवका रूपमा अघि बढाइएको विश्वविद्यालयलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न समन्वय र सुधार आवश्यक रहेको बताएका थिए।

मधेस कृषि विश्वविद्यालयको निर्माणाधीन भवनको कुल लागत करिब १ अर्ब ७० करोड रुपैयाँ रहेको बताइएको छ। अहिलेसम्म करिब ५० प्रतिशत बजेट खर्च भइसकेको र बाँकी करिब ५० प्रतिशत रकम आवश्यक रहेको निर्माण पक्षले जनाएको छ। तर बजेटको तुलनामा निर्माणको गति सुस्त देखिएको छ । भवन निर्माणको म्याद नजिकिँदै जाँदा निर्धारित समयभित्रै काम सम्पन्न हुने अवस्था नरहेको ठेकेदार पक्षको भनाइ छ।

निर्माण पक्षका अनुसार विश्वविद्यालयले ठेकेदारलाई हालसम्म ११ वटा किस्तामा भुक्तानी गरिसकेको छ। तर निर्माण कार्य अघि बढाउन थप रकम आवश्यक रहेको र पर्याप्त बजेट उपलब्ध नभए कामलाई अपेक्षित गतिमा अगाडि बढाउन कठिन हुने ठेकेदार पक्षको भनाइ छ।

ठेकेदार पक्षले निर्माणमा ढिलाइ हुनुको मुख्य कारण भुक्तानीका लागि आवश्यक रकमको अभाव रहेको दाबी गरेको छ। काम गर्न इच्छाशक्ति भए पनि पर्याप्त पैसा नभए निर्माणलाई तीव्रता दिन नसकिने उसको भनाइ छ।

भाडाको घरमा विश्वविद्यालय

पूर्वाधार निर्माणमा भइरहेको ढिलाइको प्रत्यक्ष असर विश्वविद्यालयको नियमित गतिविधिमा समेत परेको छ। विश्वविद्यालयका अधिकांश गतिविधि अहिले पनि भाडाको घरबाट सञ्चालन गर्नुपर्ने अवस्था रहेको बताइएको छ।

आफ्नै भवन निर्माणाधीन अवस्थामा रहेकाले प्रशासनिक कामदेखि शैक्षिक गतिविधिसम्म भाडाका संरचनामा सञ्चालन गर्नुपरेको विश्वविद्यालय पक्षको भनाइ छ । आफ्नै पूर्वाधार तयार नहुँदा विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीले आवश्यक शैक्षिक वातावरण पाउन नसकेको गुनासोसमेत छ।

विश्वविद्यालय स्थापना भएको लामो समय बितिसक्दा पनि स्थायी र पर्याप्त पूर्वाधार तयार हुन नसक्नु मधेसको उच्च शिक्षा र कृषि शिक्षासम्बन्धी महत्वाकांक्षी योजनाका लागि चुनौतीका रूपमा देखिएको छ।

निर्माणको भौतिक प्रगति र वित्तीय प्रगति समान गतिमा अघि बढ्न नसक्दा निर्धारित समयमा भवन हस्तान्तरण हुनेमा प्रश्न उठेको छ । निर्माण कार्य समयमा सम्पन्न हुन नसके लागत थप बढ्ने, विश्वविद्यालयले अझ लामो समय भाडाको संरचनाबाट काम गर्नुपर्ने तथा विद्यार्थीले स्थायी पूर्वाधारको सुविधा पाउन थप समय लाग्ने जोखिम छ।

निर्माण पक्षले भने आफूले काम रोक्न नचाहेको तर आवश्यक बजेट उपलब्ध नभएका कारण निर्माणलाई तीव्र गतिमा अघि बढाउन समस्या भएको जनाएको छ।

यता मधेस प्रदेश सरकारका अर्थमन्त्री युवराज भट्टराई र शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्री मनोजकुमार सिंहले विश्वविद्यालय निर्माणलाई सरकारले प्राथमिकतामा राखेको बताएका छन्।

मन्त्रीहरूको भनाइअनुसार निर्माण सम्पन्न गर्न आवश्यक रकम व्यवस्थापनका लागि अर्थ मन्त्रालय र शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय दुवै पक्षबाट पहल भइरहेको छ। पर्याप्त रकम प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराउन सके निर्माण कार्यलाई गति दिई भवन समयमै सम्पन्न गराउने सरकारको प्रयास रहेको बताइएको छ।

मधेशमा विश्वस्तरीय शैक्षिक संस्था निर्माण गर्ने : मन्त्री पोखरेल

टुडे समाचारदाता

बारा। शिक्षा तथा खेलकुदमन्त्री सस्मित पोखरेलले मधेश प्रदेशमा शिक्षा क्षेत्रको मुहार फेर्न ऐतिहासिक दरबार हाईस्कुलजस्ता सुविधा सम्पन्न र विश्वस्तरीय विद्यालयहरूको आवश्यकता रहेको बताएका छन्।

बाराको सिमरामा आयोजित उच्चस्तरीय संवाद कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै मन्त्री पोखरेलले मधेशमा गुणस्तरीय पूर्वाधारसहितका नमुना विद्यालय स्थापना गर्ने सरकारको योजना रहेको पनि बताए।

'प्रधानमन्त्रीज्यूले मधेशमा विश्वस्तरीय विद्यालय खुल्नुपर्छ भनेर उहाँले मलाई सुझाव दिनुभएको छ। हाम्रो सल्लाह पनि भएको छ यो विषयमा,' मन्त्री पोखरेलले भने। उनले मधेशमा कम्तीमा १०० वटा विश्वस्तरीय माध्यमिक तहसम्मका विद्यालय स्थापना गर्ने बताए।

नेपाल सरकारको शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयको आयोजना तथा युनेस्को नेपालको सहकार्यमा असोज १९ र २० गते आयोजित दुईदिने कार्यक्रम विभिन्न सरोकारवालाबीच उच्च शिक्षाको वर्तमान अवस्था, चुनौती र सुधारका उपायबारे छलफल गर्दै सम्पन्न भएको हो।

काठमाडौंमा इन्जिनियरिङ अध्ययन गर्ने विद्यार्थीमध्ये ठूलो संख्या मधेश प्रदेशका रहेको उल्लेख गर्दै उनले प्रदेशमै गुणस्तरीय इन्जिनियरिङ शिक्षा उपलब्ध गराउनुपर्ने आवश्यकता औंल्याए।

मधेश प्रदेशमा गुणस्तरीय इन्जिनियरिङ कलेज तथा आवश्यक शैक्षिक पूर्वाधारको अभावका कारण विद्यार्थीहरू उच्च शिक्षाका लागि काठमाडौंलगायत अन्य क्षेत्रमा जानुपर्ने अवस्था रहेको मन्त्री पोखरेलको भनाइ थियो।

प्रदेशमै गुणस्तरीय र प्रतिस्पर्धी शैक्षिक

संस्था स्थापना गर्न सके विद्यार्थीको पलायन घट्नुका साथै मधेशको शैक्षिक विकासमा समेत महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने उनले बताए।

सरकारले मधेश प्रदेशको महोत्तरीमा गुणस्तरीय कलेज स्थापना गर्ने तयारी अघि बढाएको जानकारी दिँदै मन्त्री पोखरेलले त्यसका लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) तयार भइसकेको र आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढिरहेको बताए।

प्रदेशमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको पहुँच विस्तार गर्दै स्थानीय आवश्यकता र रोजगारी बजारसँग जोडिने गरी उच्च शिक्षा विकास गर्न सरकार प्रतिबद्ध रहेको उहाँको भनाइ थियो ।मन्त्री पोखरेलले प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाहको चाहना अनुसार मधेश प्रदेशमा एक सय वटा 'वर्ल्ड क्लास' तहका विद्यालय निर्माण गर्ने योजना रहेको पनि जानकारी दिए।

नयाँ विद्यालय स्थापना गर्ने तथा सञ्चालनमा रहेका विद्यालयलाई आवश्यक पूर्वाधार, प्रविधि र शैक्षिक गुणस्तरका आधारमा सुधार गरी विश्वस्तरीय बनाउने सरकारको योजना रहेको उनले बताए।

विद्यालयदेखि विश्वविद्यालय तहसम्मको शिक्षालाई गुणस्तरीय, सीपमूलक, प्रविधिमैत्री र रोजगारमुखी बनाउन आवश्यक रहेको बताउँदै बदलिँदो समयअनुसार शिक्षा प्रणालीमा सुधार गर्नुपर्नेमा जोड दिए।

कार्यक्रममा उच्च शिक्षा क्षेत्रका विज्ञ, शिक्षाविद्, विश्वविद्यालय तथा शैक्षिक संस्थाका प्रतिनिधि, सरकारी निकायका अधिकारीलगायत सरोकारवालाको सहभागिता रहेको थियो।

कार्यक्रममा मधेश प्रदेशबाट प्रतिनिधित्व गर्ने २६ जना प्रतिनिधि सभा सदस्य र राष्ट्रिय योग्यता प्रारुपमार्फत विभिन्न तहका शैक्षिक योग्यता तथा सीपलाई व्यवस्थित र समकक्षीकरण गर्ने विषयमा समेत छलफल गरिएको थियो।

मधेश प्रदेशको उच्च शिक्षालाई थप व्यवस्थित, गुणस्तरीय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धी बनाउन आवश्यक नीति, पूर्वाधार र जनशक्ति विकासका विषयमा कार्यक्रम केन्द्रित रहेको आयोजकले जनाएको छ।

एकल महिलाले बिहे गरेमा सम्पति फिर्ता पाउन सक्दैन

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । सर्वोच्च अदालतले एकल महिलाले दोस्रो विवाह गरेमा सम्पत्ति फिर्ता गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था खारेज गरेको छ।

एकल महिलाले दोस्रो बिहे गरेमा पहिलेको पतिको सम्पत्तिबाट पाएको अंश फिर्ता गर्नुपर्ने मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ को दफा २१४(२)को व्यवस्था खारेज गरेको हो।

महिला कानून तथा विकास मञ्च सहित तीनवटा संस्थाबाट दायर गरेको रिट निवेदनको सुनुवाइपछि सर्वोच्च अदालतको संवैधानिक इजलासले त्यो कानुनी व्यवस्था नै खारेज गरेको जनाइएको छ।

यसअघि मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ को दफा २१४ को उपदफा २ मा एकल महिलाले अर्को विहे गरेमा पतिको सम्पत्तिबाट पाएको अंश फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था थियो।

दफा २१४(२) मा 'विधवाले अर्को विवाह गरेमा निजले अंशवापत पाएको सम्पत्ति त्यस्ती विधवाको अघिल्लो पतितर्फ छोराछोरी भएमा त्यस्ता छोराछोरीले र नभएमा निजले आफैंले लिन पाउनेछ' भन्ने व्यवस्था थियो।

तत्कालीन कामू प्रधानन्यायाधीश सपना प्रधान मल्ल, न्यायाधीशहरू कुमार रेग्मी, हरि फुयाल, डा. मनोजकुमार शर्मा र डा. नहकुल सुवेदीको इजलासले २१ वैशाख २०८३ मा संहिताको उक्त व्यवस्था खारेज गरेको थियो।

तीन संस्थाहरूले गरेको दाबी अनुसार, देवानी संहितामा भएको उक्त व्यवस्था मुलुकी ऐनमा भएको अधिकारको समेत

कटौती हो, जसले महिलाको अधिकारलाई थप खुम्च्याएको थियो । मुलुकी ऐनको अंशबण्डाको महलको १२ नम्बरले विधवा महिलाको अंशको व्यवस्था गरेकोमा पछिल्लो संहिता ऐनले त्यसलाई अझै विस्तार गर्नुपर्नेमा संकुचित पारेको भनी सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन पेश भएको थियो।

सर्वोच्च अदालतले देवानी संहितामा भएको व्यवस्थाले नेपालको संविधानमा भएको व्यवस्था बाझिन्छ कि बाझिँदैन भनी लामो विवेचना गरेको थियो । नेपालको संविधानको धारा १६ अर्थात सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने हक, धारा १८ अर्थात समानताको हक र धारा २५ अर्थात सम्पत्तिको हकसँग देवानी संहिताको दफा २१४(२)को तुलनात्मक अध्ययन गरेको सर्वोच्च अदालतले संविधानसँग ऐनको उक्त प्रावधान बाझिने निष्कर्ष निकालेको हो।

सर्वोच्च अदालतको संवैधानिक इजलासले मुलुकी देवानी संहिताको उक्त व्यवस्थाले हरेक व्यक्तिलाई विवाह गर्ने, परिवार कायम गर्ने अनि पारिवारिक जीवनयापन गर्ने स्वतन्त्रताबाट कुण्ठित गरेको निष्कर्ष निकालेको छ।

निर्णयको पूर्णपाठमा भनिएको छ, 'अंश वापतको सम्पत्ति फिर्ता गर्नुपर्ने परिस्थितिले एकल महिलालाई आर्थिक रुपमा कमजोर बनाउने र अर्को विवाहमा निरुत्साहित हुने अवस्था आउनेछ।'

उक्त व्यवस्था समानताको सिद्धान्त विपरीत रहेको निष्कर्षसहित सर्वोच्च अदालतले भनेको छ, 'त्यो व्यवस्था नेपालको संविधानले गरेको सम्पत्तिको हकको रोहमा हेर्दा असंगत र अस्वाभाविक कानूनी प्रतिबन्ध देखियो ।' वैधानिक प्रक्रियाबाट निरपेक्ष स्वामित्व स्थापित भइसकेको अंशलाई एकल महिलाले अर्को विवाह गरेकै कारण वा उनको वैवाहिक स्थितिमा परिवर्तन गरेकै कारण मृतक पतिको छोराछोरीको नाममा सम्पत्ति फिर्ता गर्न लगाउन नहुने भनेको हो।

संहिताको उक्त व्यवस्था संविधानको धारा १६, १८ र २५ सँग बाझिएको निष्कर्ष सहित सर्वोच्च अदालतले त्यसलाई महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलनसम्बन्धी महासन्धीका तीन वटा धाराको प्रतिकूल भनेको हो।

विगतको कानून वा व्यवस्थाले प्रदान गरिसकेको अधिकार वा सुविधालाई पछि बन्ने कानुनले खोस्न, हटाउन, घटाउन नसक्ने भन्दै सर्वोच्च अदालतले फैसलामा भनेको छ, 'यसप्रकारको कानुनी व्यवस्थालाई संवैधानिक वैधता कुनैपनि हालतमा प्रदान गर्न सकिँदैन।'

दशैंको टिका साइत १० बजेर २६ मिनेटमा

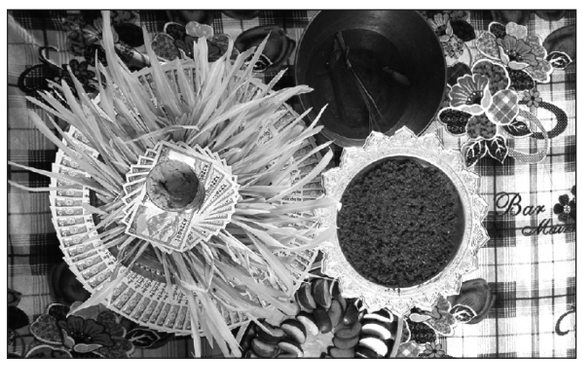

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । यस वर्षको दशैंको टीकाको साइत कात्तिक ४ गते बिहान १०:२६ बजे रहेको नेपाल पञ्चाङ्ग निर्णायक विकास समितिले जनाएको छ।

विजया दशमीका दिन बिहान ८:४९ बजे देवी विसर्जनको साइत रहेको छ भने टीका लगाउँदा लगाइमाग्ने पश्चिम दिशा फर्किनुपर्ने जनाइएको छ।

असोज २५ गते आइतबार नवरात्रारम्भ तथा घटस्थापना हुनेछ । घटस्थापनाको शुभसाइत बिहान ११:४७ बजे रहेको छ। उक्त दिन चित्रा नक्षत्र र वैधृति योगसमेत परेकोले घटस्थापना गर्नुअघि चित्रा नक्षत्र र वैधृति योगको शान्ति गरी घटस्थापना गर्नु शास्त्रसम्मत देखिएको छ।

असोज २६ गते सोमबार बिहान १०:०७ बजे झण्डा फेर्ने शुभसाइत रहेको छ। झण्डा पश्चिम मोहडा फर्काएर फेर्नुपर्ने जनाइएको छ । असोज २९ गते बिहीबार श्रीपचलीभैरव यात्रा हुनेछ।

असोज ३१ गते शनिबार फूलपाती परेको छ । सो दिन श्री तुलजाभवानी यात्राको शुभसाइत बिहान ७:३७ बजे र स्थिरासनको शुभसाइत बिहान १०:३९ बजे रहेको छ।

कार्तिक १ गते आइतबार महाष्टमी तथा कालरात्रि मनाइनेछ भने कार्तिक ३ गते मंगलबार महानवमी परेको छ।

कार्तिक ४ गते बुधबार विजया दशमी, देवी विसर्जन तथा टीका लगाउने दिन रहेको छ। देवी विसर्जनको शुभसाइत बिहान ८:४९ बजे रहेको छ।

टीका लगाउने शुभसाइत बिहान १०:२६ बजे रहेको छ। टीका लगाउँदा पश्चिम मोहडा फर्किनुपर्ने र टीका लगाइमाग्ने व्यक्ति पनि पश्चिम फर्किनुपर्ने जनाइएको छ।

राज्यको गोप्य सूचना दुरुपयोग गर्नेलाई कानुनी दायरामा ल्याइन्छ: गृहमन्त्री गुरुङ

काठमाण्डु। गृहमन्त्री सुधन गुरुङले राज्यको गोप्य सूचना दुरुपयोग गर्नेलाई कानुनी दायरामा ल्याइने बताउनुभएको छ।

गृहमन्त्री गुरुङले गृह मन्त्रालय र मातहतका निकायमा जिम्मेवारीमा रहेका कुनै पनि पदाधिकारी वा कर्मचारीले आफ्नो पदीय हैसियत भुलेर गोप्य वा संवेदनशील सूचना अनाधिकृत व्यक्ति वा निकायलाई चुहाउने प्रवृत्ति आफूले लामो समयदेखि नियालिरहेको आज सामाजिक सञ्जाल फेसबुकमार्फत स्पष्ट पार्नुभएको छ।

"राज्यको संवेदनशील सूचना कसैको निजी सम्पत्ति होइन, सार्वजनिक जिम्मेवारी हो," उहाँले सामाजिक सञ्जालमा लेख्नुभएको छ, "पदले सूचनामा पहुँच दिन्छ, तर दुरुपयोग गर्ने अधिकार दिँदैन। यहाँ प्राप्त हुने सानोभन्दा सानो सूचना, सुराक वा गुप्त जानकारीले समेत अपराध रोक्न, अनुसन्धान अघि बढाउन वा भविष्यमा कुनै गम्भीर घटनाको सत्यतथ्य स्थापित गर्न निर्णायक भूमिका खेल्छ।"

गृहमन्त्री गुरुङले राज्यले सुम्पिएको गोपनीयतामाथि जानाजान आफ्नो देश र संगठन माथि विश्वासघात गर्ने जोसुकैलाई पनि कानुनी दायरामा ल्याइने स्पष्ट पार्नुभयो।

उहाँले भन्नुभयो, "राज्यले सुम्पिएको गोपनीयतामाथि जानाजान आफ्नो देश र संगठनमाथि विश्वासघात गर्ने जोसुकै होस्, कुनै उन्मुक्ति पाउने छैन, कानुनको कठघरामा ल्याइनेछ।" रासस

ज्योतिष-मार्गदर्शन

प्रसिद्ध ज्योतिषगुरु ई बिबेक

- **मेष :** आज तपाईको उर्जा उच्च रहनेछ। नयाँ अवसरहरु आउन सक्छन्।
- **वृष :** आज तपाईको आर्थिक पक्ष राम्रो रहनेछ। काममा मेहनतले परिणाम दिन्छ।
- **मिथुन :** आज संवाद र समझदारीको क्षमता बलियो हुन्छ।
- **कर्कट :** आज परिवारसंग समय बिताउन लाभदायक छ।
- **सिंह :** आज आत्मविश्वास उच्च रहनेछ।
- **कन्या :** आज काममा मन लगाएर गनुहोस्।
- **तुला :** आज तपाईको सृजनात्मकता बढ्नेछ। सम्बन्ध सुधार्ने अवसर मिल्नेछ।
- **वृश्चिक :** आज तपाईको साहस र निर्णय क्षमता बलियो रहनेछ।
- **धनु :** आज यात्रा वा नयाँ अनुभव लाभदायक हुनेछ।
- **मकर :** आज तपाईको धैर्यता र परिश्रमले काम पूरा हुनेछ।
- **कुम्भ:** आज नयाँ विचार र सिर्जनात्मक योजना लाभदायक हुनेछ।
- **मीन:** आज भावनात्मक जीवन सन्तुलित रहला।

गुरुजीसङ जन्मकुण्डली हस्तरेखा परामर्स लागी
9812005378

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

जनकपुरधाम ०४१

बारुण यन्त्र	५२००११
प्रहरी (हण्टीङ्गलाईन)	४२००९९, ४२०२९९, १००
एम्बुलेन्स (रेडक्रस)	१०२
एम्बुलेन्स (मेडिकल कलेज)	५२६०९०, ५२६०९१
एम्बुलेन्स (हिमालय युवा क्लब)	९८०४८१५१२६
अञ्चल अस्पताल	५२००३३
जनकपुर सिटी हस्पिटल भानुचोक	५२५०१, ५२५८९९
नेपाल शिक्षक संघ (एम्बुलेन्स)	९८०१६४४४५५, ९८५४०२८२९६
जानकी हेल्थकेयर सेन्टर रामानन्द चोक	५२५३४१
रक्तसंचार (रेडक्रस)	५२०८७०
ॐ शक्ति अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र (एम्बुलेन्स)	९८५४०२७४३४
कृष्णा नर्सिङ्गहोम	५२१९१८
विरेन्द्र डेन्टल हेल्थ केयर	५२८४३७
आँखा अस्पताल	५२०३९७
रेडियो टुडे (९१ मेगाहर्ज)	९८०१६२६०२६
एयर पोर्ट	५९००५८, ५९००५२
विद्युत फ्युज शाखा	५९०८३४, ५९०८३५
साह केबुल	५२४७२२
जानकी केबुल	५२३७२८
म्याक्स टीभी	०४१-५९०८९७, ९८०१६६८६५२
नगर सेफ्टी टैंक सफाई सेवा	५२१२६२
मुजेलिया प्रहरी चौकी	५२०७५०
सशस्त्र प्रहरी मुजेलिया	५२७२१३, ५२७८००
बुद्ध एयर	५२५०२२
यति एयरलायन्स, शिवचोक	५९०३०१/५९०३०२
होटल मानकी	९८१५८९३५३४, ९८१५८९३३४३
होटल रामा	५२००५९, ५२३८५४
वेलकम होटल	९८०१६२००६५, ९८०१६२००६४
गौतम होटल, बर्दिबास	०४४-५५००३४
जलेश्वर अस्पताल	०४४-५२००७०
प्रहरी (जलेश्वर)	०४४-५२०००९
एम्बुलेन्स (जलेश्वर)	०४४-५२०१००
विद्युत (जलेश्वर)	०४४-५२००६६, ५२०१६६

नेपाल रेल्वको समय तालिका

जनकपुरधाम - जयनगर

बिहान :- ८:३५ बजे
दिउँसो :- ११:४५ बजे
बेलुका :- १५:१५ बजे

जयनगर - जनकपुरधाम

बिहान :- १०:०० बजे
दिउँसो :- १३:४५ बजे
बेलुका :- १६:४५ बजे

जानकी मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान ढोका खुल्ने समय	: ०५:०० बजे
बिहान पूजा आरती	: ०७:०० बजे
बिहान ढोका बन्द	: १२:०० बजे
अन्न क्षेत्र	: निःशुल्क भोजन
दिउँसो ढोका खुल्ने समय	: ०४:०० बजे
सन्ध्या पूजा आरती:साँझा	: ०७:३० बजे

राम मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान ढोका खुल्ने समय	: ०५:०० बजे
मंगल आरती	: ०७:३० बजे
महाप्रसाद भोग	: १२:०० बजे
दिउँसो ढोका खुल्ने समय	: ०३:३० बजे
सन्ध्या पूजा आरती साँझ	: ०७:०० बजे
रात्रि भोग	: ०९:०० बजे
पट बन्द	: ०९:१५ बजे

राजदूत संसदीय सुनुवाइ असोज २६ देखि २८ गतेसम्म

काठमाण्डु । संघीय संसद् को संसदीय सुनुवाइ समितिले प्रस्तावित राजदूतहरूको संसदीय सुनुवाइ यही असोज २६, २७ र २८ गते गर्ने भएको छ ।

समितिको मंगलबार बसेको बैठकमा सभापति बोधनारायण श्रेष्ठले असोज २६ र २७ गते सामान्य प्रकृतिका उजुरी वा सुझाव परेका प्रस्तावित राजदूतहरूको सुनुवाइ गर्नेगरि तयारी भइरहेको जानकारी दिनुभयो ।

बाँकी गम्भीर प्रकृतिका उजुरी परेका प्रस्तावित राजदूतहरूको सुनुवाइ असोज २८ गते गर्ने तयारी भइरहेको जानकारी दिनुहुँदै उपसमिति बनाउनुपर्ने खालका भए दसैँपछि सुनुवाइ हुने जानकारी दिनुभयो ।

उहाँले केही उजुरी सामान्य प्रकृतिका रहेको र केही उजुरीका सम्बन्धमा समितिले छुट्टै अध्ययन आवश्यक पर्ने अवस्था रहेको बताउनुभयो । जटिल प्रकृतिका उजुरी आएमा त्यस्ता विषयलाई छुट्टै अध्ययनका लागि राखेर अन्य सुनुवाइ अघि बढाउन सकिने उहाँको भनाइ थियो ।

सभापति श्रेष्ठले समितिका सदस्यहरूलाई बिदाको समयमा समेत प्रस्तावित राजदूतसम्बन्धी विषय अध्ययन गर्न आग्रह गर्नुभयो ।

उहाँले प्रस्तावित राजदूतविरुद्ध प्राप्त उजुरी र उहाँहरूले पेस गरेको कार्ययोजनासम्बन्धी विवरण अध्ययनका लागि समितिका सदस्यहरूलाई उपलब्ध गराइसकिएको जानकारी दिनुभयो । रासस

अमलेखगन्ज–लोथर पेट्रोलियम पाइपलाइन: 'ल्याण्ड फिलिङ'का काम धमाधम, इआइए अन्तिम चरणमा

लोथर । राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त अमलेखगन्ज-लोथर पेट्रोलियम पाइपलाइन परियोजनाअन्तर्गत चितवनको राप्ती नगरपालिका-१ लोथरमा अहिले 'ल्याण्ड फिलिङ' र बाहिरी पर्खाल लगाउने काम धमाधम भइरहेको छ ।

जग्गा व्यवस्थापनसँगै सो परियोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (इआइए)को काम पनि अन्तिम चरणमा पुगेको आयोजना प्रमुख एवं नेपाल आयल निगमका निर्देशक प्रदीपकुमार यादवले जानकारी दिनुभयो । परियोजनअन्तर्गत राप्ती नगरपालिका-१ लोथरस्थित करिब २३ बिघा १२ कट्ठामा अत्याधुनिक सुविधासहितको ग्रीन फिल्ड टर्मिनल निर्माण हुनेछ ।

इन्डियन आयल कर्पोरेसशन (आइओसी) को मोतिहारी डिपोमा रहेको पम्प हाउसबाटै लोथरसम्म पाइपलाइनका लागि पेट्रोलियम पदार्थ पम्पिङ गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । अमलेखगन्जदेखि लोथरसम्म करिब ६२ किलोमिटरको दूरीमा १० दशमलव ७५ इन्चको पाइपलाइन बिच्छ्याइनेछ ।

निगमले भारतको मोतिहारीदेखि बाराको अमलेखगन्जसम्म पेट्रोलियम पदार्थ पाइपलाइनबाट ल्याइरहेको छ । सोही पाइपलाइनलाई अमलेखगन्जदेखि लोथरसम्म विस्तार गर्न लागिएको हो ।

पाइपलाइनको नक्साङ्कन भइसकेको प्रमुख यादवले जानकारी दिनुभयो । पूर्वपश्चिम राजमार्गको समानान्तर पाइपलाइन बिच्छ्याइने छ । त्यसका लागि सडक विभागसँग समन्वय भइसकेको निगमले जनाएको छ । हेटौँडा बजारमा 'बाइपास' गरेर पाइपलाइन बिच्छ्याउने गरी डिजाइन तय भएको छ ।

"अमलेखगन्जबाट आउँदा रातोमाटेभन्दा अगाडि नै नदीको बीचबाट पाइपलाइन जानेछ, त्यो पाइपलाइन हेटौँडा बजार कटिसकेपछि राप्ती पुल नजिकै निस्कनेछ, हेटौँडा बजारमा पाइपलाइन जाँदैन", उहाँले भन्नुभयो, "निर्धारित समयभित्रै परियोजना सम्पन्न गर्नेगरी काम भइरहेको छ ।" अबको तीन वर्षभित्र परियोजना निर्माण सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याउने लक्ष्य राखिएको छ ।

पाइपलाइनबाट २७३ किलोलिटर प्रतिघण्टाको गतिमा लोथरसम्म तेल आपूर्ति गर्न सकिने

निगमले जनाएको छ । कुल ६२ किलोमिटर लामो पाइपलाइनमा जुनसुकैबेला नियमित रुपमा ३२ सय किलोलिटर इन्धन भण्डारण भइरहेको हुनेछ ।

निगमका उपप्रबन्धक ऋषिराम शर्माले परियोजना निर्माणस्थलमा जमिन सम्याउने, बाहिरी पर्खाल लगाउने र परियोजना निर्माण थालनीको पूर्वतयारीका काम धमाधम चलिरहेको बताउनुभयो । जग्गा तयार भएपछि निगमले भण्डारणसहितका संरचना निर्माणका लागि आइओसीलाई जिम्मा लगाउनेछ ।

ल्याण्ड फिलिङ र बाहिरी पर्खाल निर्माणको ठेक्का मोतीदान कन्स्ट्रक्सनले पाएको छ । ठेकेदार कम्पनीका प्रतिनिधि कृष्ण घोरासाइनीले जग्गा पुर्नका लागि आवश्यक कच्चा पदार्थ सङ्कलन गर्ने र साइटमा ल्याउने काम भइरहेको जानकारी दिनुभयो ।

सो कम्पनीले गत भदौदेखि काम सुरु गरेको हो । परियोजना निर्माणस्थलमा बाहिरी पर्खाल लगाउने र माटो भर्न मोतीदान कन्स्ट्रक्सनले करिब रु ७९ करोडमा ठेक्का पाएको छ । ठेक्का अवधि एक वर्षको भए पनि आठ/नौ महिनामा सम्पन्न गर्नेगरी कामलाई तीव्र पारिएको ठेकेदार कम्पनीले जनाएको छ ।

पाइपलाइनबाट वार्षिक २० मिलियन टन इन्धन ढुवानी गर्न सकिनेछ । लोथरमा १६० वर्गमिटरको क्षेत्रफलमा पाइपलाइन स्टेशन निर्माण हुनेछ ।

त्यसस्थानमा पेट्रोल भण्डारणका लागि ११ हजार किलोलिटर क्षमताका तीन वटा भर्टिकल ट्याङ्की निर्माण हुनेछ । यस्तै डिजेल भण्डारणका लागि १५ हजार ५०० किलोलिटर क्षमताका तीन वटा र मट्टितेल भण्डारणका लागि ८०० किलोलिटर क्षमताका दुई वटा ट्याङ्की निर्माण गरिनेछ ।

यसै हवाई इन्धनका लागि तीन हजार ६०० किलोलिटर क्षमताका तीन वटा ट्याङ्क निर्माण गरिने निगमले जनाएको छ । लोथरमा बन्ने नयाँ डिपोमा ९१ हजार ९०० किलोलिटर पेट्रोलियम पदार्थ भण्डारण हुनेछ । यसबाहेक दुई वटा ट्रान्समिक्स ट्याङ्क निर्माण गरिनेछ ।

लोथरमा हवाई इन्धन भण्डारणका लागि ट्याङ्क निर्माण भएपछि हवाई इन्धन पनि पाइपलाइनबाटै ल्याउन सकिनेछ । निगमले अहिले भारतको बरौनीबाट हवाई इन्धन ट्याङ्करमार्फत ढुवानी गरिरहेको छ ।

निगमले अहिले करिब ४०० किलोमिटर टाढाबाट हवाई इन्धन ल्याइरहेको छ । पाइपलाइनमार्फत लोथरमा हवाई इन्धन ल्याउन थालेपछि ढुवानीबापत प्रतिलिटर पाँच रुपैयाँ जोगिने निगमको भनाइ छ । पाइपलाइनबाट हवाई इन्धन ल्याउन थालेपछि वार्षिक करिब दुई अर्ब ढुवानी बराबरको खर्च जोगिने अनुमान छ ।

पाइपलाइनबाट पेट्रोलिमय पदार्थ ढुवानी गर्दा वातावरणीय प्रभाव न्यून हुने, पेट्रोलिमय पदार्थको चोरी तथा मिसावटको सम्भावना अन्त्य हुनेछ । पाइपलाइनसहित भण्डारण गृह निर्माणको लागत रु १४ अर्ब नौ करोड ६० लाख अनुमान गरिएको छ ।

तत्कालीन प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'ले २०८० जेठमा गर्नुभएको भारत भ्रमणका क्रममा भारतीय समकक्षीसँग अमलेखगन्ज-लोथर पेट्रोलियम पाइपलाइन र लोथरमा भण्डारण गृहसहितको सुविधा सम्पन्न डिपो निर्माणको समझदारी भएको थियो ।

सो समझदारीमा दुवै देशका सरकार ीस्तरका पेट्रोलियम कम्पनीले आपसी सम्झौता गरी निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्ने उल्लेख थियो । सोही समझदारीअनुसार २०८१ असोजमा १७ गते इण्डियन आयल कर्पोरेशन (आइओसी) र नेपाल आयल निगमबीच सम्झौता भएको थियो ।

सो सम्झौतामा निर्माण कार्य सुरु भएको ५४ महिनामा परियोजना सञ्चालनमा ल्याइने उल्लेख छ । इण्डियन आयल कर्पोरेशनले सो परियोजनाको विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन (डिपिआर) तयार गरिसकेको छ ।

भारतको मोतिहारीदेखि बाराको अमलेखगन्जसम्मको ६९ किलोमिटर लामो अन्तरदेशीय पेट्रोलियम पाइपलाइन २०७६ सालदेखि सञ्चालनमा आएको हो । विसं २०७६ भदौ २४ गते तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली र उहाँका भारतीय समकक्षी नरेन्द्र मोदीले सो परियोजनाको संयुक्त रुपमा उद्घाटन गर्नुभएको थियो ।

सोही दिनदेखि नै पाइपलाइनबाट डिजेल आयात भइरहेको छ । यस्तै २०८१ असोज २४ देखि पेट्रोल र २०८१ मङ्सिर १९ गतेदेखि मट्टितेल पाइपलाइनबाट ल्याउन थालिएको हो । दक्षिण एसियाकै पहिलो अन्तरदेशीय पाइपलाइन परियोजनाको कुल लम्बाइ ६९ दशमलव दुई किलोमिटर छ । यसमध्ये भारततर्फ ३३ किलोमिटर र नेपालतर्फ ३६ दशमलव दुई किलोमिटर छ ।

पेट्रोल, डिजेल र मट्टितेल आयात गर्न सकिनेगरी 'मल्टी प्रोडक्ट पाइपलाइन' निर्माण गरिएको छ । पाइपलाइनबाट आयातित पेट्रोलियम पदार्थले नेपालको करिब ७० प्रतिशत माग पूर्ति गर्दै आएको छ । अमलेखगन्जबाट काठमाडौँ, विराटनगर, भैरहवा, थानकोट, पोखरा, वीरगन्ज, जनकपुरस्थिति डिपोमा इन्धन आपूर्ति हुँदै आएको छ । अमलेखगन्जबाट स्थानीयस्तरका पम्पका लागि पनि पेट्रोलिमय पदार्थ बिक्रीवितरण हुँदै आएको छ ।

सो परियोजना निर्माण भएपछि नेपालका पश्चिमी र उत्तरी क्षेत्रमा पेट्रोलियम पदार्थको आपूर्तिमा सहज हुने विश्वास व्यक्त गरिएको छ । विसं २०२७ मा मुलुकभर पेट्रोलियम पदार्थको आपूर्ति, भण्डारण र वितरणका लागि निगमको स्थापना भएको थियो । रासस

वनमन्त्री चौधरी र विश्व वन्यजन्तु कोषका प्रतिनिधिबीच छलफल

काठमाण्डु । कृषि, वन तथा पर्यावरणमन्त्री गिता चौधरीसँग विश्व वन्यजन्तु कोष अमेरिकाका प्रतिनिधि र नेपालका प्रतिनिधिबीच आज मन्त्रालयमा छलफल गरिएको छ ।

मन्त्रालयमा मंगलबार भएको भेटघाट तथा छलफलमा नेपालको पछिल्लो बाढी तथा विपद्, पुनर्निर्माण, जैविक विविधता संरक्षण, जलवायु उत्थानशीलता, वन तथा वन्यजन्तु व्यवस्थापन र आगामी सहकार्यका विषयमा छलफल भएको मन्त्रालयले जनाएको छ ।

उक्त अवसरमा विश्व वन्यजन्तु कोष अमेरिकाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत लोरेन मेयोरले विपद् को समयमा नेपाली जनता तथा सरकारसँग कोषको निरन्तर सहकार्य रहने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

अन्तरराष्ट्रिय प्रविधि, ज्ञान र स्रोत परिचालनमा कोषले सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता

समेत लोरेनले छलफलमा व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

मन्त्री चौधरीले विपद्को समयमा कोषले गरेको सहयोगका लागि धन्यवाद व्यक्त गर्दै बाढीबाट कृषि भूमि तथा वन क्षेत्रमा भएको क्षति र पुनर्निर्माणका चुनौतीबारे जानकारी दिनुभएको थियो ।

उहाँले पुनर्निर्माणसँगै दीर्घकालीन जलवायु तथा विपद् उत्थानशीलता विकासलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने बताउनुभयो ।

छलफलमा मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व बढ्दै गएको विषयमा विशेष ध्यान दिइएको थियो ।

बाघको संख्या वृद्धि भएसँगै मानव-बाघ द्वन्द्व तथा जङ्गली हात्तीको समस्या र ५५ जिल्लामा देखिएको बाँदरको समस्या समाधानका लागि आधुनिक प्रविधि र वैज्ञानिक व्यवस्थापन आवश्यक रहेको मन्त्री चौधरीले अवगत गराउनुभएको थियो ।

बाँदर व्यवस्थापनका लागि बध्याकरण प्रविधि, हात्ती व्यवस्थापनका लागि विशेष परियोजना तथा मानवभक्षी बाघ व्यवस्थापनका लागि विशेष संरक्षण क्षेत्र स्थापना गर्ने सम्भावनाबारे छलफल भएको थियो ।

कोषले पाकिस्तानले सन् २०२२ को बाढीपछि पाकिस्तानमा सञ्चालन गरिएका सिमसार पुनःस्थापना, प्रकृतिमा आधारित उत्थानशीलता र समुदायको संरक्षणसम्बन्धी अनुभव प्रस्तुत गर्दै नेपालमा पनि स्थानीय आवश्यकताअनुरूप कार्यक्रम विकास गर्न सकिने बताउनुभयो ।

मानव-हात्ती द्वन्द्व व्यवस्थापनका लागि जिइएफ-९ लगायतका अन्तरराष्ट्रिय वातावरणीय तथा जलवायु वित्त परिचालन गर्न सकिने सम्भावनाबारे छलफल भयो ।

कोषले नेपालका प्राथमिकताअनुसार विश्वस्तरीय प्रविधि, ज्ञान र स्रोत परिचालनमा सहजीकरण गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ ।रासस

पल्सर आरपीएम बुटवलमा युवाको ऊर्जा र स्थानीय प्रतिभाको उत्साहपूर्ण प्रदर्शनसहित सम्पन्न

टुडे समाचारदाता

बुटलबल । युवापुस्ताको ऊर्जा, सृजनशीलता र सडक संस्कृतिलाई एउटै मञ्चमा जोड्दै आयोजना गरिएको पल्सर आरपीएम बुटवल सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको छ ।

बुटवलस्थित ढुंगा स्केट-एड स्केट पार्कमा आयोजना गरिएको कार्यक्रममा करिब २,५०० जनाको उत्साहपूर्ण सहभागिता रहेको थियो ।

पल्सर आरपीएम बुटवलमा बाइक स्टन्ट, बीएमएक्स, स्केटबोर्डिङ, बिबोइङ, ग्राफिटी तथा डिजे प्रस्तुतिसहित सडक संस्कृतिसँग सम्बन्धित विभिन्न गतिविधि र प्रस्तुति रहेका थिए ।

पल्सर एन१६० मार्फत प्रस्तुत गरिएको स्टन्ट प्रदर्शनले कार्यक्रमको ऊर्जा थप बढाएको थियो भने स्थानीय कलाकार, राइडर तथा विभिन्न विधाका प्रतिभाको सहभागिताले कार्यक्रमलाई स्थानीय

परिवेशसँग जोडेको थियो ।

कार्यक्रममा स्थानीय डिजे पिज्जा र डिजे नकआउटको प्रस्तुति समेत रहेको थियो । साथै, पल्सर एन१६० र एनएस२०० का डिस्प्ले तथा टेस्ट राइड जोनले सहभागीलाई मोटरसाइकललाई नजिकबाट अनुभव गर्ने अवसर प्रदान गरेको थियो । कफी, खानाका परिकार तथा गिफ्ट पप(अप स्टलहरूले कार्यक्रमलाई थप अन्तरक्रियात्मक बनाएका थिए ।

पल्सर आरपीएम मनोरञ्जनमा मात्र सीमित नभई स्थानीय प्रतिभा र युवा समुदायलाई आफ्नो सीप, रुचि र सृजनशीलता प्रस्तुत गर्ने मञ्च प्रदान गर्ने उद्देश्यले आयोजना गरिएको हो ।

काठमाण्डुबाट सुरु भएको पल्सर आरपीएम बुटवलसम्म विस्तार हुँदै स्थानीय युवा समुदाय र सडक संस्कृतिसँग थप नजिकिएको छ ।

कार्यक्रमलाई सफल बनाउन योगदान पुऱ्याउने कलाकार, राइडर, डिजे, साझेदार, सञ्चारमाध्यम, आयोजक टोली, विक्रेता तथा कार्यक्रममा सहभागी सम्पूर्णलाई बजाज पल्सरले धन्यवाद व्यक्त गरेको छ ।

कर्जा भुक्तानी गर्ने सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना

प्रकाशित मिति : २०८३/०६/२१ गतेको जनकपुर टुडे राष्ट्रिय दैनिक

यस ज्योति विकास बैंक लिमिटेडको शाखा कार्यालय बर्दिबास, महोत्तरीबाट तपसिलमा उल्लेखित ऋणीले लिनु भएको ऋण कर्जाको समय समयमा तिर्नु बुझाउनु पर्ने साँवा, ब्याज, थप ब्याज, आदि तिर्न बुझाउनको लागि पटक पटक फोन मार्फत, मौखिक एवं लिखित रुपमा अनुरोध गरी तरताकेता गर्दा समेत बैंकको अनुरोधलाई बेवास्ता गरी कर्जा भुक्तानी नगर्नु भएकोले कर्जा भुक्तानी गर्ने सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिनभित्र बैंकमा सम्पर्क राखी कर्जा सम्झौता बमोजिम बैंकलाई तिर्न बुझाउन पर्ने सम्पूर्ण बक्यौता रकम चुक्ता भुक्तान गर्नुहोला । अन्यथा प्रचलित ऐन, कानून एवं यस बैंकसँग गरेको लिखत बमोजिम धितोमा रहेको चल अचल सम्पत्ति लिलाम विक्री वा अन्य व्यवस्था गरी बैंकको लेना रकम असुल गरिनुका साथै ऋणी तथा सम्बन्धित पक्षहरुलाई कर्जा सूचना केन्द्रको कालोसूचिमा नाम सूचिकृत गर्न समेत लेखि पठाइने व्यहोरा यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराईन्छ । साथै धितोबाट समेत बैंकको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर नभएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३, बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली ऐन, २०५८, प्रचलित ऐन कानून अनुसार ऋण असुली न्यायाधिकरणमा मुद्दा दायर गरी ऋणी तथा सम्बन्धित पक्षको अन्य चल अचल जायजेथा श्रीसम्पत्तिबाट समेत बाँकी लेना रकम असुल उपर गरिने हुँदा यथाशिघ्र कर्जा चुक्ता गर्न गराउनु हुन ऋणी तथा सम्बन्धित पक्ष सबैलाई यसै सूचनाद्वारा अनुरोध गरिन्छ ।

तपसिल

क्र.सं.	शाखा कार्यालय : बर्दिबास, महोत्तरी	
	ऋणीको नाम, ठेगाना	
१.	**नाम : रमाईलो कृषी तथा पशुपंक्षी फर्म** बर्दिबास नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, बर्दिबास, महोत्तरी, प्रदेश नं. २, नेपाल दर्ता नं. १६३७, दर्ता मिति : २०७७/११/२०, पान नं. ६१५३९८८७१, दर्ता मिति : २०७७/११/२० ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, बर्दिबास न.पा. वडा नं. ५, **संस्थापक शेयरधनि : उमा कुमारी देवकोटा**	
	जमानतकर्ताको विवरण	
	१. नाम : उमा कुमारी देवकोटा ना.प्र.नं. १८-२-०७४/१३६५, जि.प्र.का. महोत्तरी जारी मिति : २०७२/१०/१५ पतिको नाम : लेखनाथ देवकोटा ससुराको नाम : रुद्रलाल देवकोटा ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, बर्दिबास गा.वि.स. वडा नं. १२ हाल : महोत्तरी जिल्ला, बर्दिबास गा.वि.स. वडा नं. ५	**२. नाम : लेखनाथ देवकोटा** ना.प्र.नं. १८३०७६/१५४९, जि.प्र.का. महोत्तरी जारी मिति : २०६३/११/०९ बाबुको नाम : रुद्रलाल देवकोटा बाजेको नाम : बिष्णुहरि देवकोटा ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, माईस्थान गा.वि.स. वडा नं. ८ हाल : महोत्तरी जिल्ला, बर्दिबास गा.वि.स. वडा नं. ५
	३. नाम : नर कुमारी देवकोटा ना.प्र.नं. ५३३/१७२९, जि.प्र.का. सिन्धुली, जारी मिति : २०४५/०१/०९ पतिको नाम : रुद्रलाल देवकोटा, ससुराको नाम : बिष्णुहरि देवकोटा ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, बर्दिबास गा.वि.स. वडा नं. ५	

ज्योति विकास बैंक लि.
JYOTI BIKASH BANK LTD.
More than a Bank
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट "ख" वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त वित्तीय संस्था)

केन्द्रीय कार्यालय: का.म.न.पा. वडा नं. ०१, कमलपोखरी, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. ०१-५९७०३०६-१२
शाखा कार्यालय : बर्दिबास, महोत्तरी, फोन नं. ०४४-५५०५६६
Website: www.jbbl.com.np, Email: info@jbbl.com.np

मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
२०७७

मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
प्रादेशिक अस्पताल
मधेश प्रदेश, जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

भ्याक्सिन खरिद सम्बन्धी बोलपत्र आव्हानको सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८३।०६।२१ गते

यस प्रतिष्ठान अन्तर्गत संचालित प्रादेशिक अस्पतालका लागि भ्याक्सिन बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गर्नुपर्ने भएकोले उक्त भ्याक्सिनहरु आपुर्ति गर्न ईच्छुक इजाजत प्राप्त फर्म, संस्था तथा कम्पनी सप्लायर्सले रीतपुर्वकको सिलबन्दी बोलपत्र यस प्रादेशिक अस्पताल जनकपुरधाममा निर्धारित समयभित्र पेश गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । बोलपत्र सम्बन्धी विस्तृत जानकारी एवं शर्तहरु बोलपत्र सम्बन्धी कागजातमा उल्लेख गरीएको व्यहोरा जानकारी गराइन्छ । साथै बोलपत्र सम्बन्धि कागजात (हार्ड कपी) तथा थप जानकारी आवश्यक परे कार्यालय खुलेको समय भित्र यस कार्यालयबाट प्राप्त गर्न सकिन्छ । बिस्तृत सुचना यस प्रतिष्ठानको Website: www.mihs.edu.np बाट हेर्न सकिन्छ ।

तपसिल

क्र. सं.	ठेक्का नं.	ठेक्का सम्बन्धी विवरण	बोलपत्र फारम खरिद गर्ने अन्तिम मिति	बोलपत्र फारम बुझाउने अन्तिम मिति	बोलपत्र फारम खुल्ने मिति	बोलपत्र जमानत रकम रु	बोलपत्र खरिद रकम रु
१	MIHS /NCB/ GOODS/ 2083-84/05	The Procurement, Supply and Delivery of Anti Hemophilic Factor	२०८३।०७।१२	२०८३।०७।१३ दिनको १२ बजे सम्म	२०८३।०७।१३ दिनको २ बजे	५०,०००	३,०००
२	MIHS /NCB/ GOODS/ 2083-84/06	The Procurement, Supply and Delivery of Anti Rabies Vaccine	२०८३।०७।१२	२०८३।०७।१३ दिनको १२ बजे सम्म	२०८३।०७।१३ दिनको २ बजे	६५,०००	३,०००

मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
जनकपुरधाम, धनुषा

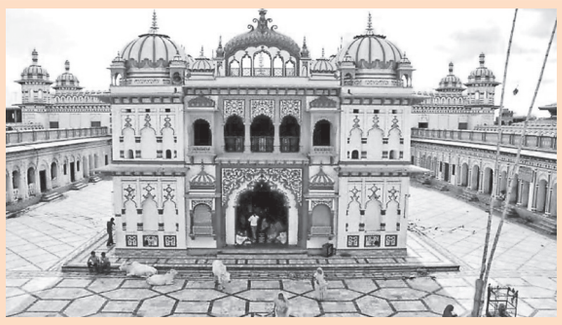

अन्यत्र गरेको पापबाट जनकपुरधाममा मुक्ति पाउन सकिन्छ ।
जनकपुरधाममा गरेको पापबाट मुक्ति पाउने स्थान अन्यत्र छैन ॥

सम्पादकीय

कांग्रेसमा पनि मधेशी कोटा सहारा

नेपाली कांग्रेसको १५ औं महाधिवेशनमा अधिकांश मधेशका नेताहरुले मधेशी कोटाबाट उम्मेदवारी दिएका छन् । मधेश केन्द्रित दलहरुको कडा आलोचना गर्ने कांग्रेसका नेताहरु महाधिवेशनबाट नेतृत्व तहमा पुग्न मधेशी कोटामा मधेशी नेताहरुसित प्रतिस्पर्धा गरिरहेका छन् । नेपाल अधिराज्यको संविधान २०७२ ले आरक्षणको व्यवस्था गरेको छ । त्यो आरक्षण लागु गराउने काम मधेश केन्द्रित दलका नेताहरुले नै गराएका छन् । आरक्षणका लागि मधेशले ठूलो सहादत दिएको छ । त्यसका लागि सयौँ बलिदानी दिएका छन् । हजारौँ अंगभंग भएका छन् । मधेश केन्द्रित दलहरुले आन्दोलन नगरेको भए ठूला दलहरुमा मधेशी उच्च पदमा जान सम्भव थिएन । आरक्षण लागु हुनु अगाडि मधेशी नेताहरु ठूला दलमा मनोनित भएर केन्द्रीय सदस्यसम्म हुने गर्थे । तर अहिले प्रतिस्पर्धाबाट उनीहरु पदाधिकारीसम्म पुग्न पाएका छन् । त्यो मधेशी कोटाबाट मात्र सम्भव भएको छ । खुल्ला तर्फबाट मधेशका दिग्गज नेताहरु पनि पदाधिकारीमा चुनाव जित्न सक्दैनन् । नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी(नेकपा) र पछिल्लो दशकमा उदाएको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी(रास्वपा) मा एकजना पनि महत्वपूर्ण पदाधिकारीमा चुनावबाट जितेका छैनन् । पदाधिकारीमा पनि आरक्षित कोटाबाट मात्र मधेशी नेताहरु पुगेका छन् । मधेश केन्द्रित दलहरुकै कारण ठूला दलमा मधेशी नेताहरुले स्थान पाउने गरेका छन् । पार्टीको महाधिवेशन होस्, चाहे आम निर्वाचन, स्थानीय तहको निर्वाचन, सरकारी मनोनित, संवैधानिक निकाय लगायतका निकायहरुमा मधेशीको उपस्थिति निकै कमजोर छ । कही कतै रहे पनि त्यो मधेशी दलहरुको मुद्दालाई रोक्नका लागि मात्र हो । मधेशी दलहरु जति सशक्त भए ठूला दलहरुको आन्तरिक नेतृत्व अथवा सरकारी अवसरहरुमा त्यति नै मौका पाउने छन् । त्यसकारण मधेशी दलहरुको विरोधमा ठूला दलका मधेशी नेताहरुले समय फाल्नु उपयूक्त होइन । मधेशी दलले मधेशीका लागि हरेक पार्टी, सरकारी अवसरलगायतमा मधेशीहरुको पहुँचलाई बढाएको छ । ठूला दलका नेताहरुले मधेशलाई हेर्ने दृष्टिकोण अझै सकारात्मक छैन । मधेश पनि नेपालको महत्वपूर्ण भू-भाग हो । मधेशी पनि नेपाली हुन् । उनीहरु पनि राष्ट्रिय भावनाले ओतप्रोत छन् । नेपाली कांग्रेसले आफ्नो १५ औं महाधिवेशनबाट मधेशीलाई पनि कम्तीमा उपसभापति, महामन्त्रीलगायतका पदहरुमा खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट जित्न सक्ने वातावरण बनाउनु पर्ने थियो । तर कुनै मधेशी नेताले खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट सदस्यमा समेत जित्न सक्ने अवस्था छैन । मधेशी नेताहरुलाई पार्टीको आन्तरिक महत्वपूर्ण पदहरुमा राखेर सशक्त नबनाएसम्म अब मधेशमा स्थापित हुन कठिन हुनेछ । रास्वपाले बालेन्द्र साहलाई प्रधानमन्त्रीको उम्मेदवार घोषणा गरी चुनावमा जाँदा मधेशको ७८ सिट मध्ये ७२ सिटमा प्रत्यक्ष चुनाव जितेको यथार्थलाई आत्मसात नगर्ने दलले ब्यहोर्ने क्षतिको अनुमान गर्न कठिन हुनेछ ।

नेपालका लागि मानव पुँजीको प्रश्न : विद्यालयदेखि वैदेशिक रोजगारीसम्म

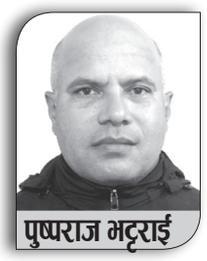

पुष्पराज भट्टराई

'शिक्षा, अध्ययन वा प्रशिक्षार्थीका रूपमा प्राप्त गरिएका प्रतिभा तथा सीपहरू व्यक्तिभित्रको पुँजी हुन् । ती प्रतिभा व्यक्तिको सम्पत्ति मात्र होइन, समाजकै सम्पत्ति पनि हुन् ।'– एडम स्मिथ ।

मानव पुँजी कहाँ बन्छ ? कसरी क्षय हुन्छ ? राज्यको लगानी कहाँ केन्द्रित हुनुपर्छ ? र विद्यालयबाट निस्किएको मानिसलाई उत्पादनशील नागरिकमा रूपान्तरण गर्ने जिम्मेवारी विद्यालयको मात्र हो कि घर, समुदाय, बजार र कार्यस्थलको पनि हो ? यी प्रश्नमार्फत विकासको केन्द्रमा फेरि एकपटक 'मानिस' लाई राख्न आवश्यक छ । मानव विकासको बहसमा लामो समयसम्म विद्यालयलाई ज्ञानको कारखाना र स्वास्थ्य संस्थालाई स्वस्थ जनशक्ति उत्पादन गर्ने केन्द्रका रूपमा हेरियो । तर मानिस विद्यालयको कक्षाकोठामा मात्रै सिक्दैन, अस्पतालमा मात्र स्वस्थ हुँदैन र तालिम केन्द्रमा मात्र सीप हासिल गर्दैन । ऊ घरमा हुर्किन्छ, समुदायमा सामाजिक र व्यवहारिक सीप सिक्छ, छिमेकको वातावरणबाट प्रभावित हुन्छ र कार्यस्थलमा अनुभव तथा नयाँ दक्षता आर्जन गर्छ ।

मानव पुँजी भन्नाले मानिसहरूले आफ्नो जीवनभर सञ्चय गर्ने स्वास्थ्य, ज्ञान, सीप र अनुभवलाई बुझिन्छ । व्यक्तिलाई अझ बढी उत्पादक बनाउने सबै विशेषताहरू यसैअन्तर्गत पर्दछन् । वस्तु तथा सेवा उत्पादन गर्दा मानव पुँजीलाई भौतिक पुँजीजस्ता अन्य उत्पादनका साधनसँग मिलाएर प्रयोग गरिन्छ । मानव पुँजीमा लगानी नगरी कुनै पनि देशले दीर्घकालीन आर्थिक वृद्धि वा गरिबीमा उल्लेखनीय कमी हासिल गरेको इतिहास छैन । न्यून तथा निम्न-मध्यम आय भएका देशहरूमा मानव पुँजीका धेरै परिणामहरू स्थिर अवस्थामा छन् । कतिपय क्षेत्रमा त दुई दशकअघिको तुलनामा अहिलेको अवस्था अझ खराब छ । मानव पुँजी के हो ? घर, छिमेक र कार्यस्थलजस्ता विभिन्न परिवेशमा यसको सञ्चय कसरी हुन्छ र यसबाट नीति निर्माणका लागि के-कस्ता निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ ? मानव पुँजी भनेको प्रमाणपत्र, विद्यालयमा बिताएका वर्ष वा कुनै पेशागत तालिमको प्रमाण मात्र होइन । मानिसले जीवनभर सञ्चय गर्ने स्वास्थ्य, ज्ञान, सीप र अनुभव नै मानव पुँजी हो । जसले उसको उत्पादकत्व र आम्दानी क्षमतालाई निर्धारण गर्छ । यसलाई व्यक्तिगत समृद्धिको साधनमा सीमित गर्नुहुँदैन । व्यक्तिको आम्दानी बढाउनेदेखि श्रम सहभागिता विस्तार, आर्थिक वृद्धिलाई गति दिने, गरिबी घटाउने र असमानता कम गर्ने आधार निर्माण गर्नेसम्म मानव पुँजीको प्रभावकारी भूमिका रहेको हुन्छ । शिक्षामा पहुँच बढ्दैमा मानव पुँजी स्वतः निर्माण हुँदैन । विद्यालय भर्ना बढेको तथ्यभन्दा विद्यार्थीले वास्तवमा के सिके भन्ने प्रश्न बढी महत्वपूर्ण हुन्छ । विश्व बैंकले 'जहाँ मानव पुँजीको महत्व हुन्छ, त्यहाँ मानव पुँजी निर्माणः घर, छिमेक र कार्यस्थल' (बिल्डिङ ह्युमन क्यापिटल ह्वेएर इट्स म्याटर, होम्स्, नेइवरहुड एन्ड वर्कप्लेस) नामक पुस्तकमा सन् २०१० यता धेरै देशमा सिकाइ उपलब्धिमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको र न्यून तथा निम्न-मध्यम आय भएका देशहरूमा औसत परीक्षा उपलब्धिमा गिरावटसमेत देखिएको तथ्य प्रस्तुत गरेको छ ।

नेपालको विकास बहसमा पनि विद्यालय भर्ना, साक्षरता र शैक्षिक पहुँचलाई उपलब्धिको प्रमुख सूचक मान्ने प्रवृत्ति बलियो छ । तर अब प्रश्न 'कति बालबालिका विद्यालय पुगे ?' बाट 'विद्यालय पुगेका बालबालिकाले कति सिके ?' भन्ने तहमा लैजानुपर्ने देखिन्छ । त्यस्तै, स्वास्थ्यलाई उपचारको विषय मात्र नभई भविष्यको उत्पादकत्वसँग जोड्ने, युवालाई रोजगारीमा प्रवेश गराउने र रोजगारीकै क्रममा नयाँ सीप सिक्ने वातावरण निर्माण गर्ने प्रश्न पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण हुन्छ । समग्रतामा विकासलाई भवन, सडक र भौतिक पूर्वाधारको विस्तारबाट मात्र मापन गर्न हुँदैन । सबैभन्दा ठूलो पूर्वाधार स्वयं मानिस हो । विकासको बहसमध्ये पनि सडक, विद्युत्, भवन र प्रविधिको चर्चा धेरै हुन्छ । तर ती पूर्वाधारलाई उपयोग गर्ने मानिसको ज्ञान, स्वास्थ्य, सीप र उत्पादकत्व कमजोर छ भने विकासको आधार अधुरै रहन्छ । त्यसैले नेपालको समृद्धिको बहसलाई अब मानव पुँजीको विकाससँग जोडेर हेर्नुपर्ने भएको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ ले नेपालमा ठूलो युवा जनसंख्या रहेको देखाउँछ । १५-२४ वर्ष उमेर समूहका ५७ लाख ४९ हजार ४६४ युवा छन् । यो समूहमा श्रमशक्ति सहभागिता दर ५४.७ प्रतिशत छ । तर महिला र पुरुषबीच उल्लेखनीय अन्तर छ । १५-२४ वर्षका पुरुष युवाको श्रमशक्ति सहभागिता ५६.९ प्रतिशत हुँदा महिलाको ५२.६ प्रतिशत छ । रोजगारीको दर हेर्दा अन्तर अझ स्पष्ट हुन्छ–पुरुष युवामध्ये ३०.५ प्रतिशत र महिला युवामध्ये २२.१ प्रतिशत मात्र सामान्यतः रोजगारीमा थिए । उमेर बढ्दै जाँदा रोजगारीमा सहभागिता पनि बढ्छ । २०-२४ वर्ष समूहमा सामान्यतः रोजगारीमा रहेका जनसंख्या ४० प्रतिशत थियो । २५-२९ वर्षमा यो दर ५६.८ प्रतिशत, ३०-३४ वर्षमा ६३.९ प्रतिशत र ३५-३९ वर्षमा ६६.८ प्रतिशत पुगेको छ । तर प्रत्येक उमेर समूहमा पुरुषको रोजगारी दर महिलाभन्दा माथि छ । २५-२९ वर्षमा पुरुषको दर ७१.६ प्रतिशत हुँदा महिलाको ४४.५ प्रतिशत थियो ।

शिक्षाको अवस्था सुधारिएको भए पनि त्यसको श्रम बजारसँगको सम्बन्ध अझै कमजोर छ ।

मानव पुँजी किन यति महत्वपूर्ण छ ?

नेपालको सबैभन्दा ठूलो सम्पत्ति हिमाल, नदी वा प्राकृतिक स्रोत मात्र होइन–नेपालका मानिस हुन् । ती मानिस स्वस्थ, शिक्षित, सीपयुक्त, सिर्जनशील र उत्पादनशील भए मात्र नेपालको प्राकृतिक, भौतिक र वित्तीय सम्पत्तिले पूर्ण मूल्य पाउँछ । त्यसैले नेपालको विकासको असली प्रश्न 'हामीसँग कति पूर्वाधार छ ? मात्र होइन । अझ ठूलो प्रश्न हो, 'हामीले आफ्ना मानिसको सम्भावनालाई कति विकसित र उपयोग गरेका छौँ ?'मानव पुँजीमा गरिएको लगानीको प्रतिफल एउटा बजेट वर्षमा देखिँदैन । त्यसको परिणाम एउटा बालकको स्वास्थ्यमा, एउटा विद्यार्थीको सिकाइमा, एउटी महिलाको रोजगारीमा, एउटा युवाको सीपमा, एउटा किसानको उत्पादकत्वमा र एउटा श्रमिकले काम गर्दै सिकेको नयाँ सीपमा देखिन्छ । र यिनै साना परिवर्तनहरू जोडिँदै गएर अन्ततः राष्ट्रको उत्पादकत्व, आम्दानी र समृद्धिको आधार बन्छन् । त्यसैले नेपालको भविष्य निर्माण गर्ने ठाउँ सिंहदरबार मात्र होइन–घर, विद्यालय, छिमेक, स्वास्थ्य संस्था, खेत, कारखाना, कार्यालय र प्रत्येक कार्यस्थल हुन् ।

नेपालका लागि अब मानव पुँजीको अर्थ विद्यालयमा थप भवन बनाउनु मात्र होइन । राम्रो सिकाइ, राम्रो पोषण, सुरक्षित घर, सक्षम परिवार, गुणस्तरीय छिमेक,उत्पादनशील रोजगारी र निरन्तर सिक्ने कार्यस्थल निर्माण गर्नु हो । जहाँ नेपाली मानिस बाँच्छ, सिक्छ र काम गर्छ, त्यहीँ नेपालको मानव पुँजी निर्माण भइरहेको हुन्छ । बालबालिकाको प्रारम्भिक विकासदेखि वयस्कहरूको सीप अभिवृद्धिसम्म मानव पुँजी निर्माणको प्रक्रिया विभिन्न सामाजिक तथा आर्थिक परिवेशसँग जोडिएको हुन्छ । मानव पुँजी निर्माणमा शिक्षा, स्वास्थ्य र कामका क्रममा प्राप्त हुने सीप सबैको समान महत्व हुन्छ । विद्यालय भर्ना बढ्नु मात्र पर्याप्त हुँदैन । विद्यार्थीले वास्तवमा के सिके भन्ने कुरा पनि महत्वपूर्ण हुन्छ । त्यसैगरी, विद्यालयपछि रोजगारीमा सहभागी हुने अवसर र कामका क्रममा नयाँ सीप सिक्ने वातावरणले पनि मानव पुँजीको विकास निर्धारण गर्छ । त्यसैले मानव पुँजीसम्बन्धी नीतिले विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था र कार्यस्थललाई एकीकृत रूपमा सम्बोधन गर्न आवश्यक छ ।

मानव पुँजी, विकासका लागि अत्यन्त महत्वपूर्ण हुन्छ । यसले व्यक्तिको आम्दानी बढाउँछ । आर्थिक वृद्धिलाई गति दिन्छ । महिलाहरू श्रम बजारमा सहभागी हुने सम्भावना बढाउँछ र गरिबी न्यूनीकरणमा विशेष योगदान पुऱ्याउँछ । गरिब मानिसहरूसँग प्रायः उनीहरूको श्रम, ज्ञान, सीप र स्वास्थ्यबाहेक अन्य पुँजी कम हुने भएकाले मानव पुँजीमा गरिने लगानीले गरिबी घटाउन असमान रूपमा ठूलो प्रभाव पार्छ । कुनै पनि देशले मानव पुँजीमा लगानी नगरी दीर्घकालीन आर्थिक वृद्धि र त्यससँगै गरिबीमा उल्लेखनीय कमी हासिल गरेको छैन । न्यून तथा निम्न-मध्यम आय भएका देशहरूमा स्वास्थ्य, शिक्षा र कामका क्रममा प्राप्त हुने सीपलगायत मानव पुँजीका धेरै सूचकहरूमा लामो समयदेखि अपेक्षित प्रगति हुन सकेको छैन ।

नेपालले आफ्ना नागरिकलाई शिक्षित त बनाइरहेको छ, तर के उनीहरूको स्वास्थ्य, सीप, सिकाइ र क्षमतालाई उत्पादनशील रोजगारीमा रूपान्तरण गर्न सकिरहेको छ ? नेपालमा विद्यालयको पहुँच विगतका दशकमा उल्लेखनीय रूपमा बढेको छ । साक्षरता विस्तार भएको छ, प्राथमिक तहको पहुँच बलियो भएको छ र निम्न माध्यमिक तहमा भर्नादर पनि उच्च छ । तर मानव पुँजीको दृष्टिले प्रश्न भर्नादरमा आएर रोकिन्न । बच्चा विद्यालय पुग्यो कि पुगेनभन्दा पनि उसले विद्यालयमा के सिक्यो ? सिकेको ज्ञानले उसको समस्या समाधान गर्ने क्षमता कति बढायो र त्यो क्षमता भविष्यको रोजगारीमा कति प्रयोग भयो ? भन्ने प्रश्न निर्णायक हुन्छ ।

विश्व बैंकले नेपालसम्बन्धी गरेको अध्ययनले पनि शिक्षामा पहुँच र सिकाइको गुणस्तरबीचको अन्तरलाई प्रमुख चुनौतीका रूपमा औँल्याएको छ । 'विद्यालयमा बिताएको समय र मानव पुँजी निर्माण एउटै कुरा होइन ।' विद्यालयमा वर्ष थपिँदै जानु तर आधारभूत पढाइ, गणित, समस्या समाधान, सञ्चार र व्यवहारिक सीप कमजोर रहनु भनेको प्रमाणपत्र बढ्नु तर उत्पादकत्व अपेक्षित रूपमा नबढ्नु हो । मानव पुँजी विकासका लागि शिक्षा, स्वास्थ्य, पारिवारिक वातावरण, स्थानीय सेवा तथा रोजगारीका अवसरहरूको महत्वलाई विश्लेषण गरेको छ । नेपालमा शिक्षित युवाले रोजगारी खोज्दा 'शिक्षा र रोजगारीबीचको दूरी' महसुस गर्नु यसै समस्याको अर्को रूप हो । २०२६ को विश्व बैंकको विश्लेषणले पनि उच्च शिक्षाको विस्तार भए तापनि श्रम बजारलाई आवश्यक प्राविधिक तथा सफ्ट स्किलसँग त्यसको मेल अझै कमजोर रहेको उल्लेख गरेको छ ।

नेपालमा जन्मने बच्चाको भविष्य भूगोलले किन निर्धारण गर्ने ?

नेपालको मानव पुँजीसम्बन्धी सबैभन्दा गम्भीर प्रश्नमध्ये एउटा भौगोलिक असमानता हो । एउटै देशमा जन्मिए पनि सबै बालबालिकाले एउटै अवसरबाट जीवन सुरु गर्दैनन् । काठमाडौँ उपत्यका वा बागमतीका तुलनात्मक रूपमा सुविधा सम्पन्न क्षेत्रमा जन्मिएको बालबालिका र दुर्गम कर्णालीमा जन्मिएको बालबालिकाबीच विद्यालय, स्वास्थ्य सेवा, पोषण, यातायात, डिजिटल पहुँच, रोजगारी र सामाजिक अवसरमा ठूलो अन्तर हुन सक्छ । विश्व बैंकको नेपाल ह्युमन क्यापिटल रिभ्युले यही अन्तरलाई तथ्याङ्कमा देखाएको छ । नेपालका लागि ह्युमन क्यापिटल इनडेक्स ०.५१ रहेको अवस्थामा बागमती क्षेत्रमा जन्मिएको बालबालिकाको भविष्यको उत्पादकता सम्भावना ५८ प्रतिशत र कर्णालीमा जन्मिएको बालबालिकाको ४६ प्रतिशत मात्र अनुमान गरिएको छ । यसलाई प्रदेशबीचको तथ्याङ्कीय अन्तर मात्रै भनेर हेर्नु हुँदैन । यसको पछाडि घर, छिमेक र राज्यले उपलब्ध गराउने अवसरको अन्तर छ । प्रतिवेदनले तीनवटा प्रमुख परिवेशमा ध्यान केन्द्रित गरेको छ घर, छिमेक र कार्यस्थल । मानव पुँजी निर्माण विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा मात्र हुँदैन । घरमा हेरचाह र प्रारम्भिक सिकाइ, छिमेकमा सेवा तथा सामाजिक वातावरण, र कार्यस्थलमा सीप तथा अनुभवको विकास–यी सबै मानव पुँजी निर्माणका अभिन्न आधार हुन् । त्यसैले मानव पुँजीसम्बन्धी प्रभावकारी नीतिले केवल शिक्षा र स्वास्थ्य सेवा विस्तार गर्नेभन्दा अगाडि बढेर घरपरिवार, समुदाय र कार्यस्थललाई पनि नीतिको सक्रिय हिस्सा बनाउनुपर्छ ।

नेपालको सन्दर्भमा यसको अर्थ अझ स्पष्ट हुन्छ–दुर्गम गाउँमा विद्यालय खोल्नु मात्र पर्याप्त हुँदैन । त्यहाँ शिक्षकको उपलब्धता, पोषण, स्वास्थ्य, सडक, इन्टरनेट, सुरक्षित वातावरण र स्थानीय रोजगारीको अवसरलाई पनि सँगसँगै हेर्नुपर्छ । नेपालको आफ्नै तथ्याङ्कले पनि यो भौगोलिक पक्ष देखाउँछ । विश्व बैंकले उद्धृत गरेको तथ्याङ्कअनुसार विद्यालयसम्म पुग्न नेपालमा औसत एकतर्फी यात्रा समय ४३ मिनेट थियो, जुन त्यहाँ तुलना गरिएका धेरै देशभन्दा लामो छ । यसलाई सामान्य यातायातको समस्या मात्र ठान्नु भूल हुन्छ । बच्चाले विद्यालय पुग्न धेरै समय खर्च गर्नुपऱ्यो भने पढाइ, खेल, आराम र पारिवारिक सिकाइका लागि उपलब्ध समय घट्छ । दुर्गम क्षेत्रमा यही समस्या अझ गहिरो हुन सक्छ । त्यसैले सडक, पुल, सार्वजनिक यातायात, विद्यालय र स्वास्थ्य संस्था–यी सबै मानव पुँजीका पूर्वाधार हुन् ।

नेपालको घर : मानव पुँजीको पहिलो कक्षा

नेपालमा मानव पुँजी निर्माणको चर्चा गर्दा घरपरिवारलाई अझ गम्भीरतापूर्वक हेर्नुपर्ने हुन्छ । एउटै विद्यालयमा पढ्ने दुई बालबालिकाको उपलब्धि किन फरक हुन्छ ? उत्तरको एउटा हिस्सा घरमा भेटिन्छ । घरमा पौष्टिक खाना छ कि छैन ? अभिभावकले बच्चासँग कति संवाद गर्छन्, पढाइमा सहयोग गर्छन् कि गर्दैनन् ? पुस्तक तथा डिजिटल सिकाइ सामग्रीको पहुँच छ कि छैन ? बालबालिकाले सुरक्षित र तनावमुक्त वातावरण पाएको छ कि छैन ? यी सबैले मानव पुँजी निर्माणलाई प्रभावित गर्छन् । घरमा उपलब्ध स्रोत र अभिभावकत्वले बालबालिकाको सिकाइमा प्रभाव पार्छ । अभिभावकको शिक्षा, बालबालिकासँगको संवाद, पुस्तक, खेल तथा सिकाइ गतिविधि र सुरक्षित वातावरण सबै महत्वपूर्ण हुन्छन् । यसको अर्थ नेपालमा शिक्षा मन्त्रालयले मात्र मानव पुँजी निर्माण गर्न सक्दैन । परिवारको आय, पोषण, सामाजिक सुरक्षा, स्वास्थ्य, प्रारम्भिक बाल विकास र अभिभावक शिक्षा पनि शिक्षा नीतिका अप्रत्यक्ष आधार हुन् । विशेष गरी गरिब परिवारका बालबालिकाको सन्दर्भमा यो झन् महत्वपूर्ण छ । आर्थिक अभावले आजको उपभोग मात्र घटाउँदैन, यसले बच्चाले पाउने खाना, पुस्तक, सिकाइ सामग्री, स्वास्थ्य सेवा र अभिभावकीय समयसमेत प्रभावित गर्न सक्छ । त्यसैले सामाजिक संरक्षणलाई गरिबी घटाउने कार्यक्रम मात्र होइन, अर्को पुस्ताको मानव पुँजी जोगाउने लगानीका रूपमा हेर्नुपर्छ ।

नेपालमा 'विद्यालय गएको' र 'सिकेको' बीचको दूरी

नेपालले लामो समयसम्म शिक्षाको प्रगति भर्ना दर, विद्यालय संख्या र परीक्षाको परिणामबाट मापन गर्ने गरिन्छ । तर मानव पुँजीको दृष्टिकोणले यी सूचक मात्र पर्याप्त देखिँदैनन् । विश्वव्यापी रूपमा देखिएको मुख्य समस्या यही हो, धेरै देशमा विद्यालयमा जाने बालबालिकाको संख्या बढे पनि सिकाइमा त्यही अनुपातको सुधार देखिएको पाइँदैन । नेपालका लागि यसको सन्देश सीधा छ, 'सबै बालबालिका विद्यालयमा छन्' भन्ने उपलब्धिलाई 'सबै बालबालिका सिकिरहेका छन्' भन्ने उपलब्धिमा रूपान्तरण गर्नुपर्छ । यसका लागि प्रारम्भिक कक्षामा पढ्न, लेख्न र आधारभूत गणित गर्न सक्ने क्षमतामा विशेष जोड दिनुपर्छ । शिक्षकको निरन्तर व्यावसायिक विकास, कक्षाकोठाको गुणस्तर, नियमित मूल्याङ्कन, कमजोर विद्यार्थीलाई लक्षित सहयोग र विद्यालयको उत्तरदायित्वलाई बलियो बनाउनुपर्छ । शिक्षाको अन्तिम उद्देश्य प्रमाणपत्र होइन, मानिसको क्षमता विस्तार हो ।

नेपालको युवा : जनसांख्यिक लाभ कि बेरोजगार जनशक्ति ?

नेपालका लागि मानव पुँजीको अर्को निर्णायक प्रश्न युवा हो । देशमा ठूलो युवा जनसंख्या हुनु आफैँमा विकासको ग्यारेन्टी होइन । युवा स्वस्थ, शिक्षित, सीपयुक्त र उत्पादनशील रोजगारीमा जोडिए भने जनसांख्यिक लाभ हुन्छ, तर उनीहरू बेरोजगार, अल्परोजगार वा देशभित्र अवसर नपाएर विदेशिन बाध्य भए भने यही जनसांख्यिक सम्भावना कमजोर हुन्छ । नेपालमा २०२३ मा १५-२४ वर्ष उमेर समूहको युवा बेरोजगारी दर करिब २० प्रतिशत थियो । २०२५ को विश्व बैंक विश्लेषणले नेपालका युवामध्ये धेरैलाई शिक्षा पूरा गरेपछि पनि श्रम बजारमा प्रवेश गर्न कठिन भइरहेको र सीमित रोजगारी सिर्जना, अनौपचारिकता तथा महिला श्रम सहभागिताको कमीले मानव पुँजीलाई उत्पादकत्वमा रूपान्तरण गर्न अवरोध गरिरहेको देखाएको छ । यसले नेपालको विकास बहसलाई एउटा कठिन प्रश्नतर्फ लैजान्छ, हामीले युवालाई विदेश जानका लागि सीप दिइरहेका छौँ कि नेपालमै उत्पादन सिर्जना गर्न सक्ने सीप दिइरहेका छौँ ?

भोटेकोशी बाढीपछि जलवायु न्यायको पेचिलो प्रश्न

सोमलाल सिङ्तान

गत भदौ १० नेपालको इतिहासमा पीडादायी दिनका रूपमा अङ्कित भएको छ । भोटेकोशी-त्रिशूली नदी प्रणालीमा आएको विनाशकारी बाढी र त्यससँग जोडिएको हिमपहिरो/हिमनदीजन्य घटनाले रसुवा, नुवाकोट, धादिङलगायतका क्षेत्रमा ठूलो मानवीय तथा भौतिक क्षति पुर्यायो ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय विकास कार्यक्रम (युएनडिपी) को प्रारम्भिक आँकलनअनुसार प्रभावित क्षेत्रमा करिब २२ लाख टन मलबा (गेग्रान) थुप्रिएको अनुमान गरिएको छ । यस आँकलनमा भवनका भग्नावशेष, घरायसी सामान, वनस्पति, चट्टान तथा नदीले बगाएर ल्याएको अवसादसमेत समेटिएको छ । युएनडिपीले यो प्रारम्भिक अनुमान भएको र थप तथ्याङ्कसँगै परिमार्जन हुनसक्ने जनाएको छ ।

यसलाई केवल एउटा प्राकृतिक विपद्का रूपमा बुझेर टुङ्ग्याउने हो भने यस घटनाले उठाएको ठूलो प्रश्न छुट्न सक्छ । प्रश्न हो–जलवायु परिवर्तनमा नेपालको योगदान अत्यन्त न्यून हुँदाहुँदै जलवायुजन्य जोखिमको यति ठूलो मूल्य नेपालले किन चुकाइरहेको छ ?

राष्ट्रिय भूकम्प प्रविधि समाज नेपालको प्रारम्भिक प्राविधिक विश्लेषणअनुसार चीन-नेपाल सीमातर्फको उच्च भूभागमा ठूलो हिमपहिरो भएको र त्यसले तलतर्फका हिमनदीजन्य तथा पर्वतीय सरसामान बगाउँदै अत्यधिक गतिशीलको रूप लिएको देखिन्छ । त्यसपछि माथिल्लो भोटेकोशी जलाधारमा ठूलो परिमाणको पानी, बरफ, चट्टान र माटो मिसिएको बाढी विकसित भएको प्रारम्भिक विश्लेषण छ । तर एउटा कुरा स्पष्ट बुझ्न आवश्यक छ–कुनै एउटा विपद्को तत्काल भौतिक ट्रिगर र त्यसको दीर्घकालीन जलवायु पृष्ठभूमि एउटै कुरा होइन । त्यसैले 'जलवायु परिवर्तनकै कारण यो हिमपहिरो भयो' भनेर निश्चित निष्कर्ष निकाल्नु वैज्ञानिक रूपमा उचित हुँदैन तर बढ्दो तापक्रम, हिमनदीमा भइरहेको परिवर्तन, हिउँ-बरफको क्षय तथा हिमाली भूभागको अस्थिरताले भविष्यका जोखिमलाई गम्भीर बनाइरहेको तथ्यलाई पनि बेवास्ता गर्न मिल्दैन ।

युएनडिपीको १ सेप्टेम्बरको प्रारम्भिक विवरणअनुसार नेपाल सरकारले १७ स्थानीय तहमा ८४ हजार २७० मानिस प्रभावित भएको अनुमान गरेको थियो । सोही विवरणमा १४०० बढी मानिसको मृत्यु र छ हजारभन्दा बढी मानिस बेपत्ता भएको रिपोर्ट उद्धृत गरिएको छ । उद्धार तथा खोजी कार्यसँगै तथ्यांक परिवर्तन हुन सक्ने भएकाले अन्तिम आधिकारिक तथ्याङ्कलाई नै आधार मान्नुपर्छ । तर तथ्याङ्कको पछाडि रहेका मानवीय पीडालाई केवल संख्यामा सीमित गर्न सकिँदैन । घर, व्यवसाय, रोजगारी र आफन्त गुमाएका परिवारका लागि यो विपद् जीवनकै ठूलो सङ्कट हो । त्यसैले विपद्लाई केवल 'प्राकृतिक घटना' भनेर हेर्नु पर्याप्त हुँदैन । यसले अर्को गम्भीर प्रश्न पनि उठाउँछ–जलवायु संकट सिर्जना गर्नमा नेपालको योगदान अत्यन्त न्यून हुँदाहुँदै त्यसको मूल्य नेपालले यति ठूलो किन चुकाउनुपर्छ ? यहीँबाट जलवायु न्यायको बहस सुरु हुन्छ ।

हानि नोक्सानी : नेपालको आवाज

यस विपद्को तत्काल भौतिक प्रक्रिया चट्टानसहितको हिमपहिरो र त्यसबाट विकसित चट्टान, मलावासहितको तीव्र बाढीसँग जोडिएको प्रारम्भिक वैज्ञानिक विश्लेषणले देखाएको छ । तर यसको व्यापक पृष्ठभूमिमा हिमालयमा बढ्दो तापक्रम, हिमनदीको परिवर्तन र पर्वतीय भूभागको अस्थिरताले भविष्यका जोखिमबारे गम्भीर प्रश्न उठाइरहेका छन् । यसको अर्थ हरेक हिमपहिरो वा बाढीको प्रत्यक्ष कारण जलवायु परिवर्तन नै हो भन्ने होइन । तर विश्वव्यापी तापक्रम वृद्धि, हिमाली प्रणालीमा आएको परिवर्तन र हिमनदी तथा पर्वतीय जोखिमबीचको सम्बन्धबारे बढ्दो वैज्ञानिक चिन्तालाई बेवास्ता गर्न पनि मिल्दैन । नेपालका लागि चुनौती यही हो–विश्वव्यापी जलवायु परिवर्तनको प्रभाव हिमाली क्षेत्रमा देखिँदै जाँदा त्यसको असर तल्लो भूभागका बस्ती, पूर्वाधार र स्थानीय अर्थतन्त्रसम्म आइपुग्छ ।

जलवायु परिवर्तनको एउटा ठूलो विरोधाभास यही हो–जसको योगदान कम छ, उसैले असर बढी भोगिरहेको छ । नेपालको राष्ट्रिय रुपमा निर्धारित योगदान (एनडिसी) ३.० ले नेपाललाई विगत र वर्तमान विश्वव्यापी हरितगृह ग्यास उत्सर्जनमा न्यून योगदान गर्ने तर जलवायु प्रभावप्रति उच्च जोखिममा रहेको देशका रूपमा प्रस्तुत गरेको छ । एनडिसी ३.० ले बाढी, पहिरो, हिमताल विस्फोटजन्य बाढी, हिमनदी पग्लिने क्रमलगायतका कारण नेपालले हानि नोक्सानी भोगिरहेको उल्लेख गर्दै जलवायु वित्त, प्रविधि हस्तान्तरण तथा क्षमता विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगको आवश्यकता औँल्याएको छ । यही नै जलवायु न्यायको मूल प्रश्न हो–यदि योगदान समान छैन भने जलवायु सङ्कटबाट उत्पन्न क्षतिको भार पनि समान हुनुपर्छ भन्ने धारणा कति न्यायपूर्ण हुन्छ ?

विपद्पछि विभिन्न देश तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाबाट उद्धार, राहत, स्वास्थ्य तथा प्राविधिक सहयोग आउनु आवश्यक छ । सङ्कटको समयमा मानवीय सहयोगको महत्व अस्वीकार गर्न सकिँदैन तर नेपालले प्रत्येकपटक विपद् आएपछि राहत खोजिरहने कि दीर्घकालीन जोखिम न्यूनीकरणमा पनि अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगको माग गर्ने भन्ने प्रश्न उठ्छ । नेपाललाई जलवायु जोखिम न्यूनीकरण, अनुकूलन, आधुनिक प्रविधि, पूर्वसूचना प्रणाली, हिमाली क्षेत्रको वैज्ञानिक अनुसन्धान तथा अपरिहार्य हानि नोक्सानी सम्बोधनका लागि पर्याप्त स्रोत आवश्यक छ । राहतले तत्कालको संकट व्यवस्थापन गर्छ । जलवायु न्यायले त्यस्तो संकटको जोखिम किन बढिरहेको छ र त्यसको भार कसरी न्यायपूर्ण रूपमा बाँड्ने भन्ने प्रश्न उठाउँछ ।

जलवायु परिवर्तनसँग जुध्न अनुकूलन आवश्यक छ । तर सबै क्षति अनुकूलनबाट रोक्न सकिँदैन। मानिसको ज्यान जान सक्छ, घर र जमिन नष्ट हुन सक्छ, पूर्वाधार बग्न सक्छ, रोजगारी गुम्न सक्छ र स्थानीय अर्थतन्त्र तथा सां

विपद्पछि राज्य नागरिकको साथमा छ भन्ने अनुभूति दिलाउनुपर्छ : सभापति पराजुली

काठमाण्डु । प्रतिनिधिसभा अन्तर्गतको हिमालमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव, जलवायु न्याय तथा भोटेकोशी-त्रिशूली विपद्सम्बन्धी संसदीय विशेष समितिका सभापति गणेश पराजुलीले विपद्बाट प्रभावित नागरिकलाई राज्य उनीहरूको साथमा छ भन्ने अनुभूति दिलाउनुपर्ने बताउनुभएको छ ।

समितिको मंगलबार बसेको बैठकमा उहाँले विशेषगरी दसैँ, तिहारलगायत चाडपर्व नजिकिँदै गएको अवस्थामा विपद्बाट परिवार र सर्वस्व गुमाएका नागरिकलाई तत्काल राहत, स्वास्थ्य तथा अन्य आवश्यक सेवा उपलब्ध गराउनुपर्ने बताउनुभयो ।

"विपद्ले परिवार गुमाएका टुहुरा छोरी-नानीबाबु, परिवारका सबै सदस्य गुमाएका र आफ्नो सर्वस्व गुमाएका नागरिकहरू विपद्को प्रलयपछि दुःखमा हुनुहुन्छ", उहाँले भन्नुभयो, "उहाँहरूले 'हामी एक्लै छौँ, विपद्ले हामीलाई साँच्चै अप्ठ्यारोमा पाऱ्यो' भन्नुभन्दा राज्य हाम्रो साथमा छ भन्ने महसुस गराउन सक्ने गरी काम गर्नुपर्छ ।"

सभापति पराजुलीले समितिको जिम्मेवारी विपद् का विषयमा प्रतिवेदन तयार पार्नुमा मात्र सीमित नभएको बताउनुभयो । उहाँले तत्काल राहत तथा पुनःस्थापनाका कामसँगै भविष्यमा यस्ता विपद्सँग जुध्न सक्ने क्षमता विकासका लागि आवश्यक सुझाव र कार्ययोजना तयार गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

उहाँले भोटेकोशी-त्रिशूली क्षेत्रमा भएको विपद् सामान्य वर्षेनी आउने बाढीभन्दा फरक प्रकृतिको 'महाविपत्ति' वा 'महापहिरो' भएको उल्लेख गर्दै यसको यथोचित नामकरणसमेत आवश्यक रहेको बताउनुभयो ।

"चार-पाँच सय वर्षभन्दा अगाडिसम्म पनि यस्तो विपत्ति झेलिएको प्रमाण हामीसँग भेटिएको छैन", उहाँले भन्नुभयो, "यसको कारक जलवायु परिवर्तन हो कि होइन, जलवायु परिवर्तनमा नेपालको योगदान कति छ र जलवायु न्यायका विषय अन्तरराष्ट्रिय जगतमा उठाउँदा कस्ता मुद्दालाई ध्यान दिनुपर्छ भन्ने विषयमा अध्ययन आवश्यक छ ।"

सभापति पराजुलीले विपद्को पूर्वतयारीदेखि उद्धार, राहत, पुनःस्थापना र पुनःनिर्माणसम्मका विषयमा स्पष्ट योजना बनाउनुपर्ने बताउनुभयो। जलवायु परिवर्तनका जोखिमलाई ध्यानमा राखेर पूर्वाधार निर्माणको विधि र मोडलसमेत पुनरावलोकन गर्नुपर्ने उहाँको भनाइ थियो।

"हिमाल, पहाड र तराईसहित भौगोलिक रूपमा संवेदनशील देश भएकाले हाम्रा पूर्वाधार निर्माणका विधि र मोडल नै जलवायु परिवर्तनका असर थेग्न सक्ने गरी बनाउनुपर्छ," उहाँले भन्नुभयो । समितिले अध्ययन गरी तयार पार्ने प्रतिवेदन र सुझावका आधारमा नेपाल सरकार तथा सम्बन्धित निकायले आगामी दिनका कार्ययोजना बनाउन सक्ने गरी काम गर्नुपर्ने उहाँले बताउनुभयो ।

सभापति पराजुलीले समितिको चौथो बैठकसम्म आइपुग्दा तत्काल राहतका विषयमा समेत छलफल गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस भएको बताउनुभयो । यसअघि भएको बैठकमा पनि प्रभावित नागरिकका तत्कालीन आवश्यकतासम्बोधनगर्नुपर्नेविषय उठेको उहाँले जानकारी दिनुभयो।

उहाँले गृह मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयका मन्त्री तथा प्रतिनिधिसँग भएको छलफलपछि प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार, राहत, स्वास्थ्य तथा अन्य सेवा सुविधामा देखिएका कमीबारे समितिका सदस्यलाई सुझाव दिन आग्रह गर्नुभयो । "विशेषगरी प्रभावित क्षेत्रबाट आउनुभएका माननीय सदस्यज्यूहरूलाई उद्धार र राहतका पाटोमा अझै अपुग भएका तथा तत्काल गर्नुपर्ने विषय र सुझावहरू राखिदिन अनुरोध गर्दछु", उहाँले भन्नुभयो । रासस

सञ्चार मन्त्रालय मातहतका निकायसँग कार्यसम्पादन सम्झौता

काठमाण्डु । सूचना तथा सञ्चारमन्त्री डा विक्रम तिमिल्सिना र सञ्चारसचिव राजेन्द्रकुमार पौडेलबीच आर्थिक वर्ष २०८३/८४ का लागि कार्यसम्पादन सम्झौता सम्पन्न भएको छ । सोही अवसरमा सञ्चारसचिव पौडेलसँग मन्त्रालयका महाशाखा प्रमुख तथा मन्त्रालय मातहतका विभिन्न निकायका प्रमुखले पनि कार्यसम्पादन सम्झौता गर्नुभयो ।

त्यस अवसरमा सञ्चारसचिव पौडेलसँग नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका अध्यक्ष अर्जुन घिमिरे, नेपाल टेलिकमका प्रबन्ध निर्देशक सङ्गीता पहाडी (अर्याल), सुरक्षण मुद्रण केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक देवराज ढुंगाना, राष्ट्रिय समाचार समितिका महाप्रबन्धक सन्दीप राई, सार्वजनिक सेवा प्रसारण संस्थाका कार्यवाहक अध्यक्ष उर्वशी बस्न्यात, गोरखापत्र संस्थानका महाप्रबन्धक हिक्मतबहादुर रावल र विज्ञापन बोर्डका अध्यक्ष सन्तोष श्रेष्ठले कार्यसम्पादन सम्झौता गर्नुभएको हो ।

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को व्यवस्थाअनुसार मन्त्रालयका कार्यक्रमलाई थप जिम्मेवार, परिणाममुखी र मापनयोग्य बनाउन कार्यसम्पादन सम्झौता गरिएको हो ।

आज मन्त्रालयमा आयोजित कार्यसम्पादन सम्झौता हस्ताक्षर तथा आदानप्रदान कार्यक्रममा सञ्चारमन्त्री डा तिमिल्सिनाले कार्यसम्पादन सम्झौतालाई औपचारिकतामा सीमित नगरी सम्बन्धित निकायको दैनिक कार्यसम्पादन र वार्षिक लक्ष्य प्राप्तिको महत्वपूर्ण मार्गदर्शक दस्तावेजका रूपमा लिनुपर्ने बताउनुभयो ।

उहाँले सम्बन्धित निकायले आफैँले लक्ष्य निर्धारण गरी त्यसअनुसार काम गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो । मन्त्रालय सफल हुन मातहतका निकाय सफल हुनुपर्ने उल्लेख गर्दै उहाँले सबै निकाय र पदाधिकारीले आफ्नो जिम्मेवारीप्रति गम्भीर हुनुपर्ने बताउनुभयो । "जिम्मेवारी विधिमा बाँधिएर आउँछ । जिम्मेवार हुनु हाम्रो दायित्व हो, यो विकल्प होइन । हामीले गर्ने काम बाध्यकारी हो, हाम्रो दायित्व हो," मन्त्री डा तिमिल्सिनाले भन्नुभयो ।

उहाँले कार्यसम्पादन सम्झौतामा तोकिएका काम निर्धारित समयभित्र सम्पन्न गर्नुपर्ने उल्लेख गर्दै सम्झौतालाई वार्षिक लक्ष्य प्राप्तिको महत्वपूर्ण आधारका रूपमा लिन सुझाव दिनुभयो ।

मन्त्री डा तिमिल्सिनाले कार्यसम्पादन सम्झौतामा राखिएका लक्ष्य पूरा नभए सम्बन्धित पदाधिकारीलाई जिम्मेवारीबाट मुक्त गर्न सकिने व्यवस्थासमेत रहेको स्मरण गराउनुभयो ।

सुशासनका सवालमा सरकारले शून्य सहनशीलताको नीति लिएको बताउदै सञ्चारमन्त्री डा तिमिल्सिनाले सुशासन कायम गर्ने जिम्मेवारी सबैको भएको स्पष्ट पार्नुभयो ।

उहाँले सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई आफ्नो जिम्मेवारीप्रति जवाफदेही भएर काम गर्न आग्रह गर्नुभयो । मन्त्रालय र मातहतका निकायमा अपेक्षाअनुसारको कार्यसंस्कृति विकास हुन नसकेको उल्लेख गर्दै मन्त्री डा तिमिल्सिनाले त्यसमा सुधार गर्नुको विकल्प नरहेको बताउनुभयो । कुनै निकायमा काम गर्ने क्रममा देखिएका समस्या समाधान गर्न सम्बन्धित निकाय र जिम्मेवार व्यक्तिको भूमिका महत्वपूर्ण हुने उहाँको भनाइ थियो ।

"सबै निकायले संस्थाको हितमा काम गर्ने हो र नागरिकलाई सहज सेवा प्रवाह गर्न काम गर्ने हो । यसका लागि हरेक व्यक्ति जिम्मेवार हुनुको विकल्प छैन," उहाँले भन्नुभयो । मन्त्री डा तिमिल्सिनाले कार्यसम्पादन सम्झौतामा तोकिएका काम निर्धारित समयसीमाभित्र भए वा भएनन् भन्ने विषयमा निरन्तर मूल्याङ्कन गरिने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा सञ्चारसचिव राजेन्द्रकुमार पौडेलले वार्षिक लक्ष्य, सम्पादन गर्नुपर्ने कार्य तथा वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेटमा समावेश लक्ष्य पूरा गर्न समयतालिकासहित अघि बढ्न कार्यसम्पादन सम्झौता महत्वपूर्ण हुने बताउनुभयो । उहाँले सम्झौतामा उल्लेखित लक्ष्य र सूचकअनुसार परिणाम हासिल गर्न सबै निकाय प्रतिबद्ध भएर काम गर्नुपर्नेमा उहाँले जोड दिनुभयो ।

यसअघि गत भदौ ३ गते प्रधानमन्त्री वालेन्द्र साह र सूचना तथा सञ्चारमन्त्री डा विक्रम तिमिल्सिनाबीच आर्थिक वर्ष २०८३/८४ का लागि कार्यसम्पादन सम्झौता भएको थियो । सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र मातहतका निकायमार्फत चालु आर्थिक वर्षमा सम्पादन गरिने प्रमुख काम तथा हासिल गर्नुपर्ने उपलब्धिलाई समयसीमासहित परिणाममुखी बनाउन प्रधानमन्त्री र सञ्चारमन्त्रीबीच उक्त सम्झौता गरिएको हो ।

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०८३, आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेटमा समावेश कार्यक्रमलाई प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गरी तोकिएको समय, लागत र गुणस्तरमा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्ने उद्देश्यले सम्झौता गरिएको हो ।

कार्यसम्पादन सम्झौताले सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र, आवधिक योजना, सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यमा उल्लेखित कार्यक्रमलाई स्पष्ट नतिजा सूचक र माइलस्टोनसँग जोडेको छ । सम्झौतामा तोकिएका माइलस्टोन निर्धारित समयसीमाभित्र हासिल गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

सरकारले मन्त्रालयका कामलाई मापनयोग्य परिणाम र उपलब्धिका आधारमा मूल्याङ्कन गर्ने प्रणालीलाई प्राथमिकता दिएको छ । सोहीअनुसार सञ्चार मन्त्रालयले चालु आर्थिक वर्षलाई सञ्चार क्षेत्रको विकास, विस्तार र रूपान्तरणका दृष्टिले महत्वपूर्ण वर्षका रूपमा अघि बढाउने लक्ष्य लिएको छ ।

विभिन्न निकायसँग भएको कार्यसम्पादन सम्झौतामा सुशासन प्रवर्द्धन, सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार, सञ्चार पूर्वाधार विस्तार, डिजिटल प्रविधिको पहुँच वृद्धि, दूरसञ्चार तथा सूचना प्रविधिका सेवाको गुणस्तर सुधार, सञ्चार सेवाको राष्ट्रिय पहुँच विस्तार तथा मन्त्रालय र मातहतका निकायको प्रशासनिक एवं वित्तीय कार्यसम्पादन सुधारलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रको भौतिक तथा डिजिटल पूर्वाधार विस्तारलाई महत्वपूर्ण सूचकका रूपमा राखिएका छन् । त्यस्तै, 'फिक्स्ड ब्रोडब्यान्ड' सेवाको पहुँच विस्तार, मोबाइल ब्रोडब्यान्ड सेवाको पहुँच बढाउने तथा दूरसञ्चार पूर्वाधारलाई थप व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाउने विषय पनि कार्यसम्पादन सम्झौताका प्रमुख सूचकमा समेटिएका छन् ।

देशभर आधुनिक दूरसञ्चार सेवाको पहुँच विस्तारलाई समेत सम्झौताले प्राथमिकता दिएको छ । फोरजी सेवाको पहुँच विस्तार, टेलिफोन सेवाका प्रयोगकर्ता बढाउने तथा मोबाइल ब्रोडब्यान्डको पहुँच थप विस्तार गर्ने लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ । डिजिटल प्रविधिमा आधारित सेवा विस्तारमार्फत ग्रामीण तथा दुर्गम क्षेत्रका नागरिकलाई समेत गुणस्तरीय सञ्चार सेवामा जोड्ने सरकारको उद्देश्य छ ।

कार्यसम्पादन सम्झौताले मन्त्रालयको वित्तीय अनुशासन र सार्वजनिक जवाफदेहितालाई समेत प्राथमिकता दिएको छ । नागरिकका गुनासो सम्बोधन तथा सेवा प्रवाहमा सुधारका लागि प्राप्त गुनासोको शतप्रतिशत फछ्र्योट गर्ने लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ ।

कार्यसम्पादन सम्झौताले मन्त्रालय र मातहतका निकायलाई चालु आर्थिक वर्षमा कुन क्षेत्रमा कति काम गर्ने र कस्तो परिणाम हासिल गर्ने भन्ने विषयमा स्पष्ट जिम्मेवारी तोकेको छ । निर्धारित लक्ष्य र माइलस्टोनका आधारमा कार्यसम्पादनको निरन्तर मूल्याङ्कन हुने भएकाले सम्झौता मन्त्रालयको वार्षिक कार्यसम्पादनलाई परिणामसँग जोड्ने महत्वपूर्ण आधार बनेको छ । रासस

विपद्लाई केन्द्रमा राखेर कानुन निर्माण गर्नुपर्छः मन्त्री गौतम

काठमाण्डु । कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिलामन्त्री सोविता गौतमले विपद्का घटनालाई केन्द्रमा राख्दै कानुन निर्माण गर्नुपर्ने बताउनुभएको छ ।

प्रतिनिधिसभा अन्तर्गतको हिमालमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव, जलवायु न्याय तथा भोटेकोशी-त्रिशूली विपद्सम्बन्धी संसदीय विशेष समितिको आजको बैठकमा बोल्दै उहाँले विपद्का घटना बढ्दै गए पनि विगतका चेतावनीलाई गम्भीर रूपमा लिन नसकिएको बताउनुभयो ।

"विगतको १०-१२ वर्षको विपद् को वार्निङ निरन्तर थियो, हामीले कति सुन्यौँ, कति सुनेनौँ " मन्त्री गौतमले भन्नुभयो, "जुरेको पर्वत, मेलम्चीको पहिरो, थामेको बाढीदेखि रोशी खोलासम्मको इतिहास हेर्दा नदी करिडोर र राजमार्ग क्षेत्रमा पटक-पटक ठूलो विपद् आएको छ । भोटेकोशी र रसुवामा आएको बाढीले सबैलाई झक्झकाइदिएको छ ।"

मन्त्री गौतमले कानुन निर्माण गर्दा मात्र नभई राज्यका हरेक कामकारबाहीमा विपद्लाई केन्द्रमा राख्नुपर्ने आवश्यकता औँल्याउनुभयो।

उहाँले भोटेकोशी विपद् पछि हराइरहेका व्यक्तिको मृत्यु घोषणा र मृत्यु दर्तासम्बन्धी कानुनी प्रक्रियाका विषयमा कानुन मन्त्रालयले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण (एनडिआरआरएमए)सँग निरन्तर छलफल गरिरहेको जानकारी दिनुभयो ।

मृत्यु घोषणासम्बन्धी व्यवस्था मुलुकी देवानी संहिता र पञ्जीकरण ऐनलगायत कानुनमा रहेको उल्लेख गर्दै उहाँले विपद् को तत्कालीन अवस्थामा कानुन संशोधन गर्नु उपयुक्त हुन्थ्यो कि हुँदैनथ्यो भन्ने विषयसमेत विचारणीय रहेको बताउनुभयो ।

"त्यतिबेला शव व्यवस्थापनकै विषयमा वादविवाद थियो । निजी क्षेत्रबाट फ्रिजको उपलब्धताका विषय पनि उठेका थिए । तत्कालीन अवस्थामा शव व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कानुनी प्रबन्ध नगरिएको भए अवस्था झन जटिल हुन सक्थ्यो," मन्त्री गौतमले भन्नुभयो।

उहाँले तत्कालीन अवस्थामा शव व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कानुनी पूर्वाधार जारी गरिएको र अहिले मृत्यु घोषणा तथा मृत्यु दर्ताको प्रक्रियाबारे समाधान खोज्न छलफल भइरहेको बताउनुभयो ।

मन्त्री गौतमले भोटेकोशी विपद्पछि राहत, मौसम पूर्वानुमान, उद्योगी व्यवसायीलाई सहजीकरण, विपद्मा परिवार गुमाएका बालबालिकाको संरक्षणलगायतका विषय गत मन्त्रालयसँग सम्बन्धित रहेको जानकारी दिनुभयो । रासस

भोटेकोशी बाढीपछिको पुनर्निर्माण विपद् धान्न सक्ने हुनुपर्छः सांसदहरु

काठमाण्डु । प्रतिनिधिसभाका सांसदहरूले भोटेकोशी विपद्पछि प्रभावित क्षेत्रमा पीडितमैत्री राहत र पुनर्निर्माणमा जोड दिनुभएको छ ।

उहाँहरुले भोटेकोशी बाढी प्रभावितलाई तत्काल राहत तथा पुनःस्थापनाको व्यवस्था गर्न, बेपत्ता व्यक्तिका परिवारलाई कानुनी तथा आर्थिक सुविधा उपलब्ध गराउन र आगामी दिनमा विपद् धान्न सक्ने पूर्वाधार निर्माण गर्न सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनुभएको हो ।

प्रतिनिधिसभाअन्तर्गत हिमालमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव, जलवायु न्याय तथा भोटेकोशी-त्रिशूली विपद्सम्बन्धी संसदीय विशेष समितिको सोमबारको बैठकमा सांसद मोहन आचार्यले जलवायुजन्य हानी-नोक्सानीका लागि दाबीसँगै प्रभावितलाई छिटो राहत र पुनःस्थापना गर्नु आजको महत्त् वपूर्ण कार्यभार रहेको बताउनुभयो ।

उहाँले बाढी पहिरोबाट क्षति भएको केरुङ अन्तरराष्ट्रिय नाका भएकाले त्यसलाई कुन अवस्थामा सञ्चालन गर्ने भन्ने विषयलाई ध्यान दिइ पुल र सडकजस्ता भौतिक संरचना निर्माण गर्न सुझाव दिनुभयो ।

सांसद आचार्यले भन्नुभयो, "फेरि जलवायुजन्य विपद् आउन सक्छ, त्यसैले आगामी दिनमा धान्न सक्ने पूर्वाधार निर्माण गर्न आवश्यक छ ।"

सांसद परशुराम तामाङले मृत्यु संस्कार सम्पन्न भएपछि प्रभावित परिवारलाई राहत उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्न सुझाव दिनुभयो । बेपत्ता व्यक्तिका सम्बन्धमा विशेष व्यवस्था गरी मृतक घोषणा गर्न सके परिवारले बीमालगायतका सुविधा प्राप्त गर्न सक्ने भएकाले राज्यले त्यसतर्फ ध्यान दिनुपर्ने उहाँको सल्लाह छ ।

सांसद मिङमा ग्याबु शेर्पाले बेपत्ता तथा मृत्यु भएका व्यक्तिका आफन्त मृत्यु दर्तालगायतका कागजातको प्रतीक्षामा रहेको बताउनुभयो । घटना भइसकेकाले बाँचेकालाई आर्थिक तथा अन्य व्यवहार मिलाउनसमेत मृत्यु दर्ताको प्रमाणपत्र आवश्यक पर्ने भएकाले राज्यले त्यस विषयमा गम्भीरतापूर्वक सोच्नुपर्ने उहाँले बताउनुभयो ।

सांसद अच्युतम लामिछानेले बाढी प्रभावित क्षेत्रमा सडक पूर्वाधारमा सुधार गर्न सके नागरिककलाई आवतजावतमा सहज हुने धारणा व्यक्त गर्नुभयो ।

भोटेकोशी बाढी प्रभावित क्षेत्रमा पानीका स्रोत सुकेकाले आगामी दिनमा सिँचाइमा समेत समस्या आउन सक्ने हुँदा त्यसतर्फ समयमै ध्यान पुऱ्याउन उहाँले सुझाव दिनुभयो ।

सांसद गङ्गादेवी श्रेष्ठले रसुवाबाढीपछि धादिङ सदरमुकामसँग राष्ट्रिय सडक सम्पर्क विच्छेद रहेकाले वैकल्पिक आवतजावतको व्यवस्था गर्न सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनुभयो।

सांसद धनञ्जय रेग्मीले बहुप्रकोपीय जोखिमको मूल्याङ्कन गरेर मात्रै पूर्वाधार निर्माण गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो। सम्भावित जोखिमबाट पूर्वाधारलाई जोगाउन आगामी दिनमा सम्भव भएसम्म खोलाका किनारमा संरचना निर्माण नगरी त्यसको विकल्प खोज्नुपर्ने उहाँको भनाइ थियो ।

बैठकमा सांसद सुजाता तामाङले अब गरिने विकास तथा पुनर्निर्माणमा जलवायु अनुकूलनलाई अवलम्बन गर्न सुझाव दिनुभयो ।

सांसद अनुश्का श्रेष्ठले बाढीको पूर्वसूचना प्रणालीलाई थप भरपर्दो र प्रभावकारी बनाउन थप लगानी र गृहकार्य गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

सांसद सरस्वती लामाले भोटेकोशी बाढीपछि पुनर्निर्माण र पुनःस्थापना गर्दा स्थानीय संस्कृतिलाई सुरक्षित गर्नेतर्फ विशेष ध्यान पुऱ्याउन सुझाव दिनुभयो। रासस

धितोमा रहेको चल/अचल सम्पत्ति लिलाम बिक्री सम्बन्धी गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र आव्हानको १५ दिने सूचना

प्रकाशित मिति : २०८३/०६/२१ गतेको जनकपुर टुडे राष्ट्रिय दैनिक

यस विकास बैंकको शाखा कार्यालय बर्दिबास, महोत्तरीबाट तपसिलमा उल्लेखित ऋणीहरुले लिनु भएको ऋण कर्जा वापत बैंकलाई समय समयमा तिर्नु बुझाउनु पर्ने साँवा, ब्याज, थप ब्याज, आदि नतिरी नबुझाई कर्जाको शर्त बन्देज उल्लंघन गर्नु भएकोले ऋण कर्जा लगायतको बैंकको लेना रकम तिर्न बुझाउनको लागि पटक पटक मौखिक, लिखित एवं विभिन्न मितिमा सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी कर्जा चुक्ता गर्न अनुरोध गर्दा समेत कर्जा नबुझाई बैंकको अनुरोधलाई वेवास्ता गर्नु भएको हुँदा ऋण कर्जाको धितो सुरक्षणमा रहेको तपसिलमा उल्लिखित चल/अचल सम्पत्ति, जहाँ जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा बैंकको नियमानुसार गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रद्वारा लिलाम बिक्री गरी बैंकको लेना रकम असुल उपर गर्नुपर्ने अवस्था आएकोले यो गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र आव्हान गरिएको छ । धितोमा रहेको तपसिलको सम्पत्ति सकार गरी लिन इच्छुक व्यक्ति वा संघ संस्थाहरुले बैंकको सम्बन्धित शाखा कार्यालयबाट प्राप्त हुने बोलपत्र फारम रितपूर्वक भरी यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र सम्बन्धित शाखा कार्यालयमा बुझाउन सक्नुहुनेछ । बोलपत्र सम्बन्धी अन्य शर्तहरु बोलपत्र फारममा उल्लेख गरिएको छ । सो शर्तहरु यसै सूचनाको अभिन्न अङ्गको रुपमा लागु हुनेछन् । बोलपत्र दर्ता गर्ने अन्तिम दिन र/वा बोलपत्र खोलिने दिन कुनै सार्वजनिक बिदा परेमा सो लगत्तै बैंक खुलेको दिन बोलपत्र दर्ता गर्न सकिने र/वा बोलपत्र खोलिने छ । उल्लेखित समयावधि भित्रमा कर्जा चुक्ता गर्नु गराउनु हुन ऋणी लगायत सम्बन्धित पक्षहरुलाई अनुरोध गर्दछौं । अन्यथा उल्लेखित धितो सम्पत्ति लिलाम बिक्री गरी वा बैंक आफैले सकार गर्दा समेत साविकमा बैंकबाट भएको मुल्याङ्कन भन्दा कम मूल्यमा लिलाम बिक्री भएमा वा बैंक आफैले सकार गरि लिएमा पछि मेरो सम्पत्तिको उचित मूल्य प्राप्त नभई कम मूल्यमा लिलाम बिक्री भयो वा बैंक आफैले सकार गरि लियो भनि कहि कतै कुनै उजुर बाजुर गर्न पाउनु हुने छैन । उक्त सम्पत्ति लिलाम बिक्री गर्दा वा पुनर्मुल्याङ्कन गरी बैंक आफैले सकार गर्दा समेत बैंकको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर नभएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३, बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली ऐन, २०५८, अन्य प्रचलित ऐन कानून तथा बैंकको नियमानुसार असुल उपर हुन बाँकी बक्यौता कर्जा रकम असुल उपरका लागि ऋण असुली न्यायाधिकरणमा मुद्दा दायर गरी ऋणी तथा सम्बन्धित पक्षहरुको अन्य चल अचल जायजेथा श्री सम्पत्तिबाट समेत बाँकी लेना रकम असुल उपर गरिने हुँदा यथाशिघ्र सम्बन्धीत कर्जा चुक्ता गरी गराई धितो सम्पत्ति फिर्ता लिन हुन ऋणी, धितो धनी तथा सम्बन्धित सबैलाई यसै सूचनाद्वारा पुनः अनुरोध गरिन्छ ।

बोलपत्र दर्ता गर्ने अन्तिम मिति — **बोलपत्र खोलिने मिति/समय**

२०८३/०७/११ गते/स्थान : शाखा कार्यालय बर्दिबास, महोत्तरी — **२०८३/०७/१३ गते, शुक्रबार दिनको ३ बजे**

क्र.सं.	शाखा कार्यालय : बर्दिबास, महोत्तरी	
	ऋणीको नाम, ठेगाना	
१.	**नाम : हिरा यादव** ना.प्र.नं. ३६९७३०९५, जि.प्र.का. महोत्तरी, जारी मिति : २०५९/०६/२४ बाबुको नाम : राम दयाल यादव, बाजेको नाम : सिया लाल यादव ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, हतिसर्वा गा.वि.स. वडा नं. १, हालको ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, भंगाहा न.पा. वडा नं. ६	
	जमानतकर्ताको विवरण	
	१. नाम : हिरावन यादव ना.प्र.नं. ३६९७३०९६, जि.प्र.का. महोत्तरी जारी मिति : २०५९/०६/२४ बाबुको नाम : राम दयाल यादव बाजेको नाम : सिया लाल यादव ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, हतिसर्वा गा.वि.स. वडा नं. १ हालको ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, भंगाहा न.पा. वडा नं. ६	**२. नाम : समरीया यादव** ना.प्र.नं. ३६९७०९३६, जि.प्र.का. महोत्तरी जारी मिति : २०३७/०६/२१ पतिको नाम : राम दयाल यादव ससुराको नाम : सिया लाल यादव ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, हतिसर्वा गा.वि.स. वडा नं. १ हालको ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, भंगाहा न.पा. वडा नं. ६
	३. नाम : बिमल देवी यादव ना.प्र.नं. ३६९७३२३३, जि.प्र.का. महोत्तरी जारी मिति : २०६०/०८/१५ पतिको नाम : हिरावन यादव ससुराको नाम : राम दयाल यादव ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, हतिसर्वा गा.वि.स. वडा नं. १ हालको ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, भंगाहा न.पा. वडा नं. ६	**४. नाम : संगिता कुमारी यादव** ना.प्र.नं. १८-०१-७२-०३२९७, जि.प्र.का. महोत्तरी जारी मिति : २०७२/०८/२० पतिको नाम : हिरा यादव ससुराको नाम : राम दयाल यादव ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, हतिसर्वा गा.वि.स. वडा नं. १ हालको ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला, भंगाहा न.पा. वडा नं. ६
	धितोको विवरण	
	हिरावन यादवको नाममा मालपोत कार्यालय जलेश्वर, महोत्तरीमा दर्ता श्रेष्ठा कायम रहेको महोत्तरी जिल्ला, हतिसर्वा वडा नं. १ क स्थित कित्ता न ७१६ को क्षेत्रफल ०-१-१०-० भएको जग्गा तथा सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलगापात समेत ।	

ज्योति विकास बैंक लि.
JYOTI BIKASH BANK LTD.
More than a Bank
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट "ख" वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त वित्तीय संस्था)

केन्द्रीय कार्यालय : का.म.न.पा. वडा नं. ०१, कमलपोखरी, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. ०१-५९७७३०६-१२
शाखा कार्यालय : बर्दिबास, महोत्तरी, फोन नं. ०४४-५५०५६६
Website: www.jbbl.com.np, Email: info@jbbl.com.np

कोप-३१ मा जलवायु वित्त र ऊर्जाको मुद्दा

एएफपी । विश्वव्यापी तापक्रम वृद्धि र जलवायुजन्य क्षति बढिरहेका बेला टर्कीको अन्ताल्यामा नोभेम्बर ९ देखि सुरु हुने कोप-३१ मा ऊर्जा रूपान्तरण, जलवायु वित्त र बढ्दो जलवायु सङ्कट प्रमुख विषय बन्ने भएका छन् ।

यसपटक टर्कीले सम्मेलन आयोजना गर्दैछ भने अस्ट्रेलियाले वार्ताको नेतृत्व गर्नेछ । जीवाश्म इन्धनको प्रयोग घटाउने उपायका रूपमा 'विद्युतीकरण' लाई विशेष प्राथमिकता दिइएको छ । सन् २०३५ सम्म अन्तिम ऊर्जा मागमा विद्युत्को हिस्सा २० प्रतिशतबाट बढाएर ३५ प्रतिशत पुऱ्याउने स्वैच्छिक लक्ष्यमा राष्ट्रहरूलाई प्रतिबद्ध गराउने प्रयास हुनेछ ।

जीवाश्म इन्धनलाई चरणबद्ध रूपमा हटाउने विषयमा भने विश्वव्यापी सहमति हुन सकेको छैन । गत वर्षको कोपमा सहमति जुट्न नसकेपछि ब्राजिलले कोइला, तेल र ग्यासबाट टाढा जान मार्गदर्शन गर्ने स्वैच्छिक 'रोडम्याप' जारी गर्ने अपेक्षा गरिएको छ । यस वर्ष करिब ६० राष्ट्रले जीवाश्म इन्धनविरुद्ध छिटो कदम चाल्न माग गर्दै छुट्टै सम्मेलनसमेत आयोजना गरेका छन् ।

विद्युतीकरणअन्तर्गत डिजेलबाट चल्ने सवारीसाधन र ग्यासबाट हुने ताप प्रणालीको स्थानमा विद्युतीय विकल्प प्रयोग गर्ने अवधारणा अघि सारिएको छ । तर विश्वको करिब एकतिहाइ विद्युत् अझै कोइलाबाट उत्पादन हुने भएकाले थप विद्युत् कसरी उत्पादन गर्ने भन्ने प्रश्न पनि उठेको छ ।

टर्कीले आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स (एआई), मिथेन, फोहोर व्यवस्थापन र जलवायु अनुकूल सहर निर्माणलगायत विषयमा गैरबाध्यकारी पहल अघि बढाउने भएको छ । औपचारिक वार्तामा भने अघिल्ला सम्मेलनबाट बाँकी प्राविधिक विषयमा छलफल हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

जलवायुजन्य विपद्पछि गरिब राष्ट्रहरूले नवीकरणीय ऊर्जातर्फ रूपान्तरण, जलवायु अनुकूलन र विपद्पछिको पुनःस्थापनाका लागि धनी राष्ट्रबाट थप आर्थिक सहयोग माग्दै आएका छन् । कोप-३१ का अध्यक्ष मुरात कुरुमले जलवायु वित्तको 'खाडल' पुर्नु अन्ताल्याको प्रमुख प्राथमिकता हुने बताउनुभएको छ ।

यसैबीच, सन् २०२८ मा हुने कोप-३३ मा जलवायु कार्यको प्रगतिको 'ग्लोबल स्टकटेक' गरिनेछ । भारतले उम्मेदवारी फिर्ता लिएपछि आयोजक देश अझै तय भएको छैन । संयुक्त राज्य अमेरिका जलवायु विषयमा अनुपस्थित रहेका बेला चीनले कोप-३३ आयोजना गर्नेबारे विचार गरिरहेको बताइएको छ ।

साइकलसँग जोडिएका धरानका युवा

सुनसरी । धरान 'लाहुरेको सहर'का रूपमा परिचित छ । आधुनिक जीवनशैली र फेसनेबल सहरका रूपमा समेत चिनिएको धरान पछिल्लो समय साइक्लिङका लागि पनि परिचित हुँदै गएको छ । धरानका सडकदेखि आसपासका डाँडाकाँडा र ग्रामीण क्षेत्रसम्म साइकल चलाउने युवाको सङ्ख्या बढ्दो छ । साइकललाई मनोरञ्जन र यात्राको साधनका रूपमा मात्र नभई खेलकुद, साहसिक यात्रा र पर्यटनसँग जोडेर अघि बढाउने युवाहरू पनि धरानमा उत्तिकै छन् ।

धरान-११ का १८ वर्षीय दीपसागर तामाङको साइकल यात्रा अहिले साहसिक तथा प्रतिस्पर्धात्मक साइक्लिङसम्म पुगेको छ । सानै उमेरदेखि साइकल चलाउन रुचि राख्ने तामाङ जुनियर नेसनल च्याम्पियनसमेत भइसक्नुभएको छ । बाल्यकालमा साथीहरूले साइकल चलाएको देखेर उहाँलाई पनि चलाउने रहर जाग्यो । सामान्य साइकलबाट सुरु भएको उहाँको यात्रा अहिले नेपालका विभिन्न स्थान हुँदै भारतको आसामसम्म र माउन्टेन बाइकिङ प्रतियोगितासम्म पुगेको छ । ''साथीहरूको साइकल देखेर मलाई पनि चलाउन मन लाग्यो । अनि आमा, बुबाले साइकल किनिदिनुभयो र चलाउन थालें । साइकलिङ अहिले मेरो जीवनकै महत्त्वपूर्ण हिस्सा बनेको छ'', उहाँले भन्नुभयो ।

तामाङले भारतको आसामसहित नेपालका पोखरा, काठमाडौँ, ओखलढुङ्गा, गाईघाटलगायत विभिन्न स्थानमा आयोजना भएका साइक्लिङ कार्यक्रम तथा यात्रामा सहभागिता जनाइसक्नुभएको बताउनुभयो । उहाँको यात्रा अहिले माउन्टेन बाइकिङको प्रतिस्पर्धात्मक यात्रामा परिणत भएको छ । उहाँको महत्त्वपूर्ण अनुभवमध्ये कञ्चनजङ्घा आधार शिविरसम्मको यात्रा पनि एक हो । ताप्लेजुङमा गत वर्ष आयोजना गरिएको 'सिरिजङ्घा पर्यटन महोत्सव-२०८२' अन्तर्गत उहाँसहित चार जनाको टोलीले कञ्चनजङ्घा आधार शिविरसम्म साइकल यात्रा गर्नुभएको थियो, जुन जुनियर साइक्लिस्टमध्ये विश्वकै पहिलो टोली हो ।

धरानबाट सुरु भएको उक्त यात्रा सहज भने थिएन । कठिन भौगोलिक अवस्था, भिरपाखा र अप्ठ्यारो बाटोका कारण कतिपय स्थानमा साइकल चलाएर तथा कतिपय ठाउँमा बोकेर अघि बढ्नुपरेको उहाँले बताउनुभयो । त्यहाँसम्म पुग्न सजिलो थिएन । बाटो निकै अप्ठ्यारो थियो । साइकल कुदाउन सकिने ठाउँमा कुदाएर लग्यौँ, नसकिने ठाउँमा बोकेर हिँड्नुपऱ्यो । तीन दिनसम्म कठिन बाटो छिचोल्दै हामी कञ्चनजङ्घा आधार शिविर पुग्न सफल भयौँ । उहाँले भन्नुभयो ।

त्यसैगरी, तामाङले अन्नपूर्ण सर्किटमा आयोजना हुने माउन्टेन बाइक रेस 'याक अट्याक' मा समेत सहभागिता जनाइसक्नुभएको छ । लमजुङको बेँसीसहरबाट सुरु भई मनाङ हुँदै मुस्ताङको तातोपानीमा पुगेर समापन हुने सातदिने उक्त अन्तर्राष्ट्रिय रेसमा उहाँले रु ५० हजार पुरस्कारसहित दोस्रो स्थान हासिल गर्नुभएको थियो ।

त्यस्तै, '२०औँ राष्ट्रिय एमटीबी क्रस कन्ट्री' तथा '१२औँ डाउनहिल च्याम्पियनसिप' मा उहाँले जुनियरतर्फ दुवै विधामा प्रथम स्थान हासिल गर्नुभएको थियो । साइकल यात्राका क्रममा कहिलेकाहीँ अप्ठ्यारा अवस्थाको सामना गर्नुपरे पनि ती अनुभवले आफूलाई निरन्तर साइक्लिङका यात्रामा लाग्न प्रेरित गरेको उहाँ बताउनुहुन्छ । तामाङले सानै उमेरमा जुनियरतर्फबाट दर्जनौँ राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय साइक्लिङ प्रतियोगितामा सहभागी भई उपाधि जितिसक्नुभएको छ । ''अहिलेसम्म अन्य क्षेत्रतिर लाग्ने सोच बनाएको छैन, साइक्लिङ खेललाई नै निरन्तरता दिने र यसै क्षेत्रमा अझ राम्रो प्रदर्शन गर्ने लक्ष्य छ । अब हेरौँ, के हुन्छ'', उहाँले भन्नुभयो ।

धरानका युवाका लागि भने साइक्लिङको उद्देश्य र अनुभव फरकफरक छन् । कसैले साथीहरूसँग सुरु गरेको यो यात्रा खेलकुदसम्म पुऱ्याएका छन् भने कसैले दैनिक आवतजावत, स्वास्थ्य र मनोरञ्जनसँग जोडेर निरन्तरता दिएका छन् । धरान-१२ का अमित श्रेष्ठका लागि साइक्लिङ स्वास्थ्य, मनोरञ्जन र दैनिक जीवनको महत्त्वपूर्ण हिस्सा बनेको छ । सडकको बढ्दो व्यस्तता र सवारीसाधनको चापबीच आफूलाई सक्रिय र स्वस्थ राख्ने माध्यमका रूपमा उहाँले यसलाई अपनाउनुभएको छ । अस्तव्यस्त सडक, सवारीसाधनको चाप र बढ्दो प्रदूषणका बीच आफूलाई गतिशील तथा स्वस्थ राख्ने क्रममा साइकल चलाउन सुरु गरेका युवाहरू धरानमा सयौँ भेटिन्छन् ।

श्रेष्ठ भन्नुहुन्छ, ''सुरुमा आवश्यकता जस्तो लागेको साइकल चलाउने कुरा बिस्तारै रहर बन्यो र अहिले अभिन्न जीवनशैली बनेको छ ।'' उहाँका अनुसार साइकलमा यात्रा गर्दा गति र प्रकृतिको सामीप्यता महसुस गर्न पाइन्छ । शारीरिक रूपमा यसले ऊर्जावान् र तन्दुरुस्त राख्न ठूलो मद्दत गर्छ । शारीरिक स्वास्थ्यभन्दा ठूलो साइक्लिङको सकारात्मक प्रभाव मानसिक स्वास्थ्यमा पर्छ । साइकल चलाउँदा नयाँ र सकारात्मक विचारहरू आउँछन् । उहाँले भन्नुभयो, धरान उकालो, ओरालो र प्राकृतिक वातावरण भएको ठाउँ भएकाले साइक्लिङका लागि उपयुक्त रहेको उहाँको भनाइ छ ।

सयौँ साइकल यात्री कठिन उकालो पार गर्दै विभिन्न ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय गन्तव्यमा पुग्दा देखिने दृश्य उत्साहजनक र गौरवपूर्ण हुन्छ । साइकललाई स्वास्थ्यसँगै आफ्नो भूगोल, प्रकृति र इतिहास बुझ्ने माध्यमका रूपमा पनि लिन सकिन्छ । साइकल यात्राले पर्यटन प्रवर्द्धनमा समेत योगदान पुऱ्याएको छ । आफ्नो स्वास्थ्यसँगै भूगोल र इतिहासलाई नजिकबाट बुझ्न चाहनेका लागि साइकल उपयुक्त माध्यम बनेको छ ।

मोरङको केराबारीमा जन्मिनुभएका २४ वर्षीय अनिस तामाङको साइकलसँगको सम्बन्ध भने फरक परिस्थितिबाट सुरु भयो । उहाँले करिब १२ वर्ष अघिदेखि साइकल चलाउन थाल्नुभएको हो । घरायसी तथा आर्थिक समस्याका कारण कक्षा ८ पछि पढाइ छाड्नुपरेपछि उहाँ अहिले आफ्नै व्यवसाय सञ्चालन गर्दै आउनुभएको छ । सानै उमेरदेखि साइकल चलाउने इच्छा भए पनि आफ्नै साइकल नभएका उहाँले त्यसै क्रममा पत्रिका अरूका घरघरमा पुऱ्याउने काम सुरु गर्नुभयो । पत्रिका पुऱ्याएबापत साइकल चलाउन पाइने भएपछि उहाँको रुचि झनै बढ्यो ।

करिब सात-आठ वर्षसम्म पत्रिका बाँड्ने काम गरें । अरूका घरघरमा पत्रिका पुऱ्याएबापत साइकल चलाउन पाइन्थ्यो । ''साइकल चलाउनकै लागि पनि म पत्रिका बाँड्न जान्थें'', उहाँले भन्नुभयो । पत्रिका बाँड्दै साइकल चलाउने क्रममा उहाँले त्यसका भिडियो बनाएर युट्युबमा राख्नसमेत थाल्नुभयो । पछि आफ्नै साइकल किनेपछि उहाँ साथीहरूसँग विभिन्न स्थानमा यात्रा गर्न थाल्नुभयो । धरानबाट सिक्किम हुँदै दिल्लीसम्म साइकल यात्रा गर्नुभएका तामाङले दिनमा एक सयदेखि दुई सय किलोमिटरसम्म साइकलमा यात्रा गरेको अनुभव सुनाउनुभयो ।

उहाँले भन्नुभयो, ''दिल्ली पुग्न १९ दिन लागेको थियो । त्यो यात्रा सहज भने थिएन तर साथीभाइ समूहमा भएकाले यात्राले नयाँ अनुभव गरायो ।'' साइकल चलाउने क्रममा तामाङ विभिन्न साइक्लिङ तथा माउन्टेन बाइकिङ प्रतियोगितामा समेत सहभागी भइसक्नुभएको छ । केही वर्षअघि धरानको पञ्चकन्यामा आयोजित प्रतियोगितामा सहभागी भएर उहाँले जुनियर क्याटेगोरीमा तेस्रो स्थान हासिल गर्दै कास्य पदक प्राप्त गर्नुभएको थियो ।

तीन वर्षअघि साइकल चलाउँदै भिडियो बनाउने क्रममा काठमाडौँ पुग्नुभएका तामाङ नगरकोटमा आयोजित 'एसियन इन्डो रोड सिरिज' मा सहभागी हुनुभयो । उक्त प्रतियोगितामा उहाँले दोस्रो स्थान हासिल गर्नुभएको थियो । साथै, उहाँले नेपालका विभिन्न स्थानमा आयोजित कार्यक्रमहरूमा समेत सहभागिता जनाइसक्नुभएको छ ।

धरान-१० का विजय श्रेष्ठ विगत १५ वर्षदेखि साइक्लिङलाई आफ्नो दैनिकी र रुचिको विषय बनाउँदै आउनुभएको छ । उहाँ धरान बजारदेखि भेडेटार, चिन्डे डाँडा, चतरा, बराहक्षेत्रलगायतका स्थानलाई रुट बनाएर बिहान र बेलुकाको समयमा साथीभाइसँग समूहमा साइक्लिङ निस्कनुहुन्छ । श्रेष्ठले भारतको दार्जिलिङ र सिक्किमसम्म साइकल यात्रा गरिसक्नुभएको छ । साथै, नेपालका पर्सा, नेपालगञ्ज, चितवन, पोखरा, बागलुङ, गुफापोखरी, लुम्बिनीलगायत विभिन्न स्थानमा आयोजना हुने कार्यक्रमहरूमा समेत सहभागी हुँदै आउनुभएको बताउनुभयो ।

साइक्लिङलाई मनोरञ्जनका लागि मात्र नभएर मुख्य रूपमा रेस र इभेन्ट गरी दुई विधामा हेर्न सकिन्छ । रेस प्रतिस्पर्धात्मक हुन्छ भने इभेन्टमा नयाँ ठाउँ घुम्ने, नयाँ मानिससँग चिनजान गर्ने र रमाइलो गर्ने अवसर मिल्छ । ''साइक्लिङ भनेको साइकल चलाएर मनोरञ्जन लिनु मात्र होइन, यसले शरीरलाई स्वस्थ राख्नुका साथै नयाँ ठाउँ र मानिससँग जोडिने अवसर पनि दिन्छ'', उहाँले भन्नुभयो ।

पछिल्लो समय धरानमा युवाहरू साइक्लिङलाई सोख र मनोरञ्जनमा मात्र सीमित नराखी पर्यटन र रोजगारीसँग समेत जोडिन थालेको श्रेष्ठको भनाइ छ । धरान आउने पर्यटकलाई स्थानीय साइकलिस्टले गाइडका रूपमा विभिन्न गन्तव्यमा घुमाउन थालेका छन् । धरान-११ का दीपक जिमीले दाइको प्रेरणाबाट साइकल चलाउन सुरु गर्नुभएको थियो । दाइले साइकल चलाएको देखेपछि उहाँलाई पनि रहर जाग्यो । त्यसपछि साइकल किनेर चलाउन थाल्नुभएका जिमीको रुचि बढ्दै गएपछि अहिले उहाँ साइकल गाइडसमेत बन्नुभएको छ ।

सानै उमेरदेखि साइक्लिङ प्रतियोगितामा सहभागी हुँदै आउनुभएका जिमीले प्रतियोगितामा प्रायः दोस्रो र तेस्रो स्थान हासिल गर्ने गरेको बताउनुहुन्छ । अहिले उहाँ विदेशबाट नेपाल आउने पर्यटकलाई विभिन्न रमणीय स्थानमा साइकलमार्फत घुमाउँदै गाइडको काम गर्दै आयआर्जनसमेत गर्दै आउनुभएको छ । धरानका सडक तथा आसपासका क्षेत्रमा साइकल चलाउने युवाको सङ्ख्या बढ्दो छ । स्वास्थ्य, मनोरञ्जन तथा पर्यटनसँग जोडिएर युवाहरू यसतर्फ आकर्षित हुन थालेका छन् ।

धरानमा साइक्लिस्ट युवालाई प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले हरेक वर्ष पेड्लर्स धरानको आयोजनामा 'कोरा राइड' साइक्लिङ च्यालेन्ज हुँदै आएको छ । यस कार्यक्रमले साइकल चलाउने युवालाई प्रोत्साहन गर्नुका साथै दक्ष साइक्लिस्ट उत्पादनमा समेत सहयोग पुग्ने पेड्लर्सका अध्यक्ष किसान मास्केले बताउनुभयो । उक्त कार्यक्रममा विभिन्न ठाउँबाट तीन सयभन्दा बढी साइक्लिस्टहरू सहभागी हुने गरेका छन् । बालबालिकादेखि विभिन्न उमेर समूहका व्यक्तिको सहभागिता रहने भएकाले पछिल्लो समय साइक्लिङप्रति युवाहरूको थप आकर्षण बढ्दै गएको उहाँको भनाइ छ ।

सन् २०१७ देखि धरानमा सुरु भएको कोरा राइड च्यालेन्ज २०२४ देखि भने पेड्लर्स धरानमार्फत साइक्लिस्टहरूलाई सङ्गठित रूपमा आह्वान गरी सञ्चालन गर्न थालिएको मास्केले बताउनुभयो । साइक्लिङले शारीरिक स्वास्थ्य राम्रो राख्नुका साथै मानसिक तनाव कम गर्न पनि सहयोग गर्ने उहाँको भनाइ छ । छोटो दूरीको यात्रामा मोटरसाइकलको सट्टा साइकल प्रयोग गर्दा स्वास्थ्यका लागि फाइदा हुने उहाँ बताउनुहुन्छ ।

साइक्लिङमार्फत धरानका विभिन्न मठ, मन्दिर, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलको परिक्रमा गरिनुका साथै धरान तथा आसपासका क्षेत्रको प्रवर्द्धनमा समेत सहयोग पुग्ने उहाँको भनाइ छ । धरानमा साइक्लिङका लागि छुट्टै साइकल लेनको अभाव भने मुख्य चुनौतीका रूपमा रहेको छ । साइक्लिस्टका लागि सुरक्षित र व्यवस्थित साइकल लेन निर्माणमा सरकारको सहयोग आवश्यक रहेको उहाँको भनाइ छ । सुरक्षित साइकल लेन तथा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्न सके धरानमा साइक्लिङलाई थप व्यवस्थित बनाउन सकिने उहाँले बताउनुभयो ।

साइक्लिङलाई पर्यटनसँग जोडेर आयआर्जनको माध्यम बनाउन सकिने सम्भावना रहेको मास्केको भनाइ छ । साइकलमार्फत धरानका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलको चिनारी गराउँदै पर्यटन संस्कृतिको विकास गर्ने उद्देश्यले समेत कोरा राइड च्यालेन्ज आयोजना हुँदै आएको उहाँले बताउनुभयो । धरानमा बजार क्षेत्रदेखि भेडेटार, निडे डाँडा, कार्कीछाप, पानवारी, दानाबारी, सेउतीलगायतका स्थानसम्म विभिन्न रुटमा साइक्लिङ गर्न सकिन्छ । प्राकृतिक तथा भौगोलिक विविधताले भरिएको धरानमा सुरक्षित पूर्वाधार विस्तार गर्न सके साइक्लिङलाई स्वास्थ्य र मनोरञ्जनसँगै पर्यटन तथा आयआर्जनसँग जोड्न सकिन्छ । रासस

अस्ट्रेलियामा पेट्रोल कारको बिक्री ३६.२ प्रतिशतले घट्यो, ईभीको माग तीव्र

एएफपी । अस्ट्रेलियामा विद्युतीय सवारीसाधन (ईभी) प्रति उपभोक्ताको आकर्षण बढ्दै जाँदा पेट्रोलबाट चल्ने नयाँ सवारीसाधनको बिक्रीमा उल्लेख्य गिरावट आएको छ । फेडरल चेम्बर अफ अटोमोटिभ इन्डस्ट्रिज (एफसीएआई) का अनुसार सन् २०२६ को सेप्टेम्बरमा अस्ट्रेलियामा पेट्रोल सवारीसाधनको बिक्री अघिल्लो वर्षको सोही महिनाको तुलनामा ३६.२ प्रतिशतले घटेको हो ।

एफसीएआईका अनुसार डिजेलबाट चल्ने सवारीसाधनको बिक्री पनि सेप्टेम्बरमा १८.४ प्रतिशतले घटेको छ । यसको विपरीत ब्याट्रीबाट चल्ने विद्युतीय सवारीसाधन (बीईभी) र प्लग-इन हाइब्रिड सवारीसाधनको बिक्री भने दोब्बरभन्दा बढी भएको छ । यसले अस्ट्रेलियाको नयाँ सवारीसाधन बजारमा विद्युतीय तथा विद्युतीकृत प्रविधिको माग तीव्र रूपमा बढिरहेको देखाएको छ ।

सेप्टेम्बरमा अस्ट्रेलियामा बिक्री भएका सबै नयाँ सवारीसाधनमध्ये बीईभीको हिस्सा २४.२ प्रतिशत पुगेको एफसीएआईले जनाएको छ । यो अहिलेसम्मकै दोस्रो उच्च बजार हिस्सा हो । यसअघि अगस्टमा बीईभीको बजार हिस्सा २४.९ प्रतिशत पुगेको थियो ।

बीईभीले नयाँ सवारीसाधन बिक्रीमा लगातार पाँचौँ महिनासम्म कम्तीमा २० प्रतिशत बजार हिस्सा कायम गरेको छ । मे महिनामा पहिलोपटक बीईभीको हिस्सा २० प्रतिशतभन्दा माथि पुगेपछि त्यसयता विद्युतीय सवारीसाधनको बजार उपस्थिति निरन्तर बलियो बन्दै गएको हो ।

विश्लेषकहरूका अनुसार उपभोक्ताको बदलिँदो प्राथमिकता, विद्युतीय सवारीसाधनका नयाँ मोडलको उपलब्धता र पेट्रोल तथा डिजेल सवारीसाधनप्रतिको घट्दो आकर्षणले बजारको संरचनामा परिवर्तन ल्याइरहेको छ । पछिल्लो तथ्यांकले अस्ट्रेलियाको सवारी बजार क्रमशः परम्परागत इन्धनबाट विद्युतीय प्रविधितर्फ अघि बढिरहेको संकेत गरेको छ ।

यसैबीच, अस्ट्रेलियामा बिक्री भएका नयाँ सवारीसाधनको प्रमुख स्रोतका रूपमा चीनले आफ्नो अग्रता कायम गरेको छ । एफसीएआईका अनुसार सेप्टेम्बरमा अस्ट्रेलियाको कुल नयाँ सवारीसाधन बजारमा चीनबाट आपूर्ति भएका सवारीसाधनको हिस्सा ३५.५ प्रतिशत थियो। जापानको हिस्सा भने २२.५ प्रतिशत रहेको छ ।

चीनले यस वर्षको फेब्रुअरीमा पहिलोपटक अस्ट्रेलियाको नयाँ सवारीसाधनको सबैभन्दा ठूलो आपूर्तिकर्ताको स्थान हासिल गरेको थियो। त्यसअघि जापानले झन्डै ३० वर्षसम्म हरेक महिना अस्ट्रेलियाको नयाँ सवारीसाधन बजारमा सबैभन्दा ठूलो आपूर्तिकर्ताको स्थान कायम गरेको थियो । चिनियाँ विद्युतीय सवारीसाधन निर्माता बीवाईडीको बिक्रीमा पनि तीव्र वृद्धि देखिएको छ । सेप्टेम्बरको अन्त्यसम्म सन् २०२६ मा बीवाईडीले अस्ट्रेलियामा ७६ हजार ६१४ वटा नयाँ सवारीसाधन बिक्री गरिसकेको छ। यो संख्या सन् २०२५ को सोही अवधिमा बिक्री भएको ३७ हजार ९२३ वटा सवारीसाधनको तुलनामा १०२ प्रतिशत बढी हो ।

हालजेनलाई भौतिकशास्त्रको नोबेल पुरस्कार

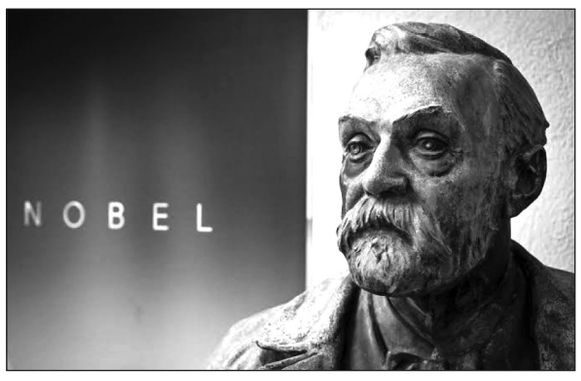

एएफपी । बेल्जियममा जन्मनुभएका वैज्ञानिक फ्रान्सिस हालजेनले खगोलीय मूलका उच्च-ऊर्जा न्युट्रिनोको खोज तथा आइसक्यूब न्युट्रिनो वेधशालामा पुऱ्याउनुभएको योगदानका लागि यस वर्षको भौतिकशास्त्रतर्फको नोबेल पुरस्कार प्राप्त गर्नुभएको छ ।

रोयल स्विडिस एकेडेमी अफ साइन्सेजले मङ्गलबार स्टकहोममा पुरस्कार घोषणा गरेको हो । ८२ वर्षीय हालजेन अमेरिकाको विस्कन्सिन-म्याडिसन विश्वविद्यालयसँग आबद्ध हुनुहुन्छ ।

उच्च-ऊर्जा न्युट्रिनो ब्रह्माण्डका अत्यन्त ऊर्जाशील स्रोतबाट आउने सूक्ष्म कण हुन् । उहाँको अनुसन्धान तथा आइसक्यूब न्युट्रिनो वेधशालामा पुऱ्याउनुभएको योगदानले यस्ता कणको खगोलीय मूल पहिचान र अध्ययनमा महत्त्वपूर्ण आधार तयार गरेको छ ।

यस वर्षको नोबेल पुरस्कारको रकम एक करोड २० लाख स्विडिस क्रोनर रहेको छ । यो रकम करिब १२ लाख अमेरिकी डलर बराबर हो । पुरस्कार एक जना व्यक्ति, केही पुरस्कार विजेताको समूह वा कुनै संस्थालाई प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था छ ।

गत वर्ष तीन जना वैज्ञानिकले परमाणुभन्दा साना कणमा देखिने 'क्वान्टम टनेलिङ' नामक असामान्य घटनासम्बन्धी अनुसन्धानका लागि भौतिकशास्त्रतर्फको नोबेल पुरस्कार प्राप्त गर्नुभएको थियो । उहाँहरूको अनुसन्धानले एमआरआई उपकरणबाट अत्यन्त संवेदनशील मापन गर्न सकिने प्रविधिको विकासमा सहयोग पुऱ्याउनुका साथै अझ प्रभावकारी मोबाइल फोन र तीव्र गतिको कम्प्युटर विकासका लागि आधार तयार गरेको थियो ।

यस वर्षको नोबेल पुरस्कार घोषणा सोमबार चिकित्साशास्त्रतर्फको पुरस्कारबाट सुरु भएको हो । सो पुरस्कार तीन जना वैज्ञानिकलाई प्रदान गरिएको छ । उहाँहरूको अनुसन्धानले मस्तिष्कले कसरी काम गर्छ भन्ने अध्ययनका लागि प्रकाशको प्रयोग गर्ने उपकरण विकास गर्न योगदान पुऱ्याएको छ ।

नोबेल पुरस्कारअन्तर्गत बिहीबार रसायनशास्त्र र साहित्यतर्फका पुरस्कार घोषणा गरिनेछ । शुक्रबार शान्तितर्फको पुरस्कार प्रदान गरिनेछ भने आगामी सोमबार आर्थिक विज्ञानतर्फको नोबेल स्मृति पुरस्कार घोषणा गरिने कार्यक्रम रहेको छ ।

गाजामा इजरायलको कडा चेतावनी

एएफपी । हमासले सन् २०२३ अक्टोबर ७ मा गरेको आक्रमणको तेस्रो वर्षगाँठअघि इजरायलले आफ्ना सेनालाई उच्च सतर्कतामा राखेको छ । रक्षामन्त्री इजरायल काट्जले गाजाबाट इजरायली सेनामाथि आक्रमण भए गाजाका मानिसले 'भारी मूल्य' चुकाउनुपर्ने चेतावनी दिनुभएको छ ।

रक्षामन्त्री काट्जको कार्यालयका अनुसार हमासले वार्षिकोत्सवका दिन गाजामा तैनाथ इजरायली सेनामाथि आक्रमण तथा आतङ्ककारी गतिविधि गर्ने योजना बनाएको भन्ने गुप्त सूचनाका आधारमा सेनालाई उच्च सतर्कतामा राखिएको हो । सेनालाई क्षति पुगेमा हमास र गाजाको जनसङ्ख्याले अनुपातभन्दा बाहिर ठूलो मूल्य चुकाउनुपर्ने उहाँले बताउनुभयो ।

एएफपीका अनुसार आधिकारिक इजरायली तथ्याङ्कमा आधारित विवरणमा सन् २०२३ अक्टोबर ७ को हमास आक्रमणमा एक हजार २२१ जनाको मृत्यु भएको थियो भने २५१ जना बन्धक बनाइएका थिए । तीमध्ये ४४ जनाको मृत्यु भइसकेको छ ।

आक्रमणपछि इजरायलले गाजामा व्यापक सैन्य कारबाही सुरु गरेको थियो । गाजाको स्वास्थ्य मन्त्रालयका अनुसार हालसम्म ७४ हजार दुई सयभन्दा बढी मानिसको मृत्यु भएको छ । हमासको नियन्त्रणमा रहेको मन्त्रालयको तथ्याङ्कलाई संयुक्त राष्ट्रसङ्घले भरपर्दो मान्दै आएको छ । गत अक्टोबरमा युद्धविराम भएयता पनि इजरायली सेनाको कारबाहीबाट एक हजार ४४० भन्दा बढी मानिसको मृत्यु भएको मन्त्रालयले जनाएको छ ।

यसैबीच, सोमबार आयोजित सरकारी समारोहमा प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतान्याहुले गाजामा हमासको शासन कायम नरहने बताउनुभएको छ । उहाँले अक्टोबर ७ को आक्रमणमा संलग्न तथा बन्धक बनाउने कार्यमा संलग्न जोसुकैलाई लक्षित गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभएको छ ।

महोत्तरीमा ओल किसानको व्यस्तता बढ्यो

महोत्तरी । चाडपर्व शुरु हुनै लागेपछि महोत्तरीका ओल (माटोमुनि फल्ने मधेसको खास तरकारीबाली) किसानको व्यस्तता थप बढेको छ।

दसैं, तिहार र छठलगायत चाडबाड नजिकिँदै गर्दा अहिलेदेखि नै ओल खन्न र भण्डारण गर्न स्थानीय किसान लागेका छन् । खनेर थुपारेको ओल महिनौंसम्म ताजा रहन्छ।

"अहिले खेतीपातीको अन्य धपेडी छैन, नवरात्र लागेपछि चाडबाडको तयारीमा लाग्नपर्छ । त्यसैले ओल खन्न लागेका छौं", भंगाहा-४ रामनगरका किसान रामसागर यादव भन्नुहुन्छ, "अहिले खनेर राखे दशहारा, दीपावली र छठका बेला बजार पुऱ्याउने काममात्र रहन्छ।" यादव जस्तै उहाँका छिमेकी हशन कवारी, चन्देश्वर राय दनुवार र उपेन्द्र यादव ओल खन्ने तयारीमा हुनुहुन्छ।

मधेशमा ओल धनीमानीले खाने तरकारीका रुपमा मानिन्छ। यसको मूल्य अन्य तरकारीको तुलनामा बढी पाइने र उत्पादन पनि राम्रो हुने भएकाले महोत्तरीको उत्तरवर्ती क्षेत्रका किसानको रोजाइको बाली बनेको छ।

जिल्लाका भंगाहा, बर्दिवास र गौशाला नगरक्षेत्रका बस्तीमा यसको खेती गरिएको छ। बलवा नगरपालिकाको धमौरा, लोहारपट्टी र मटिहानी नगरपालिकाका अधिकांश बस्तीका किसानले खेती गरेका छन्।

"व्यापारी घरमा आउने गरेका छन्, नआए पनि बजार पुऱ्याएपछि बिक्री भइहाल्छ", बलवा-१० धमौराका नविजान कवारी भन्नुहुन्छ, "राम्रो भाउ पाउनेबेला पारेर बेच्न सकिन्छ ।" एक कठ्ठामा १० क्विन्टलसम्म ओल फल्ने स्थानीय किसानको भनाइ छ।

मधेशमा ओलको तरकारी, चटनी, अचार र तरुवा प्रसिद्ध परिकार मानिन्छ। पहिले रैथाने ओल हुनेखानेको भान्सामा मात्र पुग्थ्यो । अरु तरकारीभन्दा निकै महगो भएकाले यो धनीले मात्र खान सक्ने मानिन्थ्यो ।

बजार भाउ र उत्पादन राम्रो हुने गरे पनि महोत्तरीमा यो खेती अझै व्यावसायिक बन्न सकेको छैन । यहाँका किसानले मुख्य खेतीका रुपमा ओललाई अझै स्वीकार गर्न नसकेको भङ्गाहाका कृषि शाखा प्रमुख सन्तोष कार्कीको भनाइ छ।

किसानले यो खेतीका लागि व्यावसायिक चासो देखाए सुलभ मूल्यमा राम्रो बीउ, प्राविधिक रेखदेख र टाढाका बजारसँग आवश्यक

समन्वय प्रबन्ध कृषि शाखाले गर्ने उहाँको भनाइ छ । पछिल्ला केही वर्षदेखि ओलखेती क्रमशः बढ्दै गएको र केही किसान प्रत्यक्ष सम्पर्कमा आएका उहाँले बताउनुभयो।

थोरै सिँचाइमा पनि हुने र अन्य तरकारी बालीलेभन्दा बढी वर्षा खेप्नसक्ने भएकाले यसको खेती सहजै गर्न सकिने स्थानीय किसानको भनाइ छ । थोरै लगानी र कम मेहनतमा राम्रो उत्पादन लिन सकिने गौशाला-१० लक्ष्मीनियाँका किसान लक्ष्मीप्रसाद महतोको भनाइ छ। अन्य बालीभन्दा घामपानी खप्नसक्ने र लामो समयसम्म घरमा भण्डारण गर्न सकिने हुनाले ओल सजिलो र आम्दानीको दृष्टिले भरपर्दो रहेको बर्दिबास-९ पशुपतिनगरका किसान रामविनोद महतो बताउनुहुन्छ।

दुई वर्ष पहिलेसम्म सम्पर्कमै नआउने यहाँका किसान अब भने ओलखेतीबारे सल्लाह लिन थालेको कृषि कार्यालयका फलफूल विज्ञ तथा सूचना अधिकारी अविरलकुमार महतोको भनाइ छ। रासस

दुबईमा सम्पन्न टिभिएस मोटरको आफ्टर-सेल्स सम्मेलनमाजगदम्बा मोटर्सलाई दुई अन्तर्राष्ट्रिय सम्मान

टुडे समाचारदाता

काठमाण्डु । नेपालमा टिभिएस मोटरको आधिकारिक वितरक तथा शंकर ग्रुपअन्तर्गतको जगदम्बा मोटर्सले दुबई, यूएईस्थित ताज रिसोर्ट, पाम जुमेराहमा सम्पन्न टिभिएस मोटर कम्पनीको आफ्टर-सेल्स सम्मेलनमा दुई प्रतिष्ठित अन्तर्राष्ट्रिय सम्मान प्राप्त गरेको छ। उक्त सम्मेलनमा टिभिएस मोटरका विभिन्न देशका अन्तर र्ष्ट्रिय वितरकहरूको सहभागिता रहेको थियो।

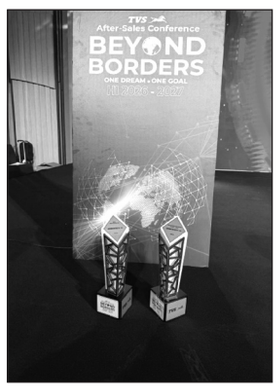

सम्मेलनमा' द्यभथयलम द्ययचमभचक' ले जगदम्बा मोटर्सलाई 'इखभचबर्बी क्भचखष्अभ द्यभकत एभचायचकबलअभ" द्यभकत :बलगाबअतगचष्लन ग्लष्त-ब्कष्ब' गरी दुई अवार्ड प्रदान गरेको हो। यससँगै विभिन्न देशका वितरकहरूको सहभागिता रहेको विश्वव्यापी मञ्चमा नेपालको नामसमेत सम्मानित भएको छ।

विशेषगरी 'इखभचबर्बी क्भचखष्अभ द्यभकत एभचायचकबलअभ'' अवार्ड निकै महत्वपूर्ण रहेको छ। यसले जगदम्बा मोटर्सको वर्कसप, दक्ष तथा तालिमप्राप्त प्राविधिक, वास्तविक स्पेयर पार्ट्सको उपलब्धता तथा ग्राहक सेवासहितको सम्पूर्ण सर्भिस नेटवक टिभिएस परिवारअन्तर्गत विश्वकै उत्कृष्टमध्ये एक रहेको पुष्टि गरेको छ। नेपाली टिभिएस प्रयोगकर्ताका लागि यो सम्मानले उनीहरूले नेपालमै प्राप्त गर्ने सेवाको स्तर टिभिएस सञ्चालनमा रहेका अन्य देशको विश्वस्तरीय सेवासरह रहेको प्रमाणित गर्छ।

यस उपलब्धिबारे जगदम्बा मोटर्सकी निर्देशक दीपा अग्रवालले भनिन्, "यो सम्मान वर्षैंदेखि हामीमाथि विश्वास गर्दै आएका हाम्रा ग्राहक र त्यो विश्वास कायम राख्न हरेक दिन मेहनत गर्ने हाम्रो सेवा टोलीको उपलब्धि हो । 'इखभचबर्बी क्भचखष्अभ द्यभकत एभचायचकबलअभ'' अवार्ड प्राप्त हुनु भनेको नेपाली ग्राहकले आफ्नै देशमा विश्वस्तरीय सेवा पाइरहेका छन् भन्ने प्रमाण हो। टिभिएस सवारीसाधन प्रयोग गर्ने जो-कोही ग्राहकले आफू उत्कृष्ट सेवाको हातमा रहेकोमा पूर्ण रूपमा विश्वस्त हुन सक्नुहुन्छ।"

जगदम्बा मोटर्स नेपालका प्रतिष्ठित व्यावसायिक घरानामध्ये एक शंकर ग्रुपको हिस्सा हो। शंकर ग्रुप गुणस्तर, इमानदारी र दीर्घकालीन ग्राहक सम्बन्धप्रतिको प्रतिबद्धताका लागि परिचित छ। ग्रुपका यिनै मूल्य-मान्यताले जगदम्बा मोटर्सको सेवा मापदण्डलाई समेत निरन्तर मार्गदर्शन गर्दै आएका छन्।

जगदम्बा मोटर्सले दक्ष तथा तालिमप्राप्त प्राविधिक, वास्तविक स्पेयर पार्ट्स, पारदर्शी सेवा र देशभरको नेटवर्कमार्फत छिटो तथा प्रभावकारी ग्राहक सेवाका माध्यमबाट यी उच्च सेवा मापदण्डलाई निरन्तर कायम राख्ने प्रतिबद्धता जनाएको छ। जगदम्बा मोटर्स नेपालमा त्ख्क् मोटर कम्पनीको आधिकारिक वितरक तथा शंकर ग्रुपको सदस्य कम्पनी हो। कम्पनीले त्ख्क् का दुईपाङ्ग्रे तथा तीनपाङ्ग्रे सवारीसाधनको पूर्ण रेन्ज उपलब्ध गराउँदै आएको छ। देशभर फैलिएको नेटवर्कमार्फत बिक्री, सर्भिस तथा वास्तविक स्पेयर पार्ट्सको सुविधा प्रदान गर्दै आएको छ।

शंकर ग्रुप नेपालका प्रमुख व्यावसायिक समूहहरूमध्ये एक हो। विभिन्न क्षेत्रमा व्यवसाय विस्तार गरेको यस समूहले विश्वास र गुणस्तरलाई आफ्नो दीर्घकालीन व्यवसायिक आधारका रूपमा अघि बढाउँदै आएको छ। शंकर ग्रुप नेपालको एक अग्रणी व्यावसायिक समूह हो, जसले विभिन्न क्षेत्रमा आफ्नो व्यवसाय विस्तार गर्दै आएको छ। विश्वास, गुणस्तर र व्यावसायिक उत्कृष्टताको लामो विरासतमा स्थापित शंकर ग्रुपले नेपालको व्यावसायिक क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउँदै आएको छ । सन् १९७९ मा शंकर अग्रवालद्वारा स्थापना गरिएको शंकर ग्रुप बहुआयामिक व्यावसायिक समूहका रूपमा परिचित छ। नेपालको मुख्यालय रहेको यस समूहअन्तर्गत विभिन्न व्यावसायिक क्षेत्रका ४० वटा कम्पनीहरू रहेका छन्।

शंकर ग्रुपले नेपालमा विभिन्न क्षेत्रमा व्यवसाय सञ्चालन गर्दै आएको छ। यसको मुख्य उद्देश्य 'उद्यमशीलताको इकोसिस्टममार्फत मानिसहरूको जीवनलाई समृद्ध बनाउने' रहेको छ। जगदम्बा होल्डिङ्स र जगदम्बा ग्रुप शंकर ग्रुपअन्तर्गतका कम्पनीहरूको प्रमुख लगानी होल्डिङ कम्पनी तथा प्रवर्द्धकका रूपमा रहेका छन्।

आर्थिक वर्ष २०२०/२१ मा शंकर ग्रुपअन्तर्गतका कम्पनीहरूको संयुक्त कारोबार १ अर्ब अमेरिकी डलरभन्दा बढी (करिब ११ हजार करोड नेपाली रुपैयाँ) रहेको थियो। यी कम्पनीहरूले सामूहिक रूपमा १५ हजारभन्दा बढी व्यक्तिलाई रोजगारी प्रदान गर्दै आएका छन्।

शंकर ग्रुपअन्तर्गतका प्रत्येक कम्पनी वा व्यवसायले आफ्नै सञ्चालक समितिको मार्गदर्शन तथा निगरानीमा स्वतन्त्र रूपमा सञ्चालन हुँदै आएका छन्। विभिन्न व्यवसायिक क्षेत्रमा स्थापित कम्पनीहरूको माध्यमबाट समूहले रोजगारी सिर्जना, लगानी विस्तार तथा नेपालको आर्थिक विकासमा निरन्तर योगदान पुऱ्याउँदै आएको छ।

लुम्बिनी विकास बैंक लिमिटेडको तपसिलका ऋणीहरुलाई कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्ने तथा धितो लिलाम बिक्री सम्बन्धी २१ दिने अत्यन्त जरुरी सूचना

प्रकाशित मिति २०८३/०६/२१ गतेको जनकपुर टुडे राष्ट्रिय दैनिक

यस लुम्बिनी विकास बैंक लिमिटेडका विभिन्न शाखा कार्यालयबाट तपाई तपसिलमा उल्लिखित ऋणीहरुले लिनु भएको ऋण कर्जाको यस विकास बैंकसँग गरेको सम्झौता बमोजिम समय समयमा तिर्न बुझाउनुपर्ने साँवा, ब्याज, पेनाल ब्याज तथा अन्य दस्तुर आदि चुक्ता भुक्तान गर्न पटक पटक मौखिक, तरताकेता गरिएको एवं राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा विभिन्न मितिमा सूचना प्रकाशित गर्दा समेत ऋणको साँवा ब्याज, पेनाल ब्याज तथा अन्य दस्तुर आदि नतिरी नबुझाई विकास बैंकसँग गरेको ऋण कर्जा सम्बन्धी शर्तबन्देजहरु उल्लंघन गर्नुभएकोले विकास बैंकको नाममा धितोबन्धक लेखिदिएको तपसिल बमोजिमको सम्पत्ति जहाँ जे जस्तो अवस्थामा छ, सोहि अवस्थामा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी विकास बैंकको नियमानुसार लिलाम प्रकृया द्वारा बिक्री गरिने भएको हुँदा लिन इच्छुक व्यक्ति तथा संस्थाहरुले विकास बैंकबाट प्राप्त हुने बोलपत्र फारम रितपूर्वक भरी यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले २१ (एक्काइस) दिन भित्र गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र पेश गर्नुहुन आव्हान गरिन्छ। प्राप्त हुन आएका बोलपत्रहरु २२ (बाइसौं) दिन (बोलपत्र बुझाउने अन्तिम दिन/खोल्ने दिन बैंक बिदा परेमा बिदाको लगतै बैंक खुलेको दिनमा बोलपत्र बुझाउने/खोलिने हुँदा) तपसिलमा उल्लिखित मिति, समय र स्थानमा उपस्थित हुन समेत इच्छुक खरिदकर्ता/बोलपत्रवाला वा निजको आधिकारीक प्रतिनिधि, ऋणी, प्रोप्राईटर, धितो/जमानी दिने तथा सम्बद्ध सबैलाई सूचित गरिएको छ। तर उक्त दिन निजहरु अनुपस्थित रहेमा पनि बोलपत्र खोल्न/धितो लिलाम बिक्रीको प्रकृया गर्न कुनै बाधा पुग्ने छैन। साथै कर्जा असुलीको कारवाही अन्तर्गत ऋणी, प्रोप्राईटर/सञ्चालक, धितो/जमानी दिनुहुने सम्बद्ध सबैलाई कालोसूचीमा समावेश गरिने तथा सुरक्षणमा रहेको सम्पूर्ण धितो लिलाम बिक्री गर्दा पनि विकास बैंकको सम्पूर्ण बक्यौता रकम असुल उपर नभएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरी असुल उपर गरी लिइने व्यहोरा ऋणी तथा सरोकारवालाहरु सबैलाई यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराईन्छ। धितो सुरक्षणमा रहेको सम्पत्ति लिलाम बिक्री गरिने उपरोक्त व्यहोरा अनुरोध गर्दै सूचनाको म्यादभित्र धनी विकास बैंकमा सम्पर्क राखी यथाशिघ्र कर्जा भुक्तानी गरी गराई आफ्नो सम्पत्तिको उचित संरक्षण गर्न गराउन हुन समेत अनुरोध गरिएको छ।

तपसिल

क.सं. १. ऋणीको विवरण

नाम : ग्रिन ल्याण्ड एग्रिकल्चर फार्म
दर्ता गर्ने निकाय : घरेलु तथा साना उद्योग विभाग
दर्ता नं. : ९५५७/०७५/०७६, दर्ता मिति : २०७६/०१/१३
संचालक/शेयरधनीहरु/प्रोप्राइटर : देव शरण मण्डल, शाखा कार्यालय : लहान

व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण

१. नाम : देव शरण मण्डल
बाबुको नाम : श्री राम मण्डल
बाजेको नाम : सोनेलाल मण्डल
ठेगाना : कल्याणपुर जब्दी - १, सिरहा
हाल : कल्याणपुर - १०, सिरहा
ना.प्र.प.नं. : ९३९९/६३
जि.प्र.का. सिरहा
जारी मिति : २०६३/०५/०८

२. नाम : श्री राम मंडल
बाबुको नाम : सोनेलाल मण्डल
बाजेको नाम : कारी मण्डल
ठेगाना : कल्याणपुर - १, सिरहा
हाल : कल्याणपुर - १०, सिरहा
ना.प्र.प.नं. : १०८३४/४८९२००३३
जि.प्र.का. सिरहा
जारी मिति : २०३७/०२/२८

३. नाम : आगरवती देवी
पतिको नाम : श्री राम मंडल
ससुराको नाम : सोनेलाल मण्डल
ठेगाना : कल्याणपुर - १, सिरहा
हाल : कल्याणपुर - १०, सिरहा
ना.प्र.प.नं. : ४८९२००३४
जि.प्र.का. सिरहा
जारी मिति : २०४५/०२/०५

४. नाम : ममता कुमारी मण्डल
पतिको नाम : देव शरण मण्डल
ससुराको नाम : श्री राम मंडल
ठेगाना : देवीपुर - १, सिरहा
हाल : कल्याणपुर - १०, सिरहा
ना.प्र.प.नं. : १५१०७४/६९५
जि.प्र.का. सिरहा
जारी मिति : २०६६/०८/३०

धितोको विवरण

श्री राम मंडलको नाममा मालपोत कार्यालय सिरहामा दर्ता रहेको करुन्याही - ६ ख, सिरहा स्थित कित्ता नं. ३०२४ को क्षेत्रफल ०-७-१४-० (विघा) को जग्गा र सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत ।

२. ऋणीको विवरण

नाम : हंशयोग आर्युवेदीया
रजिष्टर्ड कार्यालय : नेपाल सरकार, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय
दर्ता नं. : १४३८/०६८/०६९, दर्ता मिति : २०६८/०५/११
संचालक/शेयरधनी/प्रोप्राइटर : विनोद साह कानु

नाम : विनोद साह कानु
बाबुको नाम : रामजी साह कानु, बाजेको नाम : भरोसी साह
ठेगाना : ईश्वरपुर - २, सर्लाही, हाल : लालबन्दि - ५, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : १९३०५१/१०६५, जि.प्र.का. सर्लाही, जारी मिति :२०६३/१०/१६
शाखा कार्यालय : लालबन्दी

व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण

१. नाम : विनोद साह कानु
बाबुको नाम : रामजी साह कानु
बाजेको नाम : भरोसी साह
ठेगाना : ईश्वरपुर - २, सर्लाही
हाल : लालबन्दि - ५, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : १९३०५१/१०६५
जि.प्र.का. सर्लाही
जारी मिति :२०६३/१०/१६

२. नाम : सरस्वती कुमारी
पतिको नाम : विनोद साह कानु
ससुराको नाम : रामजी साह कानु
ठेगाना : गंगापिप्रा - ८, रौतहट
हाल : लालबन्दि - ५, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : ९०८
जि.प्र.का. रौतहट
जारी मिति : २०४६/०१/२७

३. नाम : करण कुमार साह
बाबुको नाम : विनोद साह कानु, बाजेको नाम : रामजी साह कानु
ठेगाना : ईश्वरपुर - २, सर्लाही, हाल : लालबन्दि - ५, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : १९-०१-७१-०८३८४, जि.प्र.का. सर्लाही, जारी मिति : २०७१/०९/२९

धितोको विवरण

सरस्वती कुमारीको नाममा मालपोत कार्यालय हरिवन, सर्लाही दर्ता रहेको पत्थरकोट - ९, सर्लाही स्थित कित्ता नं. ३९२, ३९३ र २३१५ को क्षेत्रफल क्रमशः ०-०-५, ०-०-५ र ०-०-५ को जग्गा र सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत ।

३. ऋणीको विवरण

नाम : बिकास होटेल
दर्ता गर्ने निकाय : वीरगंज महानगरपालिका
दर्ता नं. : १६-२९-०१३६, दर्ता मिति : २०७४/०८/२७
रजिष्टर्ड कार्यालय : वीरगंज म.न.पा. वडा नं. १६
संचालक तथा शेयरधनी : रमाउती देवी, शाखा कार्यालय : वीरगंज

व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण

१. नाम : रमाउती देवी
पतिको नाम : कन्हाइ साह कानु
ससुराको नाम : मुखदेव साह कानु
ठेगाना : जयमंगालापुर - ६, पर्सा
ना.प्र.प.नं. : ७०१२
जि.प्र.का. पर्सा
जारी मिति : २०६३/०२/१५

२. नाम : विकाश कुमार
बाबुको नाम : कर्न्हा साह कानु
बाजेको नाम : मुखदेव साह कानु
ठेगाना : छिपहरमाई - ३, पर्सा
ना.प्र.प.नं. : ३४-०१-७५-०१३८९
जि.प्र.का. पर्सा
जारी मिति : २०७५/०२/०३

३. नाम : कन्हाइ साह कानु
बाबुको नाम : मुखदेव साह कानु
बाजेको नाम : सिताराम साह कानु
ठेगाना : जयमंगालापुर - ६, पर्सा
ना.प्र.प.नं. : ४०३६२३२९
जि.प्र.का. पर्सा
जारी मिति : २०६३/०२/११

४. नाम : राजेश कुमार साह
बाबुको नाम : कन्हाइ साह कानु
बाजेको नाम : मुखदेव साह कानु
ठेगाना : छिपहरमाई - ३, पर्सा
ना.प्र.प.नं. : ३४-०१-७५-०१४०५
जि.प्र.का. पर्सा
जारी मिति : २०७५/०२/०३

धितोको विवरण

रमाउती देवीको नाममा मालपोत कार्यालय पर्सामा दर्ता रहेको वीरगंज - २, पर्सा स्थित कित्ता नं. २३८२, क्षेत्रफल ०-०-४-० को जग्गा, सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत ।

४. ऋणीको विवरण

नाम : न्यू एस इलेक्ट्रो
दर्ता गर्ने निकाय : मधेश प्रदेश सरकार, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय
दर्ता नं. : १३२१३ /०८०/०८१, दर्ता मिति : २०८०/०४/१७
संचालक/शेयरधनीहरु/प्रोप्राइटर : संचिता दाहाल, शाखा कार्यालय : लालबन्दी

व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण

१. नाम : संचिता दाहाल
पतिको नाम : सुरज तिमिल्सिना
ससुराको नाम : बिष्णु प्रसाद तिमिल्सिना
ठेगाना : बरुणेश्वर - २, ओखलढुङ्गा
हाल : लालबन्दि - ७, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : १३१०१६/३२६
जि.प्र.का. ओखलढुङ्गा
जारी मिति : २०६७/७/१४

२. नाम : बिष्णु प्रसाद तिमिल्सिना
बाबुको नाम : चेत नाथ तिमिल्सिना
बाजेको नाम : रामभक्त तिमिल्सिना
ठेगाना : बरहथवा - ५, सर्लाही
हाल : लालबन्दि - ५, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : ०८९००१२४
जि.प्र.का. सर्लाही
जारी मिति : २०३५/१२/२८

३. नाम : सुरज तिमिल्सिना
बाबुको नाम : बिष्णु प्रसाद तिमिल्सिना
बाजेको नाम : चेत नाथ तिमिल्सिना
ठेगाना : नेत्रगन्ज - ५, सर्लाही
हाल : लालबन्दि - ५, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : ६६४८०५५१
जि.प्र.का. सर्लाही
जारी मिति : २०६०/०८/१६

४. नाम : सिरज तिमिल्सिना
बाबुको नाम : बिष्णु प्रसाद तिमिल्सिना
बाजेको नाम : चेत नाथ तिमिल्सिना
ठेगाना : नेत्रगन्ज - ५, सर्लाही
हाल : लालबन्दि - ५, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : १९२०९७/८८४
जि.प्र.का. सर्लाही
जारी मिति : २०६६/०३/१०

५. नाम : सरोज तिमिल्सिना
बाबुको नाम : बिष्णु प्रसाद तिमिल्सिना
बाजेको नाम : चेत नाथ तिमिल्सिना
ठेगाना : नेत्रगन्ज - ५, सर्लाही
हाल : लालबन्दि - ५, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : ६६४८०७७८
जि.प्र.का. सर्लाही
जारी मिति : २०६०/०८/१६

६. नाम : इन्दिरा तिमिल्सिना
पतिको नाम : बिष्णु प्रसाद तिमिल्सिना
ससुराको नाम : चेत नाथ तिमिल्सिना
ठेगाना : नेत्रगन्ज - ७, सर्लाही
हाल : लालबन्दि - ५, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : ६६४८०६६२
जि.प्र.का. सर्लाही
जारी मिति : २०४५/१२/०७

धितोको विवरण

बिष्णु प्रसाद तिमिल्सिनाको नाममा मालपोत कार्यालय हरिवन, सर्लाहीमा दर्ता रहेको जब्दि - ९, सर्लाही स्थित कित्ता नं. १७८१, २९२ को क्षेत्रफल क्रमशः ०-२-२-७ र ०-८-०-० (विघा) को जग्गा, सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत ।

५. ऋणीको विवरण

नाम : राजेश कुमार पासमान
बाबुको नाम : अमरलाल पासमान, बाजेको नाम : बुधु पासमान
ठेगाना : लहान - १०, सिरहा
ना.प्र.प.नं. : १५१००५/५५५, जि.प्र.का. सिरहा, जारी मिति : २०६५/१२/१४
शाखा कार्यालय : लहान

व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण

१. नाम : राधा कुमारी पासमान
पतिको नाम : राजेश कुमार पासमान
ससुराको नाम : अमरलाल पासमान
ठेगाना : जलेश्वर - १, महोत्तरी
हाल : लहान - १०, सिरहा
ना.प्र.प.नं. : १८-०१-७०-०३८५७
जि.प्र.का. महोत्तरी
जारी मिति : २०७०/०३/२०

२. नाम : अमरलाल पासमान
बाबुको नाम : बुधु पासमान
बाजेको नाम : मखन पासमान
ठेगाना : कुशहा - ५, सप्तरी
हाल : लहान - १०, सिरहा
ना.प्र.प.नं. : २०९२
जि.प्र.का. सप्तरी
जारी मिति : २०४३/११/०१

३. नाम : मन्जु देवी पासमान
पतिको नाम : अमरलाल पासमान, ससुराको नाम : बुधु पासमान
ठेगाना : लहान - १०, सिरहा
ना.प्र.प.नं. : ४३३४/७५७५, जि.प्र.का. सिरहा, जारी मिति : २०६१/०५/२०

धितोको विवरण

राधा कुमारी पासमानको नाममा मालपोत कार्यालय लहान, सिरहामा दर्ता रहेको लहान गोठ - ३, सिरहा स्थित कित्ता नं. ५१३ को क्षेत्रफल ०-१-७.७५-० (विघा) को जग्गा, सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत ।

६. ऋणीको विवरण

नाम : सुरेन्द्र हजरा दुसाध
बाबुको नाम : शिव हजरा दुसाध, बाजेको नाम : सर्जुग हजरा
ठेगाना : पिपरीया (प) - २, रौतहट, हाल : वृन्दावन - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : १२६१, जि.प्र.का. रौतहट, जारी मिति : २०५०/०१/०२
शाखा कार्यालय : गरुडा

व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण

१. नाम : सेजल कुमारी
पतिको नाम : चन्देश्वर पासवान
ससुराको नाम : सुरेन्द्र हजरा दुसाध
ठेगाना : वृन्दावन - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ३२-०२-८१-०१६०५
जि.प्र.का. रौतहट
जारी मिति : २०८१/०३/२३

२. नाम : चन्देश्वर पासवान
बाबुको नाम : सुरेन्द्र हजरा दुसाध
बाजेको नाम : शिव हजरा दुसाध
ठेगाना : वृन्दावन - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ३२-०२-७५-००७८५
जि.प्र.का. रौतहट
जारी मिति : २०७५/०२/१६

३. नाम : मिना कुमारी देवी
पतिको नाम : सुरेन्द्र हजरा दुसाध, ससुराको नाम : शिव हजरा दुसाध
ठेगाना : सखुअवा धमौरा - ८, रौतहट, हाल : वृन्दावन - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ३२२०८४/२९४, जि.प्र.का. रौतहट, जारी मिति : २०६९/०४/३२

धितोको विवरण

मिना कुमारी देवीको नाममा मालपोत कार्यालय :चन्द्रनिगाहपुर, रौतहटमा दर्ता श्रेष्ठा कायम रहेको सखुअवा धमौरा - ८, रौतहट स्थित कित्ता नं. ३१९४ को क्षेत्रफल ०-०-१० को जग्गा र सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत ।

७. ऋणीको विवरण

नाम : मोदन राय यादव
बाबुको नाम : बन्हु राय यादव, बाजेको नाम : मुनिलाल राय यादव
ठेगाना : पोठीयाही - ९, रौतहट, हाल : गरुडा - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ३२७९, जि.प्र.का. रौतहट, जारी मिति : २०६३/११/२३
शाखा कार्यालय : गरुडा

व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण

१. नाम : बन्हु राय यादव
बाबुको नाम : मुनिलाल राय यादव
बाजेको नाम : सीमन राय
ठेगाना : पोठीयाही -९, रौतहट
हाल : गरुडा - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ४५८/१६२४
जि.प्र.का. रौतहट
जारी मिति : २०४१/०५/१२

२. नाम : लाल बाबु राय यादव
बाबुको नाम : बन्हु राय यादव
बाजेको नाम : मुनिलाल राय यादव
ठेगाना : पोठीयाही -९, रौतहट
हाल : गरुडा - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ३२३०७४/६४२
जि.प्र.का. रौतहट
जारी मिति : २०६३/१२/१३

३. नाम : राम बाबु राय यादव
बाबुको नाम : बन्हु राय यादव
बाजेको नाम : मुनिलाल राय यादव
ठेगाना : पोठीयाही -९, रौतहट
हाल : गरुडा - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ३२-१-६९-२४५९
जि.प्र.का. रौतहट
जारी मिति : २०६९/०३/०४

४. नाम : श्यामनन्दन राय यादव
बाबुको नाम : बन्हु राय यादव
बाजेको नाम : मुनिलाल राय यादव
ठेगाना : पोठीयाही -९, रौतहट
हाल : गरुडा - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ३२-०६-७४-००७६४
जि.प्र.का. रौतहट
जारी मिति : २०७४/०३/२३

५. नाम : सुगान्धी देवी
पतिको नाम : मोदन राय यादव
ससुराको नाम : बन्हु राय यादव
ठेगाना : पोठीयाही -९, रौतहट
हाल : गरुडा - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ३२-०६-७६-०२१२३
जि.प्र.का. रौतहट
जारी मिति : २०७६/०८/२९

६. नाम : सुमीन्त्रा देवी
पतिको नाम : बन्हु राय यादव
ससुराको नाम : मुनिलाल राय यादव
ठेगाना : पोठीयाही -९, रौतहट
हाल : गरुडा - ६, रौतहट
ना.प्र.प.नं. : ३२-०६-७६-०११३९
जि.प्र.का. रौतहट
जारी मिति : २०७६/०४/२२

धितोको विवरण

बन्हु राय यादवको नाममा मालपोत कार्यालय गरुडा, रौतहटमा दर्ता रहेको पोठीयाही - ९, रौतहट स्थित कित्ता नं. ४२४, ४२५ ,४२७, ३०१ र ३०२ को क्षेत्रफल क्रमशः ०-०-१५, ०-०-२, ०-०-८, ०-३-१४ र ०-१-१६ को जग्गा, सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत ।

८. ऋणीको विवरण

नाम : विरेन्द्र पासवान
बाबुको नाम : राजेन्द्र पासवान, बाजेको नाम : सुरत पासवान
ठेगाना : नेत्रगञ्ज - १, सर्लाही, हाल : लालबन्दी - २, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : ६६४८०८६५, जि.प्र.का. सर्लाही, जारी मिति : २०४८/१०/०२
शाखा कार्यालय : लालबन्दी

व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण

१. नाम : अंगद कुमार पासवान
बाबुको नाम : विरेन्द्र पासवान
बाजेको नाम : राजेन्द्र पासवान
ठेगाना : लालबन्दी - २, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : १९२०९७/९००
जि.प्र.का. सर्लाही
जारी मिति : २०६६/०४/१९

२. नाम : पुजा कुमारी पासवान
पतिको नाम : अंगद कुमार पासवान
ससुराको नाम : विरेन्द्र पासवान
ठेगाना : लालबन्दी - २, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : १९-०२-७६-०३७५५
जि.प्र.का. सर्लाही
जारी मिति : २०७६/०६/१५

३. नाम : रासपती देवी पासवान
पतिको नाम : विरेन्द्र पासवान, ससुराको नाम : राजेन्द्र पासवान
ठेगाना : लालबन्दी - २, सर्लाही
ना.प्र.प.नं. : १९३०९७/७००, जि.प्र.का. सर्लाही, जारी मिति : २०६३/१२/२४

धितोको विवरण

अंगद कुमार पासवानको नाममा मालपोत कार्यालय हरीवन, सर्लाहीमा दर्ता रहेको नेत्रगञ्ज - २/ख, सर्लाही स्थित कित्ता नं. ४६३ को क्षेत्रफल ०-३-० को जग्गा, सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत ।

नोट : बोलपत्र आवेदन फारम यस बैंकको शाखा कार्यालयहरुबाट रु ५००/-(पछि फिर्ता नहुने गरी) तिरी प्राप्त गर्न सकिनेछ। लिलाम बिक्री सम्बन्धी सम्पूर्ण शर्त तथा बन्देजहरु बोलपत्र फारममा उल्लेख गरिए बमोजिम हुनेछन।

पुनश्च :

- उल्लिखित धितो लेखिदिएको सम्पत्ति लिलाम बिक्री गर्दा वा विकास बैंक आफैले सकार गर्दा साविकमा विकास बैंकबाट भएको मूल्याङ्कन भन्दा कम मूल्यमा लिलाम बिक्री भयो वा उक्त सम्पत्तिको उचित मूल्य प्राप्त नभै कम मूल्यमा लिलाम बिक्री भयो वा विकास बैंक आफैले सकार गरि लियो भनी कहि कतै उजुर वाजुर गर्न पाउनु हुने छैन।
- समितिबाट लिलाम बिक्री सदर भएपछि सम्बन्धित विभाग/शाखाले बोलपत्र स्वीकृत भएको बोलपत्रदातालाई बाँकी रकम जम्मा गर्नको लागि बढिमा ३० दिनको

डब्लूएचओको एशियाली निर्देशकका लागि डा. मिश्राको नाम अघि सार्ने तयारी

टुडे समाचारदाता

काठमाण्डू । विश्व स्वास्थ्य संगठन (डब्लुएचओ) को दक्षिण-पूर्वी एसियाली क्षेत्रीय कार्यालय (सेरो) को सर्वोच्च पद 'क्षेत्रीय निर्देशक'का लागि नेपाल पनि प्रतिष्पर्धा गर्ने तयारी गरेको छ ।

तत्कालीन क्षेत्रीय निर्देशक बंगलादेशकी साइमा वाजेदले पदबाट राजीनामा दिएपछि खाली भएको उक्त शीर्ष पदका लागि नेपालले स्वास्थ्य तथा खाद्य स्वच्छता मन्त्रालयकी अतिरिक्त सचिव डा. संगीता कौशल मिश्रालाई अघि बढाउने तयारी गरेको बुझिएको छ ।

डा. मिश्रालाई डब्लुएचओ सेरोको नेतृत्वमा पुऱ्याउन सरकारले निर्णयसहित सदस्य राष्ट्रहरूसँग कूटनीतिक समन्वय र समर्थनका लागि लबिङ सुरु गरिसकेको स्वास्थ्य मन्त्रालय स्रोतले जनाएको छ ।

डब्लुएचओले नयाँ क्षेत्रीय निर्देशक चयनको औपचारिक कार्यतालिका चाँडै सार्वजनिक गर्ने तयारी गरे पनि आगामी अक्टोबर १२ मा मनोनयन आह्वान गरी आगामी जनवरी २४ मा निर्वाचन गर्ने तयारी भइरहेको छ । यस पदका लागि नेपालबाहेक भुटान, माल्दिभ्स र श्रीलंकाले पनि आ-आफ्नो उम्मेदवारी दिने तयारी गरिरहेका छन् ।

दक्षिण-पूर्वी एसियाली क्षेत्रका ११ सदस्य राष्ट्रहरूमध्ये यसपटक १० देशले मात्र मतदान गर्न पाउनेछन्। सन् २०२१ को सैन्य कु पछि संयुक्त राष्ट्रसंघको प्रतिबन्धमा परेकाले म्यानमार भने मतदान प्रक्रियाबाट बाहिर रहनेछ ।

यस क्षेत्रमा नेपाल, भारत, भुटान, उत्तर कोरिया, माल्दिभ्स, श्रीलंका, थाइल्याण्ड र टिमोर-लेस्टेलगायतका देशहरू निर्णायक मतदाता हुन्। यसपटकको निर्वाचनमा भारतको समर्थन कसलाई रहन्छ भन्ने विषयले पनि नतिजामा ठूलो असर पार्ने स्वास्थ्य क्षेत्रका जानकारहरू बताउँछन् ।

यसअघि सन् २०२३ मा भएको सेरो क्षेत्रीय निर्देशकको निर्वाचनमा नेपालका तर्फबाट डब्लुएचओ हेडक्वार्टरमा नै कार्यरत वरिष्ठ जनस्वास्थ्यविज्ञ डा. शम्भु आचार्य प्रत्यासी बनेका थिए । तर, तत्कालीन बंगलादेशी प्रधानमन्त्री शेख हसिनाकी छोरी साइमा वाजेदले शक्ति र कूटनीतिक पहुँचको प्रयोग गरी ८ मत प्राप्त गर्दा आचार्यले २ मत मात्र पाएका थिए । पछि बंगलादेशमा भएको राजनीतिक परिवर्तन, भ्रष्टाचारका आरोप र डब्लुएचओको आन्तरिक छानबिनपछि वाजेदलाई निलम्बन गरिएको थियो र उनले सेप्टेम्बर ९ मा पदबाट राजीनामा दिएकी थिइन् ।

करोडौँ खर्चेर २३ वर्षमा पनि बनेन् बीपी उद्यान, अवस्था जिर्ण

वीरगञ्जका दिग्गज नेताहरू संघीय र प्रदेश सरकारमा पुगे, मन्त्री र मुख्यमन्त्री बने, स्थानीय तहमा पनि पटक-पटक आफ्नै राजनीतिक नेतृत्व आयो । तर आफ्नै शहरको बीचमा रहेको १० बिघा जग्गामा बीपीको नाममा एउटा पूर्ण पार्क बनाउन भने सकेनन् । २३ वर्षमा अहिलेसम्म माटो भर्ने, अधुरा पर्खाल निर्माण र दुबो रोप्ने काम मात्र भएको छ ।

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । नेपाली कांग्रेसका जननायक नेताको रुपमा रहेका बीपी कोइरालाको स्मृति यादगार राख्ने अनुरुप वीरगञ्जमा निर्माण गर्ने भनिएको बीपी उद्यान २३ वर्षमा पनि बनाउन सकिएको छ। सो उद्यानको नाममा करोडौ रुपैया खर्चे पनि अवस्था अहिले दिनानुदिन जिर्ण बन्दै गएको छ।

वीरगञ्जको मुटुमा रहेको करिब १० बिघा जग्गामा निर्माण गर्न भनिएको बीपी उद्यानको पटक शिलान्यास र निर्माणका घोषणा गर्दै दर्जनौ नेताहरु चुनाव जितेर मन्त्रीसम्म बने तर हालसम्म निर्माण गर्न सकिएको छैन ।

संघीयदेखि प्रदेश र स्थानीय सरकारसम्मका नेपाली कांग्रेस सहित विभिन्न दलका जनप्रतिनिधि फेरिए, सत्ता र नेतृत्व फेरियो, तर जननिर्वाचित पहिलो प्रधानमन्त्री स्वर्गीय बीपी कोइरालाको स्मृतिमा बनाउने भनिएको बीपी उद्यान भने २३ वर्ष बितिसक्दा पनि पूर्ण रूपमा निर्माण हुन नसक्दा वीरगञ्जका जनप्रतिनिधिहरुमाथि धेरै प्रश्न खडा गर्छ ।

बीपी उद्यानको मूल योजना २०६० सालमा अघि बढाइएको थियो । तत्कालीन वीरगञ्ज नगरपालिकाले नेपाल यातायात संस्थानसँग घण्टाघरछेउको करिब १० बिघा जग्गा करिब १० करोड रुपैयाँमा खरिद गरेको थियो। तत्कालीन नगरप्रमुख माधवलाल श्रेष्ठको पालामा जग्गा खरिदका लागि पाँच करोड रुपैयाँ र विमल श्रीवास्तव नगरप्रमुख हुँदा थप पाँच करोड रुपैयाँ भुक्तानी गरिएको थियो।

२०६० कात्तिक २७ गतेको मन्त्रिपरिषद् निर्णयले उक्त जग्गा बिक्री वा हक हस्तान्तरण गर्न नपाउने तथा बीपी उद्यानबाहेक अन्य प्रयोजनमा प्रयोग गर्न नपाउने व्यवस्था गरेको थियो । सोही वर्ष तत्कालीन श्रम तथा यातायातमन्त्री प्रकाशचन्द्र लोहनीले समेत त्यहाँ बीपी उद्यानको शिलान्यास गरेका थिए । तर कामले गति लिन सकेन ।

प्रदेश सरकारको पार्क शिलान्यसमै सिमित

यसैबीच प्रदेश सरकार पनि बीपी उद्यान निर्माणको विवादमा तानियो । २०७५ सालमा तत्कालीन प्रदेश नं. २ सरकारले त्यही जग्गामा शहीद पार्क निर्माण गर्ने भन्दै ७५ लाख रुपैयाँ बजेट विनियोजन गऱ्यो ।

तत्कालीन मुख्यमन्त्री लालबाबु राउत र भौतिक पूर्वाधार विकासमन्त्री जितेन्द्र सोनलले शिलान्याससमेत गरे । तर महानगरसँग पर्याप्त समन्वय नगरी बीपी उद्यानको नाम परिवर्तन गरी शहीद पार्क बनाउने प्रयास गरिएको भन्दै विवाद भयो । अन्ततः शहीद पार्कको योजना शिलान्यासमै सीमित भयो । आ.व. २०७७/०७८ मा सालमा संघीय सरकारबाट सघन सहरी तथा भवन निर्माण आयोजना कार्यालयमार्फत बाउन्ड्री वाल, फुटपाथमा इन्टरलकिङ र अन्य प्रारम्भिक पूर्वाधारका कामका लागि रु. करोड र आ.व. २०७८/०७९ मा २ करोड रुपैया बजेट छुट्याइयो । बाउण्ड्रीवालको केही काम मात्रै भयो । फ्लोरसम्बन्धी काम तथा दोस्रो चरणमा फुटपाथमा इन्टरलकिङको काम भएको थियो । तर ठूलो पार्क बनाउने भनिएको निर्माण हुन सकेन ।

महानगरपालिकाको मनपरी

महानगरपालिकाले पटक पटक वीपी पार्क निर्माण गर्ने भन्ने नारा दिदै आएकोमा आफै ठेक्का लगाएर मनपरी गर्न समेत खोजेको थिए । तर उच्च अदालतको आदेशबाट जोगिन गयो । महानगरापलिकाले त्यसमा सयौं सटर बनाएर भाडा समेत २०७९ सालसम्म असुल्दै आएका थिए । तर वर्तमान महानगर नेतृत्वकर्ताले त्यसमा सटर हटाएर प्रयास गर्दै विगतमा गरिएको गलती सुधार गर्ने प्रयास गरेका छन् ।

महानगरपालिकाले २०७८ जेठ ३ गते उद्यानको जग्गामा सःशुल्क सवारी पार्किङ सञ्चालन गर्न ११ लाख ९५ हजार रुपैयाँमा पृथ्वीराज कन्स्ट्रक्सनलाई ठेक्का दिएको थियो । त्यसविरुद्ध उजुरी परेपछि उच्च अदालत वीरगञ्जले उद्यानको जग्गा पार्कबाहेक अन्य प्रयोजनमा प्रयोग नगर्न र पार्कको प्रयोजनबाहेक अन्य भौतिक संरचना निर्माण नगर्न आदेशपछि ठेक्का रद्द भएको थियो ।

अहिले भने वीरगञ्ज महानगरपालिकाले बीपी उद्यानलाई पुनः हरियाली पार्कका रूपमा विकास गर्ने क्रम अघि बढाएको छ। पछिल्लो चरणमा करिब ५० लाख रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरिएको, तर योजना अनुरुप काम हुन नसकेको भनी भुक्तानी रोकिएपछि विवाद उत्पन्न भएको छ। चालु आर्थिक वर्षमा समेत महानगरले बजेट संशोधन गरी वीपी उद्यानका लागि ७० करोड रुपैया छुट्याएको बुझिएको छ।

बीपी उद्यानका नाममा करोडौँ रुपैयाँ खर्च भएपनि २३ वर्षमा एउटा डिपीआरसम्म निर्माण गर्नसक्नु आफैँमा विकास योजनाको कार्यान्वयन क्षमतामाथिको प्रश्न हो । अहिलेसम्म बिना डिपीआरकै टुक्रा टुक्रामा मनलाग्दी रुपमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले काम गर्नु नै जिर्णताको प्रमुख कारण रहेको आरोप लाग्दै आएको छ ।

वीरगञ्जका दिग्गज नेताहरू संघीय र प्रदेश सरकारमा पुगे, मन्त्री र मुख्यमन्त्री बने, स्थानीय तहमा पनि पटक-पटक आफ्नै राजनीतिक नेतृत्व आयो । तर आफ्नै शहरको बीचमा रहेको १० बिघा जग्गामा बीपीको नाममा एउटा पूर्ण पार्क बनाउन भने सकेनन् । २३ वर्षमा अहिलेसम्म माटो भर्ने, अधुरा पर्खाल निर्माण र दुबो रोप्ने काम मात्र भएको छ ।

सर्लाहीको सरकारी कार्यालयहरुमा छड्के

टुडे समाचारदाता

मलंगवा । सर्लाही सदरमुकाम मलंगवास्थित सरकारी कार्यालयहरुमा आज प्रमुख जिल्ला अधिकारी (सिडिओ) विजयराज सुवेदीले छड्के अनुगमन गरेका छन् ।

कार्यालयहरुको सेवा प्रवाह, कर्मचारीको समय पालन, कार्यालय पोसाकको प्रयोग तथा प्रशासनिक व्यवस्थापनको स्थितिबारे जानकारी लिने र सुशासन कायम गर्ने उद्देश्यले प्रमुख जिल्ला अधिकारी सुवेदीद्वारा कार्यालयहरुको छड्के अनुगमन गरिएको जनाइएको छ ।

सुवेदीले मलंगवामा रहेका खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, स्वास्थ्य कार्यालय, जलस्रोत तथा सिँचाई विकास डिभिजन कार्यालय र यातायात व्यवस्था कार्यालयको छड्के अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नुभएको जिल्ला प्रशासन कार्यालयले जनाएको छ ।

अनुगमनको क्रममा केही कार्यालयमा सेवाग्राहीको चाप रहने समयमासमेत कर्मचारीहरु बिना सूचना वा पूर्वस्वीकृति कार्यालयमा अनुपस्थित रहेको, निर्धारित पोसाक नलगाएको, अनुशासनमा कमी भएको लगायतका कमजोरी देखिएको छ।

सिडिओ सुवेदीले अनुगमन गरिएका कार्यालयका प्रमुखहरुलाई समयमा अनुपस्थित रहेका तथा तोकिएको कार्यालय पोसाक नलगाइ सेवामा खटिएका सम्वन्धित कर्मचारीलाई तत्कालै नियमानुसार एक पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्न र भविष्यमा यस्ता गल्ती दोहोऱ्याएरमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गर्न निर्देशन दिएका छन् ।

१२ थान मोबाइलसहित भारतीय नागरिक पक्राउ

टुडे समाचारदाता

रौतहट । भन्सार छली गरी भारतबाट नेपालतर्फ ल्याउँदै गरेको १२ थान मोबाइल फोनसहित एक भारतीय नागरिकलाई रौतहट प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटबाट परिचालित बोर्डर एक्सन टिम (द्यब्ट) र भन्सार सुरक्षा गार्ड रौतहटबाट खटिएको संयुक्त प्रहरी टोलीले विशेष सूचनाका आधारमा सोमबार गौर नगरपालिका-१ स्थित भन्सार कार्यालयको गेटअगाडि चेकजाँच गरेको थियो।

चेकजाँचका क्रममा भारतबाट भन्सार छली गरी यात्रुवाहक टाटा सुमोको छतमा राखिएको आलुको बोराभित्र लुकाइछिपाई नेपाल ल्याउँदै गरेको अवस्थामा १२ थान

मोबाइल फोन बरामद भएको प्रहरीले जनाएको छ। जिल्ला प्रहरी प्रवक्ता डिएसपी वसन्त गौतमका अनुसार बरामद मोबाइलको अनुमानित मूल्य करिब २ लाख रुपैयाँ रहेको छ। मोबाइलसहित भारतको सीतामढी जिल्ला, असोगी ग्राम वडा ४ बस्ने करिब ४१ वर्षीय अमरनाथ चौधरीलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको हो ।

पक्राउ परेका चौधरी र बरामद मोबाइललगायतका सामान आवश्यक कारबाहीका लागि गौर भन्सार कार्यालय, रौतहटमा बुझाइएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटले जनाएको छ ।

रामानन्द चोकमा एक पुरुष मृत भेटिए

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधामाजनकपुरधामस्थित रामानन्द चोकमा अचेत अवस्थामा भेटिएका एक पुरुषको उपचारका क्रममा मृत्यु भएको छ ।

प्रहरीका अनुसार बुधबार बिहान करिब ११:४० बजे रामानन्द चोकमा करिब ३५/३६ वर्षीय एक पुरुष अचेत अवस्थामा लडिरहेको अवस्थामा फेला परेका थिए । घटनाबारे सूचना प्राप्त हुनासाथ प्रहरी टोली घटनास्थलमा पुगेको थियो ।

प्रहरी टोलीले तत्काल उद्धार गरी उपचारका लागि प्रादेशिक अस्पताल जनकपुरधाम पुऱ्याएको थियो । अस्पतालमा चिकित्सकले जाँच गर्दा ती पुरुषलाई दिउँसो करिब १२ बजे मृत घोषणा गरेको प्रहरीले जनाएको छ ।

मृतकको हालसम्म नाम, थर र वतन खुल्न नसकेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषाले जनाएको छ । शव प्रादेशिक अस्पताल जनकपुरधाममा राखिएको छ भने मृतकको पहिचान तथा घटनाबारे थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

ठगी आरोपमा चारजना पक्राउ

टुडे समाचारदाता

काठमाण्डू । वैदेशिक रोजगारीमा यूरोप पठाइदिने प्रलोभन देखाएर विभिन्न व्यक्तिहरूबाट लाखौँ रुपैयाँ ठगी गरी सम्पर्कविहीन भएका चार जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

पक्राउ पर्नेहरूमा तारकेश्वरका दिपेन्द्र दाहाल, धादिङका रमेश दनै, बागलुङका युवराज रिजाल र रोल्पाका बिरसिंह बाठा रहेका छन्। काठमाडौं उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय टेकुबाट खटिएको विशेष प्रहरी टोलीले पीडितहरूको उजुरीका आधारमा विभिन्न स्थानबाट उनीहरूलाई पक्राउ गरेको हो ।

प्रहरीको अनुसन्धानबाट उनीहरूले विभिन्न देशको प्रलोभन देखाएर बेरोजगार युवाहरूलाई ठगेको खुलेको छ । जसमा दिपेन्द्रले स्पेन पठाइदिने भन्दै तीन जना पीडितबाट ३५ लाख ९४ हजार रुपैयाँ, रमेशले रोमानियाका लागि एक जनाबाट २ लाख रुपैयाँ, युवराजले न्युजिल्यान्डका लागि एक जनाबाट ४ लाख रुपैयाँ र बिरसिंहले बेलायत पठाइदिने बाहानामा एक जना पीडितबाट १६ लाख ७८ हजार रुपैयाँ ठगी गरी सम्पर्कविहीन बनेका थिए ।

प्रहरीले उनीहरूलाई फरक-फरक मितिमा काठमाडौंका विभिन्न स्थानबाट नियन्त्रणमा लिएको हो । पक्राउ परेका चारै जनालाई थप अनुसन्धान तथा कानुनबमोजिम कारबाहीका लागि वैदेशिक रोजगार विभाग, ताहाचल पठाइएको प्रहरीले जनाएको छ ।

पोखरीमा डुबेर एकको मृत्यु

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । जनकपुरधामस्थित दशरथ तलाउन पोखरीमा डुबेर एक पुरुषको मृत्यु भएको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषाका अनुसार मंगलबार महाराज सागरमा एक पुरुष डुबेको अवस्थामा फेला परेका हुन् ।

घटनालगत्तै प्रहरीले उद्धार गरी बाहिर निकाले पनि उनको मृत्यु भइसकेको थियो । मृतकको हालसम्म पहिचान खुल्न नसकेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषाका प्रवक्ता प्रहरी नायव उपरीक्षक ओमप्रकाश खनालले जानकारी दिए ।

डीएसपी खनालका अनुसार मृतकको उमेर, ठेगाना तथा अन्य परिचय खुलाउने प्रयास भइरहेको छ । शवलाई आवश्यक कानुनी प्रक्रिया पूरा गरी पहिचानका लागि राखिएको प्रहरीले जनाएको छ ।

प्रहरीले मृतकलाई चिन्ने वा उनको परिवारसँग सम्बन्धित व्यक्तिले जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषा वा नजिकको प्रहरी कार्यालयमा सम्पर्क गरी सहयोग गर्न आग्रह गरेको छ । घटनाबारे थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

देउवा समूहको लक्ष्मीनियाँ अधिवेशन सम्पन्न

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । नेपाली कांग्रेसको १५औँ महाधिवेशनलाई लक्षित गर्दै संस्थापन इतर पक्षले धनुषाको लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका अधिवेशन सम्पन्न गरेको छ । मंगलबार सम्पन्न अधिवेशनबाट लक्ष्मीनियाँ-३ का सुरेन्द्र यादवलाई सर्वसम्मतले सभापति चयन गरेको हो ।

अधिवेशन तयारी तथा जिल्लास्तरीय गतिविधि सञ्चालनका जिम्मा पाएका नेता कोमलकान्त झाको प्रमुख आतिथ्यमा भएको अधिवेशनमा संस्थापन इतर पक्षका नेताहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

वडा अधिवेशन सम्पन्न गरेर

संस्थापन इतर पक्षले लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका अधिवेशनसमेत सम्पन्न गरेको हो । सो अवसरमा मनोज मिश्र, मदन ठाकुर, इब्राहिम राइन, गणेश यादव, वडा नम्बर ७ का वडा सभापति जीतेन्द्र झा, शम्भु यादव लगायतका नेताहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

देउवा पक्षले प्रस्ताव गरेको कार्यतालिका अनुसार १५ असोजमा वडा अधिवेशन, २० असोजमा पालिका अधिवेशन, २३ असोजमा प्रदेशसभा तथा प्रतिनिधिसभा निर्वाचन क्षेत्रीय अधिवेशन, १५ कात्तिकमा जिल्ला अधिवेशन र ४ मंसिरमा प्रदेश अधिवेशन गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ । सोहीअनुसार २१ मंसिरदेखि २३ मंसिरसम्म १५औँ केन्द्रीय महाधिवेशन गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ ।

सिक्सर पेस्तोलसहित एक युवक पक्राउ

टुडे समाचारदाता

मलंगवा । सिक्सर पेस्तोल सहित सर्लाहीबाट एक युवक पक्राउ परेका छन् । जिल्ला प्रहरी कार्यालय सर्लाहीका अनुसार सोमबार राति सर्लाही कबिलासी नगरपालिका-३ मदनपुरबाट ३३ वर्षिय तुलसी ठाकुर सिक्सर पेस्तोल सहित पक्राउ परेका हुन् ।

अभियुक्त पक्राउ परेको स्थानमा मोटरसाईकल आफै अनियन्त्रित भई दुर्घटना भई हतियार सहित मानिस लडेको खबर प्राप्त हुनासाथ अस्थायी प्रहरी पोष्ट हेम्पुर पचगछिया र ईलाका प्रहरी कार्यालय

हरिपुरबाट खटिएको टोलीले उनलाई नियन्त्रणमा लिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सर्लाहीले जनाएको छ ।

प्रहरी प्रवक्ता एवं डिएसपी बेद प्रसाद गौतमले भारतीय नम्बर प्लेट बिआर ३० वाई २८५३ नम्बरको मोटरसाईकलमा जनकपुर देखी मदनपुर घर आउदै गर्दा दुर्घटना भई चालकलाई चेकजाँच गर्दा दाहिने गाला, बायाँ हातमा सामान्य चोट देखिएको र कम्मरबाट रिभल्भर (सिक्सर पेस्तोल) १ थान बरामद भएको बताए ।

प्रवक्ता गौतमका अनुसार निज चालकलाई नियन्त्रणमा लिई सामान्य उपचार पश्चात ईलाका प्रहरी कार्यालय हरिपुरबाट हातहतियार सम्बन्धी कसूरमा थप अनुसन्धान अगाडि बढाएको बताए ।

जनकपुर टुडे मिडिया ग्रुप प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित प्रधान सम्पादक : बृजकुमार यादव, ठेगाना : जनकपुरधाम, फोन नं. ०४१-५९११०१, E-mail : jtodaynews@gmail.com, jtodayad@gmail.com, Website : www.ejanakpurtoday.com, जि.प्र.का.ध.द.नं. ९१/०५७/५८